

НАМ – 138 РОКІВ

Науково-технічна спілка енергетиків та електротехніків України
Центр громадського інформування з проблем паливно-енергетичного комплексу

ЕНЕРГОІНФОРМ-ІНФОРМЕНЕРГО

**ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ
ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ**

*** * ***

ОГЛЯД УКРАЇНСЬКИХ ЗМІ З ПРОБЛЕМ ПЕК

**Паливно-енергетична політика України: вугільна промисловість,
нафтогазова галузь, електроенергетика, ринкові перетворення.
Загальні проблеми енергетики. Ядерна енергетика та промисловість.
Наслідки аварії на Чорнобильській АЕС. Інформація про інофірми,
які працюють в паливно-енергетичному комплексі. Різне.**

Видається з 1 січня 1994 року

№ 558

**ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕК
ЗА СІЧЕНЬ-ВЕРЕСЕНЬ 2018 РОКУ
ОГЛЯД ЗМІ ЗА 16-31 ЖОВТНЯ 2018 РОКУ**

Київ-2018

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

ПРО ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ РОБОТИ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

за січень-вересень 2018 року

*ГО «Науково-технічна спілка
енергетиків та електротехніків України»*

За січень-вересень 2018 року, за фактичними даними, обсяг виробництва електричної енергії електростанціями України, які входять до Об'єднаної енергетичної системи (ОЕС) України, склав 115929,0 млн кВтг, що на 2302,1 млн кВтг, або на 2,0% більше, ніж за 9 місяців 2017 року. При цьому, тепловими електростанціями енергогенеруючих компаній вироблено 34585,2 млн кВтг, що на 2599,9 млн кВтг, або на 8,1% більше, ніж за 9 місяців 2017 року. Теплоелектроцентралями та когенераційними установками вироблено 7395,4 млн кВтг, що на 97,8 млн кВтг, або на 1,3% більше, ніж за відповідний період 2017 року. Атомними електростанціями вироблено 60883,3 млн кВтг, що у порівнянні з відповідним періодом минулого року менше на 3282,2 млн кВтг, або на 5,1%. Гідроелектростанціями та гідроакмулюючими електростанціями за 9 місяців 2018 року вироблено 9982,5 млн кВтг, що на 2353,7 млн кВтг, або на 30,9% більше, ніж за 9 місяців 2017 року.

Виріток ТЕС та ТЕЦ за 9 місяців 2018 року від загального по ОЕС склав 36,2%, виробіток електроенергії АЕС склав 52,5%, а виробіток ГЕС та ГАЕС – 8,6%. За 9 місяців 2017 р. частка виробітку ТЕС та ТЕЦ, АЕС, ГЕС та ГАЕС складала відповідно 34,6%, 56,5% і 6,7%.

Виробництво електроенергії блок-станціями за 9 місяців 2018 року склало 1106,3 млн кВтг, що на 0,1 млн кВтг, або на 0,1% менше, ніж за 9 місяців 2017 року.

Виробництво електроенергії альтернативними джерелами (ВЕС, СЕС, біомаса) за 9 місяців 2018 року склало 1976,3 млн кВтг, що на 532,8 млн кВтг, або на 36,9% більше, ніж за відповідний період 2017 року.

За 9 місяців 2018 року тепловими та атомними електростанціями і районними котельнями Міненерговугілля відпущено 14751,0 тис. Гкал, що на 610,0 тис. Гкал, або на 4,3% більше, ніж за відповідний період минулого року.

Динаміка і структура виробництва електроенергії по Україні

	9 місяців 2017 року		9 місяців 2018 року		+/- до 2017 р.	
	млн кВтг	у % до заг. виробн.	млн кВтг	у % до заг. виробн.	млн кВтг	%
Виріток електроенергії – всього	113626,9	100,0	115929,0	100,0	2302,1	2,0
у тому числі:						
ТЕС та ТЕЦ, з них:	39282,9	34,6	41980,6	36,2	2697,7	6,9
ТЕС ГК - всього	31985,3	28,1	34585,2	29,8	2599,9	8,1
ТЕЦ та когенераційні установки	7297,6	6,4	7395,4	6,4	97,8	1,3
ГЕС та ГАЕС, з них:	7628,8	6,7	9982,5	8,6	2353,7	30,9
ГЕС	6451,7	5,7	8825,0	7,6	2373,3	36,8
ГАЕС	1177,1	1,0	1157,5	1,0	-19,6	-1,7
АЕС	64165,5	56,5	60883,3	52,5	-3282,2	-5,1
Альтернативні джерела (ВЕС, СЕС, біомаса)	1443,5	1,3	1976,3	1,7	532,8	36,9
Блок-станціями та інш. джерелами	1106,2	1,0	1106,3	1,0	0,1	0,0

На початок 2018 року запаси палива на електростанціях склали: вугілля – 2046,0 тис. тонн, мазуту – 64,0 тис. тонн (на початок 2017 року відповідно 2061,5 тис. тонн та 133,9 тис. тонн).

Загальний обсяг вуглепостачання на теплоелектростанції протягом січня-вересня 2018 року склав 18702,3 тис. тонн, що на 1436,0 тис. тонн більше, ніж за 9 місяців 2017 року. Від підприємств вугільної галузі України – 14961,4 тис. тонн, що на 321,8 тис. тонн більше, ніж за 9 місяців минулого року. Витрати вугілля склали 18818,3 тис. тонн. Запас вугілля станом на 01.10.2018 р. – 1930,0 тис. тонн.

Запаси вугілля на 01.10.2018 р. на складах підвідомчих Міненерговугілля підприємств становили 1930,0 тис.тонн, що на 328,7 тис.тонн більше, ніж у минулому році (1601,3 тис. тонн) при номінальній місткості вугільних складів 5080 тис.тонн.

Топкового мазуту за 9 місяців 2018 року спожито 127,6 тис. тонн, що на 209,8 тис. тонн менше, ніж за відповідний період 2017 року. Запас мазуту на 01.10.2018 р. на підвідомчих Міненерговугілля підприємствах склав 40,1 тис. тонн.

Використання природного газу на теплових електростанціях України за 9 місяців 2018 р. становило 2684,6 млн куб.м, що на 199,2 млн куб. м більше, ніж за цей період 2017р. При цьому ТЕС енергогенеруючих компаній спожили 133,2 млн куб.м, що на 6,7 млн куб. м менше, ніж за 9 місяців 2017 р.

Станом на 01.10.2018 в українських підземних сховищах газу знаходилось 16,2 млрд куб. м природного газу, що на 0,16 млрд куб. м, або на 1,0% менше порівняно з 01.10.2017 р. Відбір газу за 9 місяців склав 7,285 млрд куб. м.

За 9 місяців 2018 року спостерігається збільшення електроспоживання (брутто), яке склало 111435,1 млн кВтг, що на 2522,6 млн кВтг, або на 2,3% більше, ніж за 9 місяців 2017 року. Споживання електроенергії (нетто) галузями національної економіки та населенням склав 89659,8 млн кВтг, що на 2472,7 млн кВтг, або на 2,8% більше аналогічного показника 2017 року.

Динаміка і структура споживання електроенергії за 9 місяців 2018 р.
(без урахування АР Крим та м. Севастополя)

Групи споживачів	Ел.споживання 2018 р. млн кВтг	+ / - до 2017 р. млн кВтг	+ / - до 2017 р. %	Питома вага, % 2017 р.	Питома вага, % 2018 р.
Споживання ел.ен. (брутто)	111435,1	2522,6	2,3		
Споживання ел.ен. (нетто)	89659,8	2472,7	2,8	100,0	100,0
у тому числі:					
1.Промисловість	38655,3	1239,4	3,3	42,9	43,1
у тому числі:					
Паливна	2623,8	-58,4	-2,2	3,1	2,9
Металургійна	22117,2	686,8	3,2	24,6	24,7
Хімічна та нафтохімічна	2395,4	308,9	14,8	2,4	2,7
Машинобудівна	2972,0	99,0	3,4	3,3	3,3
Будів.матеріалів	1681,1	6,2	0,4	1,9	1,9
Харчова та переробна	3259,9	46,2	1,4	3,7	3,6
Інша	3606,0	150,7	4,4	4,0	4,0
2.Сільгоспспоживачі	2864,9	139,6	5,1	3,1	3,2
3.Транспорт	5090,7	-90,4	-1,7	5,9	5,7
4.Будівництво	691,1	47,9	7,4	0,7	0,8
5.Ком.-побутові споживачі	11357,6	354,5	3,2	12,6	12,7
6.Інші непромисл. споживачі	4975,2	354,7	7,7	5,3	5,5
7.Населення	26024,9	426,9	1,7	29,4	29,0

Збільшення електроспоживання (нетто) відбулося за рахунок збільшення обсягу споживання металургійною промисловістю (на 3,2%), хімічною та нафтохімічною промисловістю (на 14,8%), машинобудівною промисловістю (на 3,4%), будівництвом (на 7,4%) та іншими непромисловими споживачами (на 7,7%).

Видобуток вугілля. За 9 місяців 2018 року вугледобувними підприємствами України видобуто **24,8 млн тонн** вугілля, що на 591,0 тис. тонн (або на 2,4%) більше порівняно із січнем-вереснем 2017 року. В цілому видобуток енергетичного вугілля склав **20,38 млн тонн**, він збільшився на 1178,1 тис. тонн (або на 6,1%), коксівного – склав **4,0 млн тонн**, що менше на 587,1 тис. тонн (або на 11,6%).

Упродовж січня-вересня 2018 року вугледобувними підприємствами, що підпорядковані Міненерговугілля України, видобуто **3,14 млн тонн**, що на 404,5 тис. тонн (або на 11,4%) менше, ніж за цей період 2017 року. Видобуток енергетичного вугілля зменшився на 116,0 тис. тонн (або на 4,0%) порівняно з відповідним періодом 2017 року і коксівного зменшився на 288,4 тис. тонн (або на 43,5%), а видобуток відповідно склав **2,7 та 0,37 млн тонн**.

Видобуток нафти та газу. З початку 2018 року в Україні видобуто **1,404 млн тонн** нафти з газовим конденсатом і **15,5 млрд куб. м.** газу. У минулому році, відповідно, ці показники становили – 1,387 млн тонн нафти з газовим конденсатом та 15,5 млрд куб. м газу. Підприємства НАК "Нафтогаз України" видобули за 9 місяців 2018 року **1,404 млн тонн** нафти з конденсатом (у 2017 р. – 1,387 млн тонн) і **12,2 млрд куб. м** газу (у 2017 р. – 12,2 млрд куб. м).

Інші підприємства за 9 місяців 2018 року видобули **0,21 тис. т** нафти з газовим конденсатом (у 2017 році – 0,172 тис. т) і **3,3 млрд куб. м** газу (у 2017 році – 3,3 млрд куб. м).

Постачання і переробка нафти. У січні-вересні 2018 р. на нафтопереробні заводи (НПЗ) та Шебелинський ГПЗ поставлено 628,8 тис. тонн нафтової сировини українських родовищ (нафта з газовим конденсатом). Обсяг переробки газового конденсату з нафтою Шебелинським ГПЗ у січні-вересні 2018 р. склав 348,8 тис. т.

У січні-вересні 2018 р. не здійснювали роботу з переробки нафтової сировини - Лисичанський, Одеський, Дрогобицький та Надвірнянський нафтопереробні підприємства.

За 9 місяців 2018 р. Шебелинським ГПЗ вироблено: автомобільних бензинів – 95,0 тис. тонн; дизельного палива – 66,3 тис. тонн; мазуту – 21,8 тис. тонн.

Загальні потужності з первинної переробки газового конденсату з нафтою на Шебелинському ГПЗ у січні-вересні 2018 року були завантажені в середньому на 46,5% (у січні-вересні 2017 року на 51,2 %).

Транспортування нафти. У січні-вересні 2018 року обсяг транспортування нафти підприємствами магістральних нафтопроводів зменшився порівняно з 2017 року на 512,0 тис. тонн (або на 4,3%) і склав **11,35 млн тонн**. При цьому транзитом до країн Західної Європи (Словаччини, Угорщини, Чехії) протранспортовано **9876,0 тис. тонн**, що на 4,8% (або на 698,0 тис. тонн) менше порівняно із аналогічним показником 2017 року, а для потреб України – **1475,0 тис. тонн**, що на 0,9% (або на 14,0 тис. тонн) менше у порівнянні з відповідним періодом 2017 р.

За січень-вересень 2018 рік транзитні обсяги перекачки у загальному обсязі складають 86,0%, а на нафтопереробні підприємства України – 14,0%.

Аналіз сплати за спожити електроенергію за січень-вересень 2018 року

Розрахунки споживачів електроенергії по областях України

За січень-вересень 2018 року споживачам відпущено електричної енергії на суму **136,2 млрд грн.**, оплата становила **134,7 млрд грн.**, або **99,0%**.

Вище середнього показника (**99,0%**) розрахунки за відпущену споживачам за 9 місяців 2018 році енергію були проведені у Вінницькій (100,3%), Дніпропетровській (на 101,4%), Житомирській (на 101,0%), Закарпатській (на 102,4%), Івано-Франківській (на 100,2%), Київській (на 100,2%), Кіровоградській (на 100,3%), Миколаївській (на 101,1%), Одеській (на 101,5%), Полтавській (на 100,9%), Рівненській (на 102,0%), Тернопільській (на 99,0%), Херсонській (на 100,9%), Хмельницькій (на 100,4%), Черкаській (на 99,6%), Чернівецькій (на 101,0%), Чернігівській (на 100,2%) областях.

Нижче середнього показника обсягу розрахунків за відпущену у січні-вересні 2018 році енергію проведені у Волинській (98,9%), Донецькій (91,0%), Запорізькій (на 97,7%), Луганській (на 81,6%), Львівській (на 94,9%), Сумській (на 96,5%), Харківській (97,9%) областях, м.Київ (98,5%), АР Крим (на 0,0%).

Розрахунки енергопостачальних компаній з ДП «Енергоринок»

За січень-вересень 2018 р., за фактичними даними, енергопостачальними компаніями куплено електроенергії в ДП «Енергоринок» за регульованим тарифом на **122,67 млрд грн.**, а сплачено за неї **123,24 млрд грн.** або **100,5%**. Повністю розрахувалися з ДП «Енергоринок» 16 енергопостачальна компанія за регульованим тарифом.

У повному обсязі розрахувалися з ДП «Енергоринок» за 9 місяців 2018 року Волиньобленерго (на 100,0%), Дніпровські електромережі (на 101,7%), Донецькі електромережі (на 109,4%), Закарпаттяобленерго (на 101,5%), Запоріжжяобленерго (на 108,2%), А.Е.С. Київобленерго (на 101,8%), Київські електромережі (на 103,0%), Львівобленерго (на 100,1%), Полтаваобленерго (на 103,4%), Харківобленерго (на 101,1%), Хмельницькобленерго (на 101,1%), Черкасиобленерго (на 100,1%), Чернівціобленерго (на 103,0%), Чернігівобленерго (на 101,7%), Високовольтні мережі ДТЕК ТОВ (на 105,1%), Луганське енергетичне об'єднання (на 127,0%).

Нижче 100% показника по розрахунках з оптовим ринком енергопостачальних компаній розрахувались за куповану електричну енергію: Вінницяобленерго (на 98,1%), Житомиробленерго (на 98,4%), Кіровоградобленерго (на 97,7%), Миколаївобленерго (на 99,9%), Сумиобленерго (на 97,3%), Одесаобленерго (на 99,7%), Прикарпаттяобленерго (на 99,9%), Рівнеобленерго (на 98,1%), Тернопільобленерго (на 96,1%), Херсонобленерго (на 99,1%), Атомсервіс (на 98,9%), Регіональні електричні мережі (на 42,0%), Укрзалізниця (на 99,3%), ПЕМ-Енерговугілля (на 20,1%), Енергія-Новий Розділ (на 99,4%), Енергія-Новояворівськ (на 93,7%).

Розрахунки споживачів електроенергії з енергопостачальними компаніями

За січень-вересень 2018р. енергопостачальними компаніями відпущено електроенергії на суму **136,20 млрд грн.**, а сплачено за неї **134,79 млрд грн.** або **99,0%**.

Повністю розрахувалися за електричну енергію споживачі 18 енергопостачальних компаній: ПАТ «Вінницяобленерго» (100,3%), ПрАТ «Волиньобленерго»

(100,9%), АТ «ДТЕК Дніпровські електромережі» (101,1%), АТ «ДТЕК Донецькі електромережі» (107,2%); АТ «Житомиробленерго» (101,0%), ПрАТ «Закарпаттяобленерго» (102,4%), АТ «Прикарпаттяобленерго» (100,2%), ПрАТ «Київобленерго» (100,2%), ПрАТ «Кіровоградобленерго» (100,3%), АТ «Миколаївобленерго» (101,1%), АТ «Одесаобленерго» (101,5%), ПАТ «Полтаваобленерго» (100,9%), ПрАТ «Рівнеобленерго» (100,2%), ВАТ «Тернопільобленерго» (99,0%), АТ «Херсонобленерго» (101,7%), АТ «Хмельницькобленерго» (100,4%), ПАТ «Черкасиобленерго» (99,6%), АТ «Чернівціобленерго» (100,9%), ПАТ «Чернігівобленерго» (100,2%), ТОВ «ДТЕК Високовольтні мережі» (102,3%).

Нижче середнього рівня (**98,8%**) розраховались за спожиту електроенергію споживачі енергопостачальних компаній: ПАТ «Запоріжжяобленерго» (97,7%), ПрАТ «ДТЕК Київські електромережі» (98,5%), ПрАТ «Львівобленерго» (97,9%), ПАТ «Сумиобленерго» (96,6%), АК «Харківобленерго» (97,9%), ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання» (98,0%), ПрАТ «ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля» (18,6%), ДП «Регіональні електричні мережі» (38,9%).

Оплата електроенергії всіма видами платежів генеруючим компаніям та іншим учасникам ОРЕ за січень-вересень 2018 р. Всього сплата склала **148,11 млрд грн.** при товарній продукції **146,47 млрд грн.,** або **101,7%.**

За фактичними даними, по НАЕК «Енергоатом» сплачено – 100,9% (38010,0 млн грн), «Центренерго» – 99,7% (13490,0 млн грн), «Дніпроенерго» – 103,5% (14705,1 млн грн), «Донбасенерго» – 99,9% (5458,3 млн грн), «Західенерго» – 103,5% (23230,5 млн грн), «Східенерго» – 102,0% (12702,5 млн грн), Харківська ТЕЦ-5 – 111,0% (1681,7 млн грн), Київтеплоенерго КП – 143,6% (174,9 млн грн), Київенерго (ТЕЦ) – 96,1% (3307,4 млн грн), ПрАТ «Укргідроенерго» – 96,4% (6388,4 млн грн), Нижньодністровська ГЕС – 267,0 тис. грн, інші електростанції – 99,1% (24066,8 млн грн), у тому числі: теплоелектроцентралі – 107,3% (12000,3 млн грн), виробники альтернативної е/е – 92,1% (11974,1 млн грн), Укргазвидобування – 101,3% (69200,0 тис. грн.), НЕК «Укренерго» - 103,8% (4895,4 млн грн) від товарного відпуску енергії. **Всього виробникам е/е та НЕК плата склала 148,11 млрд грн при товарній продукції 146,47 млрд грн або 101,1%.**

Газопостачання, споживання та транзит природного газу. Ресурси природного газу в Україні за січень-вересень 2018 року склали **97,0 млрд куб.м** (за відповідний період 2017 року – 101,8 млрд куб.м).

За зовнішньоекономічними контрактами до України надійшло **73,5 млрд куб.м** природного газу (за відповідний період 2017 року – 81,1 млрд куб.м).

Споживачі України за цей період 2018 року використали **22,1 млрд куб.м** природного газу (за відповідний період 2017 року – 21,8 млрд куб.м).

Відбір природного газу з ПСГ за цей період **7,285 млрд куб.м** (за відповідний період 2017 року – 4,126 млрд куб.м).

За січень-вересень 2018 року, за оперативними даними, протранспортовано через територію України (транзит) природного газу всього **65,446 млрд куб.м** (за відповідний період 2017 року – 70,359 млрд куб.м).

Імпорт газу за 9 місяців 2018 року склав **8,1 млрд куб. м.**

Розвиток галузей ПЕК та технічний стан підприємств

Підприємствами електроенергетичної галузі ПЕК, що належить до сфери управління Міненерговугілля України, за рахунок усіх джерел фінансування освоєно **13600,9 млн грн** капітальних вкладень за січень-вересень 2018 року, що на **5325,1 млн грн** більше аналогічного показника 2017 року.

Профінансовано всього **14080,7 млн грн**, у тому числі власні кошти підприємств – 9445,6 млн грн, інші джерела фінансування – 4635,1 млн грн.

Продовжуються роботи з будівництва Дністровської ГАЕС, реконструкції енергоблоків ТЕС, каскаду Дніпровських ГЕС, будівництва магістральних електромереж для видачі потужності блоків атомних електростанцій.

Введено в дію:

- 335,28 км ліній електропередачі всіх напруг;
- 112,24 МВА трансформаторної потужності;
- 21,04 км волоконно-оптичної лінії зв'язку;
- 2 відкритих розподільчих пристрої 110 кВ.

За січень-вересень 2018 року в електроенергетичній галузі введено в дію основних фондів – 5749,2 млн грн.

У вугільній галузі освоєно **37,6 млн грн** капітальних вкладень, що на 58,6% більше порівняно з аналогічним показником 2017 року.

Фактично у січні-вересні 2018 року підприємствам, що знаходяться на стадії підготовки до ліквідації та ліквідації, а також з утримання водовідливних комплексів спрямовано **221,8 млн гривень**, у тому числі:

- шахти, які готуються до ліквідації – 64,6 млн грн.,
- ДП "Укршахтгідрозахист" – 13,0 млн грн.,
- ДП "ОК "Укрвуглереструктуризація" – 144,2 млн грн.

Підсумки роботи підприємств ядерної енергетики та атомної промисловості за серпень 2018 р.

Атомні електростанції. У вересні 2018 року ДП «НАЕК «Енергоатом» вироблено **6782,3 млн кВтг**, що на 924,0 млн кВтг більше у порівнянні з відповідним періодом минулого року. Коефіцієнт використання встановленої потужності у вересні 2018 р. становив **67,9%**, що на 9,2 % більше показника 2017 р.

Частка АЕС у виробництві електроенергії в Україні у січні-вересні 2018 р. становила 52,5%. До Енергоринку за 9 місяців 2018 р. відпущено 60882,9 млн кВтг електроенергії, що на 3 282,6 млн кВтг менше у порівнянні з відповідним періодом минулого року.

З початку 2018 року зафіксовано 16 порушень у роботі енергоблоків АЕС (на РАЕС-2, ХАЕС-5, ЮУАЕС-2 та ЗАЕС-4). У відповідному періоді 2017 року – 9 порушень (на РАЕС-4, на ЗАЕС-3, на ЮУАЕС-2). **Зазначені порушення не обліковуються за шкалою ІНЕС рівня 1.**

Паливна програма. У 2018 році заплановано здійснити: 18 поставок свіжого ядерного палива на енергоблоки українських АЕС, у тому числі 12 поставок – від АТ «ТВЕЛ» і 6 поставок - від компанії «Вестінгауз», забезпечити 5 рейсів з вивезення відпрацьованого ядерного палива.

У вересні 2018 р. відбулись 2 поставки свіжого ядерного палива: 1 від АТ «ТВЕЛ» і 1 від компанії «Вестінгауз», вивезень відпрацьованого ядерного палива не відбувалось. З початку 2018 р. відбулося 11 поставок свіжого ядерного палива: 5 від

компанії «Вестінгауз» і 6 від АТ «ТВЕЛ», 3 вивезення відпрацьованого ядерного палива.

Ремонтна кампанія.

Графіком ремонтів енергоблоків АЕС України у 2018 році заплановано виконати:

- закінчити 2 капітальні ремонти – ЗАЕС №6, ХАЕС №1 та 2 середні ремонти – РАЕС №1, 3;
- виконати 8 середніх ремонтів – ЗАЕС №1, 2, 4, 5; РАЕС №2; ЮУАЕС – №1, 2, 3 та 2 капітальні ремонти – РАЕС №4; ХАЕС №2;
- розпочати 3 середні ремонти – ЗАЕС №3, 6; ХАЕС №1 та 1 капітальний ремонт – РАЕС №1.

Станом на 05.10.2018 виконуються:

3 середніх ремонти – ЗАЕС №1, 3, 4;

1 капітальний ремонт – ХАЕС №2 (з 02.09.2018 до 20.11.2018).

Тариф на відпущену електроенергію, що виробляється на АЕС становить **55,76 коп.** за 1 кВтг (без ПДВ) відповідно до постанови НКРЕКП від 18.09.2018 р. № 996.

Товарна продукція. У вересні 2018 р. вартість товарної продукції ДП «НАЕК «Енергоатом» становила 4179,26 млн грн, що на 1010,78 млн грн більше, ніж у вересні 2017 р.

У вересні 2018 р. з Енергоринку оплачено 4040,65 млн грн, що на 764,73 млн грн більше, ніж у вересні 2017 р. Відсоток оплати у вересні 2018 р. склав 96,68%, у вересні 2017 р. – 103,39%. З початку 2018 р. – 100,93%, з початку 2017 р. – 98,89%.

Заборгованість із заробітної плати станом на 05.10.2018 у компанії відсутня.

Підприємства атомно-промислового комплексу, які перебувають у складі ДК «Ядерне паливо»

ДП «СхідГЗК». У вересні 2018 року вироблено **58,4 тонн уранового оксидного концентрату на суму 172,9 млн грн.**, що становить 59,2% виконання плану. У порівнянні з відповідним періодом 2017 р. продукції вироблено на 2,0 тонни менше. З початку 2018 року вироблено 804,6 тонн УОК на суму 2455,7 млн грн., що порівняно з відповідним періодом минулого року на 178,2 тонн більше.

Заборгованість із заробітної плати станом на 06.08.18 на підприємстві відсутня.

ДП «Смоли». З початку 2018 року ДП «Смоли» вироблено 67,8 тонн основної продукції (іонообмінні смоли) на суму 14,5 млн грн, що на 216,9 тонн менше, ніж з початку 2017 року.

Станом на 05.10.18 заборгованості із виплати заробітної плати немає.

Ремонтна кампанія ТЕС, ТЕЦ і ГЕС, ГАЕС у 2018 році

Для забезпечення успішного проходження осінньо-зимового максимуму 2018-2019 рр. наказом Міністерства енергетики від 25.09.2017 № 622 «Про підготовку обладнання електростанцій і теплових мереж до надійної та ефективної роботи у 2018 році та в осінньо-зимовий період 2018/2019 року» (зі змінами) передбачено:

На теплових електростанціях енергогенеруючих компаній відремонтувати всіма видами ремонтів 61 (15924 МВт) енергоблоків, а саме:

- поточним ремонтом 37 (10405 МВт) енергоблоків;
- середнім ремонтом 10 (2459 МВт) енергоблоків;
- капітальним ремонтом 14 (3060 МВт) енергоблоків.

На **теплових електроцентралях** виконати всіма видами ремонту 9 (1670 МВт) енергоблоків, 14 (2447 т/год) парових котлів, 6 (660 Гкал/год) водогрійних котлів та 10 (331,8 МВт) турбоагрегатів.

У **теплових мережах** виконати капітальний ремонт 10,66 км трубопроводів.

На **гідроелектростанціях** виконати капітальний ремонт і реконструкцію 36 (1802,10 МВт) гідроагрегатів.

Станом на 23.10.2018 відповідно до затвердженого графіку:

На **теплових електростанціях** енергогенеруючих компаній відремонтовано 39 (10 492 МВт) енергоблоків.

У ремонті перебувають 13 (3 150 МВт) енергоблоків, а саме:

- в поточному ремонті – 6 (1520 МВт) енергоблоків;
- в капітальному ремонті – 7 (1630 МВт) енергоблоків.

В технічному переоснащенні (капітальний ремонт) в термін по 31.12.2018 енергоблок ст. №6 Зміївської ТЕС; в термін до 31.12.2018 енергоблок № 3 Трипільської ТЕС.

На **теплових електроцентралях** відремонтовано 7 (1460 МВт) енергоблоків, 10 (1510 т/год) парових котлів, 7 (211,8 МВт) турбоагрегатів, 6 (660 Гкал/год) водогрійних котлів.

На теплових електроцентралях в ремонті знаходяться 2 (210 МВт) енергоблока, 4 (987 т/год) парових котлів та 3 (120 МВт) турбоагрегатів.

На **гідроелектростанціях** виконано реконструкцію та капітальний ремонт 21 (1301,3 МВт) гідроагрегата. В реконструкції і капітальному ремонті знаходиться 16 (723,8 МВт) гідроагрегатів.

Станом на 05.10.2018 на **атомних електростанціях** виконано:

19 планово-попереджувальних ремонтів:

- 4 капітальні ремонти – ЗАЕС №5, 6, ХАЕС №1 та РАЕС №4;
- 7 середніх ремонтів – РАЕС №1, 2, 3, ЗАЕС №2 та ЮУАЕС №1, 2, 3;
- 6 позапланових поточних ремонтів енергоблоків ХАЕС №2, 1 (2) і ЗАЕС №2, 6 та ЮУАЕС № 2;
- 1 плановий поточний ремонт – ЗАЕС № 2.

Станом на 05.10.2018 виконуються:

2 середніх ремонтів - ЗАЕС № 4 та ЮУАЕС № 1.

1 капітальний ремонт - РАЕС № 4.

Зведені показники Інвестиційної програми ДП «НЕК «Укренерго» на 2018 рік

Капітальні інвестиції всього, враховуючи Держенергонагляд, - **2607,1 млн грн.**, у т.ч. за рахунок прибутку – 636,8 млн грн., амортизації – 691,8 млн грн., кредитних коштів – 1238,4 млн грн., доходів від іншої діяльності – 40,0 млн грн.; Держенергонагляд за рахунок амортизації – **4787 тис. грн.**

Передбачено на нове будівництво (ПС + ПЛ) всього – **1079,5 млн грн.**, технічне переобладнання та реконструкція об'єктів, придбання основних засобів – **1400,8 млн грн.**, проектні роботи майбутніх років, всього – **19956,3 тис. грн.**

Коефіцієнт використання встановленої потужності на блочному устаткуванні (енергоблоки потужністю 100, 150, 200, 250, 300 МВт) теплових електростанцій

Коефіцієнт використання встановленої потужності за 9 місяців 2018 року порівняно з аналогічним періодом минулого року збільшився на 1,4% та складає

21,7%. Найвищий коефіцієнт використання встановленої потужності за звітний період мають блоки потужністю 150 МВт – 42,8 % (у 2017 році – 32,5 %). По блокам потужністю 200 МВт коефіцієнт використання встановленої потужності за звітний період – 35,9 % (у 2017 році – 34,1 %), по блокам потужністю 250 МВт – 24,7 % (у минулому році – 25,4 %), по блокам потужністю 100 МВт – 22,1 % (у минулому році – 29,0 %), по блокам потужністю 300 МВт – 18,9 % (у 2017 році – 18,7%).

Збільшився коефіцієнт використання встановленої потужності по генкомпаніях: по ПАТ “ДТЕК Дніпроенерго” на 0,7 %, по ПАТ “Центренерго” на 4,5 %, по ПАТ «Донбасенерго» на 21,5 %. А зменшився по ТОВ «ДТЕК Східенерго» на 3,2 %, по ПАТ “ДТЕК Західенерго” на 2,4 %.

Питомі витрати умовного палива на відпуск електроенергії по тепловим електростанціям, які звітують Міненерговугілля

Питомі витрати умовного палива на відпуск електроенергії по тепловим електростанціям генкомпаній України за 9 місяців 2018 року складають **405,7 г/кВтг**, що на **4,1 г/кВтг** більше, ніж за відповідний період 2017 року (401,6 г/кВтг).

Питомі витрати умовного палива на відпуск електроенергії по ТЕС України (ТЕС ГК та ТЕЦ) складають за дев'ять місяців 2018 р. **394,1 г/кВтг**, що більше в порівнянні з відповідним періодом минулого року на **4,5 г/кВтг**.

Середньомісячна заробітна плата

На вересень 2018 року розмір заробітної плати штатного працівника на підприємствах, що належать до сфери управління Міненерговугілля України, у розрізі галузей становить:

- електроенергетика – 11393 грн. *(збільшення до відповідного показника 2017 р. становить 2035 грн);*
- атомно-промисловий комплекс – 16021 грн. *(більше на 3724 грн);*
- нафтогазовий комплекс – 17208 грн. *(більше на 9212 грн до показників державних підприємств нафтогазового комплексу, що належать до сфери управління Міненерговугілля);*
- вугільна галузь – 10057 грн. *(більше на 2153 грн для вугледобувних підприємств, що розташовані на території, яка контролюється владою України).*

Заборгованість з виплати заробітної плати станом на 01.10.2018 року на підприємствах, що належать до сфери управління Міненерговугілля України і що розташовані на території, яка контролюється українською владою, загальна заборгованість із виплати заробітної плати становила **306,7 млн грн** і збільшилась з початку року на **88,1 млн грн (або на 40,3%)**, у тому числі: електроенергетична галузь – збільшилась на 13 229,6 тис. грн (на 108,7%); атомно-промисловий комплекс – зменшилась на 70,6 тис. грн (на 1,9%); вугільна галузь – збільшилась на 75192,2 тис. грн (на 37,8%); нафтогазовий комплекс – зменшилась на 232,7 тис. грн (на 6,1%).

Інформація з підприємств, що розташовані на території, яка не контролюється українською владою, відсутня.

Технологічні витрати електроенергії в електричних мережах

За січень-вересень 2018 року загальні технологічні витрати електроенергії на її транспортування електричними мережами Міненерговугілля всіх класів напруг склали **11,6 млрд кВтг** або **11,07 %** від загального відпуску електроенергії в

мережу. У порівнянні із аналогічним періодом 2017 р. відбулося їх збільшення на **0,1 млрд кВтг**, або на **0,1 в.п.** (11,5 млрд кВтг або 11,07 % у минулому році).

Нормативна (технічна) складова технологічних витрат електроенергії по Міненерговугілля за 9 місяців 2018 рік становила **13,62 млрд кВтг** або **13,0%** від загального відпуску електроенергії в мережу, у порівнянні з минулим роком збільшилась на **0,06 млрд кВтг** або на **0,4%** у порівнянні з минулим роком (13,56 млрд кВтг або 13,0% у минулому році).

Понаднормативна (нетехнічна) складова технологічних витрат за 9 місяців 2018 року по Міненерговугілля складала – 2,0 млрд кВтг або -1,9% від загального відпуску електроенергії в мережу (-2,0 млрд кВтг або -1,9% у минулому році). За рахунок виконання організаційно-технічних заходів зі зниження технологічних витрат електроенергії в електричних мережах 0,38-800 кВ Міненерговугілля за 9 місяців 2018 року заощаджено **134,8 млн кВтг** електроенергії (**146,2 млн кВтг** за відповідний період минулого року).

Експорт електроенергії, вугілля, нафтопродуктів

За січень-вересень 2018 року на експорт передано **4428,1 млн кВтг електроенергії**, що на 246,4 млн кВтг або на 5,9% більше, ніж за 9 місяців 2017 р. За фактичними даними, **3833,7 млн кВтг** експортовано до країн Східної Європи.

За 9 місяців 2018 р. територією України протранспортовано (транзитом) **65,4 млрд кубометрів природного газу** (за цей період 2017 р. – 70,3 млрд куб. м).

Станом на 01.10.2018 року в українських підземних сховищах знаходилось **16,2 млрд куб. м** природного газу, що на 162,0 млн куб. м, або на 1,0% менше порівняно з показником на цей час 2017 року.

Протягом 9 місяців 2018 року обсяг транспортування нафти підприємствами магістральних нафтопроводів склав **11351,0 тис. тонн** і порівняно із аналогічним періодом 2017 р. зменшився на 512,0 тис. т (або на 4,3 %), а транзитом до країн Західної Європи (Словаччини, Угорщини, Румунії, Польщі, Молдови) склав **9876,0 тис. тонн**, що на 498,0 тис. т (або на 4,8%) менше порівняно із аналогічним показником 2017 р., а для потреб України – менше на 14,0 тис. т (або на 0,9%) і склало **1475,0 тис. тонн**.

За січень-вересень 2018 року частка транзитного обсягу перекачки нафти в загальному обсязі нафтоперекачування становила 86,07%, а частка нафтоперекачування на нафтопереробні підприємства України відповідно – 14,0%.

*Підготовлено за даними
Міненерговугілля України
і ДП «Енергоринок»*

ОГЛЯД УКРАЇНСЬКИХ ЗМІ
З ПРОБЛЕМ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ
з 16 до 31 жовтня 2018 р.

("Голос України", "Урядовий кур'єр", "ЗЕРКАЛО НЕДЕЛИ. Україна", "ДЕНЬ",
"КП в Украине", "ДЕЛОВАЯ СТОЛИЦА", "Сегодня", "Україна молода", "Факты",
"Капитал", "Вечерние Вести", "Свобода", "Атомник України",
а також електронні ЗМІ: УКРІНФОРМ, Інтерфакс-Україна, УНІАН, Энергореформа,
ЛІГАБізнесІнформ, Українські новини, Бизнес.Цензор.Нет, Левый берег,
UA Energy, Капитал, ГлавКом, РБК-Украина та ін.)

ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ

«ЗЕРКАЛО НЕДЕЛИ. Україна», 13.10.2018

Транзит: два года до потока

Игорь Маскалевич

В сентябре Нацкомиссия, осуществляющая государственное регулирование в сферах энергетики и коммунальных услуг, утвердила программу развития украинской ГТС на 2018-2027 годы.

По факту это ежегодная программа с прогнозом. Но в данном случае надо срочно готовиться к сдаче в эксплуатацию "Северного потока-2" и "Турецкого потока".

У "Укртрансгаза" базовый сценарий расчета ориентируется на жесткий вариант: "д) обходные маршруты "Северный поток II" и "Турецкий поток" после 2019 года будут построены и введены в эксплуатацию. Транзит газа через ГТС Украины будет прекращен".

Иначе говоря, за основу взят "нулевой транзит".

Борьба за уровень транзита еще не закончена...

Вообще борьба против "потоков", независимо от того, чем она закончится, уже дала неплохой эффект. ... "Газпром" и Кремль вынуждены после проигранного Стокгольмского арбитража отбиваться от арестов активов и идти на уступки.

Начав с фразы, что транзит через Украину прекратится, "даже если Луна и Солнце поменяются местами", сейчас россияне вынуждены рассказывать байки, что ничего такого не имели в виду, а "Северный поток-2" нужен для удовлетворения возможного роста спроса в Европе и компенсации падения добычи на месторождениях Нидерландов.

Тем не менее процесс идет. "Турецкий поток" — первая ветка пересекла море всего за год. И хотя на суше все затянется (Анкара для "Газпрома" — сложный партнер), но к концу следующего года транзит для турецких потребителей от нас уйдет. А это минус 15 млрд кубометров в год, половина южного транзита. А дальше вторая ветка (ориентированная на Южную Европу).

Глава НАК "Нафтогаз Украины" **Андрей Коболев** отмечает: "Нитка "Турецкого потока" — такая же угроза, как и "Северный поток-2". Она просто меньше по объему, но угроза такая же: снятие транзитных объемов с Украины и перевод их на другой маршрут.

Вести переговоры с турками очень сложно, хотя... нам удалось арестовать акции "Голубого потока" (построенная в 1999-м труба через Черное море из РФ в Турцию) и акции "Северного потока" в Европе, благодаря выигрышу в Стокгольме.

Для остановки сооружения второй нити "Турецкого потока" нам нужна помощь Европы. Берлин рассказывал о чисто коммерческом характере проекта, указывал, что в строительстве участвуют не только немецкие, но и французские, и итальянские фирмы.

Сейчас риторика изменилась: сильнейшую политическую составляющую проекта (изоляция Украины) скрывать стало невозможно. Признали и... ничего не изменилось, проект защищают **фрау Меркель**, президент Германии. Проект привлекателен для германской промышленности. Плюс сама Германия становится ключевым европейским хабом. Насчет выгоды для Европы вопрос куда более спорный.

...на Балтике разворачиваются работы, в Черном море трубоукладчик кладет несколько километров труб в день. ...все строят европейцы на дешевые кредиты евробанков. Такие вот будни санкций против агрессоров.

Киеву и Вашингтону полуофициально представили ряд идей, как Берлин видит будущее украинской системы. Выделить отдельную трубу — речь идет о коридоре от курского направления трубопровода Уренгой—Помары—Ужгород — и передать ее под внешнее управление (тот же консорциум) с контролем Берлина. Германии пока нужен транзит через Украину, порядка 30 млрд кубометров. **Судьба остальной газотранспортной системы (а она в пять раз больше, мощностью до 146 млрд кубометров в год) ее не интересует.**

Кстати, "немецкую трубу" предлагается физически вычленить из украинской ГТС. Такой себе Nord Stream-3 в степях и Карпатах Украины.

Коболев надеется, что консорциум можно будет создать в следующем году, ориентировочно, в первой половине. Правда, по его словам, "переговоры находятся в начальной стадии, сейчас они очень активны".

За год до начала... А пока надо готовиться к любым вариантам... Собственно, принятая программа — срочная реконструкция трех компрессорных станций (КС), дожимного компрессорного цеха на крупнейшем Бильче-Угерско-Волицком подземном хранилище газа.

Интересно, что из пяти первоочередных объектов четыре связаны с той же трубой Уренгой—Помары—Ужгород, на которую смотрит Берлин. Это КС "Ромны", "Бар", ну и ключевой дожимной цех на Бильче-Волицком ПХГ.

КС "Ромны" расположена на входе в украинскую ГТС и принимает наибольший поток газа для транзита в Европу.

Собственно, и не скрывается, что основной тезис следующий: "целесообразность проведения реконструкции объектов ГТС базируется на анализе их технического состояния и загруженности, в том числе с учетом угрозы прекращения транзита российского газа по территории Украины".

КС "Яготин" рассчитана на поддержку развития собственной добычи газа в Украине. "Яготин" — ключевая КС для транспортировки потребителям Киевского региона и распределения газа в пределах Украины.

Это в основном газ месторождений Слобожанщины и Полтавщины.

Та же задача у КС "Диканька" — находится рядом с крупнейшими украинскими месторождениями газа как "Укргаздобычи", так и частных компаний...

... инвестпрограммы НАКа последних трех лет срывались с завидным постоянством. Учитывая огромный запас мощности системы, к особым неприятностям это не приводило. Однако после 2020-го такие шутки закончатся. Сейчас система подпирается потоком российского газа. Потом начнется период куда

большей автономности и заметно меньшего давления в трубопроводах...

Кроме программы по газопроводам до 2027-го, принята (3 августа 2018-го) и аналогичная по газохранилищам на тот же срок. Объемы хранения будут падать при любых сценариях.

Ситуация с интеграцией нашей системы в Европу сложная. По факту основное достижение — организация реверса из Словакии в 2014-м.

Институт исследований безопасности Евросоюза подготовил отчет об энергобезопасности. В нем констатируется, что на Юге и Востоке Европы "практически каждая страна имеет планы утвердиться в качестве "газового хаба/торгового центра", используя географическое положение для получения коммерческих и стратегических выгод.

В результате, отмечается в этом отчете, страны "часто конкурируют друг с другом. В сочетании с неэффективным управлением и финансовыми ограничениями соперничество препятствует и откладывает процесс строительства интерконнекторов, соединяющих регион в интересах диверсификации поставок газа". Все верно, большинство планов развития уже сдвинулись минимум на 3-4 года и больше.

Справедливости ради замечу, что Украине не стоит по этому поводу так уж сильно переживать. В случае их полной реализации с нашего направления тоже уйдет несколько миллиардов кубометров газа транзита, который будет замещен румынским, азербайджанским, да и тем же российским газом с других направлений.

Болгария совершенно откровенно жалеет, что отменила проект постройки "газпромовской" трубы через Черное море ("Южный поток") из России, и он ушел в Турцию. Венгры играют в свои игры, румыны тоже. "Газпром" ведет переговоры со всеми, туманно обещая дешевый газ.

А у нас наглухо зависли проекты по диверсификации.

Румыния—Украина. Попытка физического реверса тоже заглохла...

Венгрия—Украина. С Будапештом ситуация не лучше.

Молдова пока полностью сидит на транзите через Украину, но из Румынии к ней тянут (тоже с задержками) газопровод Кишинев—Унгены. Румынский Transgaz в нынешнем году эту трубу выкупил, а строить ее будут в основном на кредиты и гранты Евросоюза.

Если коротко, похоже, каждый сам за себя.

Времени все меньше. До окончания "транзитного" контракта с "Газпромом" осталось неполных пять кварталов. Заболтать их просто нельзя.

Рассчитывать на внешнюю помощь надо... Но в первую очередь, надежда на себя.

https://zn.ua/energy_market/tranzit-dva-goda-do-potoka-297040.html

Додаткова інформація на цю тему – УНН, Аргументы и факты в Украине, 23.10.2018 «В ЕС подчеркнули продолжение Украиной реформ в энергосфере». На международной конференции "Нефтегазовая отрасль Украины: вызовы и возможности" первый советник и руководитель операционного отдела представительства ЕС в Украине **Йоханнес Бауэр** сказал: "Удовлетворить все потребности для своего внутреннего энергетического рынка невозможно без взаимодействия с соседними странами и мощными поставщиками энергетических носителей. И сотрудничество с Украиной является ключевым элементом внедрения успешной энергетической политики ЕС. И для этого необходимо, чтобы в Украине продолжалось внедрение комплексных реформ в энергетической отрасли".

Это означает, как отметил Бауэр, не только разделение "Нафтогаза" и создание

отдельной хорошо функционирующей газотранспортной системы, но и дальнейшее совершенствование сектора добычи газа.

"Постепенно в Украине осуществляется гармонизация с законодательством ЕС в сфере охраны окружающей среды и энергоэффективности. И это чрезвычайно важно и для этой отрасли для того, чтобы она смогла стать более конкурентоспособной как на международном, так и на европейском уровнях, если все эти стандарты будут полностью внедрены", - убежден представитель ЕС.

«Голос України», 20.10.2018 **«Із держсекретарями ФРН обговорили ризики «Північного потоку-2»**. Реалізація Росією проекту «Північний потік-2» та ризики, які він створює для безпеки в Європі, стали одними із ключових тем зустрічі Президента України **Петра Порошенка** із делегацією державних секретарів федеральних міністерств Німеччини, яка перебувала з візитом у Києві.

<http://www.golos.com.ua/article/308952>

«День», 18.10.2018 **«Дискутуватимуть до 12 грудня»**. У Данії розпочалося громадське обговорення проекту «Північний потік-2».

«ЗЕРКАЛО НЕДЕЛИ. Украина», 13.10.2018

Старт большой приватизации

Павел Фролов

"Центрэнерго" является вторым по мощности производителем тепловой энергии и последней государственной тепловой энергогенерирующей компанией с долей в энергосистеме Украины 4–5%, а среди всей теплогенерации — 14–20%. В ее состав входят ремонтное предприятие "Ремэнерго" и три ТЭС — Углегорская (Донецкая обл.), Змиевская (Харьковская) и Трипольская (Киевская обл.). Суммарная проектная мощность "Центрэнерго" составляет 7660 МВт, из которых 4660 МВт обеспечивают 18 пылеугольных энергоблоков, и только четверть этих мощностей переведена на сжигание угля газовой группы. Еще 3000 МВт дают пять газомазутных энергоблоков, но из-за высокой стоимости топлива их включают в работу только по исключительной необходимости ОЭС Украины для погашения пиковых нагрузок (как правило, во время холодов).

Свыше 99% произведенной и реализованной продукции "Центрэнерго" составляет электроэнергия.

Конкурсные условия продажи "Центрэнерго" не содержат никаких дискриминационных положений для установления заранее определенного победителя.

Важно, что предусмотрены отчисление дивидендов по результатам работы 2018-го, сохранение имеющихся мощностей каждой ТЭС, выполнение мероприятий по возможности работы в энергосистеме ЕС (ENTSO-E), учет заключения экологического аудита, выполнение требований Национального плана сокращения выбросов от крупных сжигательных установок.

Вместе с тем переоснащение определенных производственных узлов, модернизация отдельных установок или внедрение конкретных прогрессивных технологий не предполагается. Нет реального содержательного наполнения в обязательстве будущего покупателя обеспечить развитие общества с целью повышения экономических, социальных, финансовых, технологических и экологических показателей деятельности согласно бизнес-плану, формально поданному самим покупателем уже после приватизации.

... договоры купли-продажи "Западэнерго" и "Днепрэнерго" содержали

конкретные меры по реконструкции, техническому переоснащению, модернизации оборудования энергоблоков, обязывали привести экологическую политику в соответствие с международным стандартом ISO 14001:2004... согласно Договору об основании Энергетического сообщества и Директиве 2001/80/ЕС об ограничении выбросов.

"Центрэнерго" является одним из наибольших в стране загрязнителей атмосферного воздуха...

Следовательно, экологические требования к покупателю должны были быть самыми весомыми.

Нельзя сравнивать условия конкурса по продаже "Центрэнерго" с условиями приватизации "Криворожстали", являющимися наилучшим в истории Украины примером максимальной защиты интересов государства, местной громады и трудового коллектива.

Вместе с тем уменьшение квалификационных требований и инвестиционных обязательств будущего победителя фактически расширяет круг потенциальных участников конкурса и может содействовать повышению конкуренции при проведении аукциона по приватизации "Центрэнерго".

О рисках. Помешать успешной приватизации могут несколько факторов, среди которых:

— расположение самой крупной ТЭС компании — Углегорской в зоне вооруженного конфликта на Востоке Украины;

— работа пылеугольных мощностей компании на угле антрацитовой и постной групп, поставки которого осуществлялись с оккупированных территорий Донбасса, но с февраля 2017-го стали невозможными вследствие прекращения товарооборота с "ДНР"/"ЛНР". Замена угольной продукции отечественного происхождения импортной, цена которой выше, снизила конкурентоспособность компании;

— доминирование на рынке тепловой генерации страны компании ДТЭК ("Западэнерго", "Днепрэнерго", "Востокэнерго") с долей около 70%, что приводит к необходимости вынужденной корректировки ценовых предложений на заявленные рабочие мощности другими производителями электроэнергии;

— грядущая глубокая перестройка энергорынка Украины и имплементация положений нового Закона "О рынке электрической энергии", неопределенность и непрогнозируемость действий украинской власти при практической трансформации модели работы энергорынка;

— продолжительные судебные споры (с 2004-го по 2018 год) в рамках дела о банкротстве компании;

— рост мировой конкуренции за инвесторов вследствие подготовки приватизационных программ Китаем, Индией и другими странами.

Но больше всего отталкивает иностранных инвесторов отсутствие в Украине эффективной судебной и правоохранительной систем, а также декларативность намерений преодолеть коррупцию.

Перечисленные выше проблемы хотя и оказывают влияние на инвестиционный климат в целом, но не должны существенным образом сказаться на проведении удачной приватизации "Центрэнерго".

https://zn.ua/macrolevel/start-bolshoy-privatizacii-297043_.html

Додаткова інформація на цю тему – Новое время, 25.10.2018 «Что сделает Центрэнерго привлекательным», Андрей Боцун. После принятия ВР в начале года

нового законодательства о приватизации, этот процесс получил новое "дыхание". Объекты госсобственности были распределены на "малую" и "большую" приватизацию. Для каждого механизма выписали свои правила. И процессы были запущены.

... объекты "большой" приватизации требуют длительной подготовки, поэтому каждый из них, особенно первый, который стоит на очереди – это Центрэнерго - стоит отдельного внимания.

Кабмин опубликовал долгожданные условия приватизации предприятия. А условия отправил на доработку.

На сегодня мы уже имеем полную картину и можем сказать о том, какие важные шаги сделало государство, чтобы сделать этот объект более привлекательным для инвесторов. Я бы выделил четыре ключевых из них.

Во-первых, в приватизационных условиях были выписаны так называемые "warranties and indemnities". В мировой практике для такого рода сделок - это обычное дело, но для украинской приватизации - это новшество. Речь идет о том, что продавец гарантирует возмещение покупателю убытков, которые Центрэнерго потенциально могло нанести третьим сторонам до его продажи. Если бы такие убытки "всплыли" на поверхность после подписания договора, продавец должен был бы их возместить.

Это могут быть как старые долги предприятия...

Во-вторых, государство вписало в условия приватизации минимальный уровень выплаты дивидендов за 2018 год – в размере 30%. Именно на таком уровне закон устанавливает минимальные дивиденды для государственных предприятий, а реальный уровень каждый год определяет непосредственно Кабмин. Именно этот установленный Кабмином уровень дивидендов и записывался ранее в условия приватизационных конкурсов. На сегодня он составляет 75%, но в случае Центрэнерго государство снизило его до 30%.

Иначе говоря, выплата дивидендов бывшему владельцу за предыдущий период – это дополнительные расходы покупателя на приобретение Центрэнерго. Снижение требования по дивидендам уменьшит расходы покупателя, а следовательно – сделает объект более привлекательным. Надеемся, что благодаря этой "скидке" аукцион привлечет больше потенциальных покупателей, что будет способствовать росту цены в ходе торгов.

В-третьих, в условиях приватизации содержится требование о том, что в аукционе должны участвовать не менее двух потенциальных покупателей, из которых один - иностранный. Не будет выполнено это условие – конкурс будет прекращен. Таким образом государство хочет добиться более конкурентного и прозрачного аукциона. Это точно не должен быть аукцион под одного игрока.

В-четвертых, ранее государство часто включало в условия приватизации определенные дискриминационные пункты. Это могло быть условие, которое так или иначе должно выполняться предприятием в рамках его текущей деятельности. Как правило, это делалось по предложению профильного министерства, которое путало роли государства как собственника актива и как полисимейкера. В случае Центрэнерго таким дискриминационным условием было выполнение Национального плана сокращения выбросов от крупных сжигательных установок (НПСВ).

На первый взгляд, включение требований соблюдения НПСВ в условия приватизации – это хорошо, ведь государство заботится об экологии. Но на самом деле это условие дискриминировало бы нового владельца. Приватизация Центрэнерго

никоим образом не отменяет этого обязательства - так же, как продажа машины не отменяет обязательства соблюдать ПДД. А вот включение НПСВ как условия приватизации Центрэнерго, поставило бы предприятие в неравные условия с другими компаниями отрасли, поскольку его невыполнение должно было поводом для расторжения договора купли-продажи и возврата Центрэнерго в государственную собственность. Понятно, что такая санкция является непропорциональной.

И таких дискуссионных вопросов, которым было уделено много времени при обсуждении условий приватизации, было несколько...

В целом идея с цивилизованными условиями приватизации проста – они должны способствовать тому, чтобы на аукцион пришло максимальное количество потенциальных покупателей, которые будут соревноваться и таким образом будет расти цена продажи предприятия. Для этого следует признать, что в случае Центрэнерго эти условия достигают цели значительно лучше, чем это делалось раньше.

Следующий шаг за Фондом государственного имущества – он должен объявить этот самый аукцион и назначить конкретную дату его проведения. План остается неизменным – продать предприятие до конца года.

Интерфакс-Украина, Энергореформа, UA Energy, 29.10.2018 **"ФГИ объявило конкурс по приватизации "Центрэнерго"**. Фонд государственного имущества (ФГИ) обнародовал сообщение о проведении конкурса по продаже 78,289% акций ПАО "Центрэнерго". Соответствующее объявление опубликовано в газете "Ведомости приватизации" 29 октября. "Ровно через 45 дней пройдет конкурс по продаже, и первое в этом году предприятие большой приватизации получит нового собственника", – написал на своей странице в соцсети Facebook глава фонда **Виталий Трубаров**.

"Центрэнерго" в 2017 году увеличило чистую прибыль в 4,9 раза по сравнению с 2016 годом – до 1 млрд 891,063 млн грн, чистый доход – на 2,1%, до 10 млрд 918,596 млн грн, валовую прибыль – на 19,3%, до 2 млрд 528,784 мн грн.

Утвержденные правительственным распоряжением №756-р от 3 октября 2018 года условия предусматривают выплату "Центрэнерго" в госбюджет дивидендов в размере 30% прибыли по итогам деятельности в 2018 году, тогда как в последние два года утвержденный норматив составлял 75% и 50%.

РБК-Украина, 16.10.2018

Вне всякой конкуренции: как Минэнерго помогает компании ДТЭК Ахметова заработать на украинцах

Марина Данилевич

Правительство придумало новую "угольную" схему, которая позволит энергохолдингу ДТЭК **Рината Ахметова** заработать необоснованную прибыль как минимум в 4 млрд гривен. Несмотря на прямой запрет Антимонопольного комитета, министр энергетики **Игорь Насалик** подал на рассмотрение правительства документ, принятие которого, вопреки правилам конкуренции, позволит обеспечить предприятия тепловой генерации компании ДТЭК углем.

В чем суть "угольных" гарантий? Министерство энергетики и угольной промышленности придумало новую схему, которая позволит энергохолдингу ДТЭК Рината Ахметова укрепить свое монопольное положение на рынке тепловой генерации и заработать сверхприбыли, по оценкам экспертов, в размере более 4

млрд гривен в год. Для этого министр энергетики и угольной промышленности Игорь Насалик предложил правительству принять проект распоряжения под названием "Некоторые вопросы повышения безопасности энергоснабжения".

Додаткова інформація на цю тему – Facebook, 16.10.2018 «Герус: Фактически, украинцы субсидируют экспорт для компании ДТЭК», Андрей Герус. Поскольку на европейском рынке ДТЭК не может диктовать свои условия, компания продает электроэнергию в Венгрию в среднем на 10-15 евро/МВт*ч дешевле, чем покупает по оптовой цене у "Энергорынка". Но именно благодаря высокому тарифу для ТЭС и разнице с рыночной ценой, ДТЭК зарабатывает на украинских потребителях необоснованную экономикой прибыль, превышающую на сегодня 30 млрд гривен, говорят эксперты.

При этом конкурировать на украинском рынке с доминирующей долей ДТЭК некому. Разрешение на импорт дешевой европейской электроэнергии не дает ни Минэнергоугля, ни отраслевой регулятор.

РБК-Украина, 23.10.2018 «Не Роттердамом единым: як держава фінансує ДТЕК Ахметова», Марина Данилевич.

«ЗЕРКАЛО НЕДЕЛИ. Украина», 20.10.2018

Регазификация американской мечты

Алла Еременко

Правительство Украины торгуется с МВФ, Европейским энергосообществом и "Нафтогазом" — за цену газа для бытовых потребителей и "анбандлинг". "Укртрансгаз" — с энергорегулятором, газораспределительными компаниями и трейдерами — за правила и дату введения ежесуточного балансирования газа.

Тем временем мировой энергорынок, в частности рынок газа, изменяется буквально на глазах.

Шансы на энергонезависимость Украины тают с каждым днем. Утратим их окончательно, если государство, власть (законодательная и исполнительная) будут и далее получать фолы и не станут оперативно реагировать на изменяющиеся и усугубляющиеся вызовы. Не обольщайтесь, "мир не прогнется под нас". Хотя готов услышать выгодные "коммерческие" предложения Украины.

Но где терминал для приема LNG в районе порта "Южный" (возле Одессы)?

Где интерконнекторы, соединяющие украинскую газотранспортную систему (ГТС) с соседями — словацким, польским, венгерским операторами ГТС и рынками ЕС? Где независимый оператор ГТС Украины, когда он будет легитимным, кто станет его соучредителем и шиппером? Где конкурентные тарифы на вход-выход в/из газотранспортной системы Украины? Где Восточноевропейский хаб как гарантия энергетической безопасности стран региона? Нет, разве что значатся... Власть и весь госаппарат ушли на выборы. Но когда государство опомнится, может быть уже поздно. После боя руками не машут. Тем более не участвуя в нем.

Газоэкспортная политика США. "Первые экспортные поставки (сжиженного газа) пойдут в Японию, Индию. Но вы помните: каждый раз, когда кто-то купит американский газ, это означает, что он не купит российский или другой газ, а значит, увеличивается объем, который может поставляться в Европу. И в результате это может повлиять на цены, в частности для Украины.

"Западные европейцы не могут углублять энергетическую зависимость с той самой Россией, от которой США их защищают. Или обогащаться от Ирана, который

разрабатывает баллистические ракеты, угрожающие Европе. Неприемлемо для союзников США в Центральной Европе поддерживать такие проекты, как "Северный поток-2", — подчеркнул помощник государственного секретаря США по делам Европы и Евразии **Уэсс Митчелл**, выступая на конференции в Атлантическом совете в Вашингтоне 16 октября с.г.

Ранее сообщалось, что двое сенаторов США представили двухпартийный законопроект о европейской энергетической безопасности и диверсификации, инициирующий выделение одного миллиарда долларов для финансирования европейских энергетических проектов, что в сочетании с усилением дипломатической и технической поддержки поможет диверсифицировать поставки энергии в Европу и снизить влияние России на регион.

Авторами документа выступили глава подкомитета по внешним связям Сената США по Европе и региональному сотрудничеству в области безопасности республиканец **Рон Джонсон** и член комитета демократ **Крис Мерфи**.

"Владимиру Путину многое сходит с рук, потому что большая часть Европы полагается на Россию ради энергии. Помогая нашим союзникам защищать новые источники энергии и вносить свой вклад в стратегически важные проекты, мы можем помочь сломать контроль Путина в Европе и создать здесь рабочие места в США", — сказал сенатор Мерфи.

Есть и другая причина — непростые торговые отношения с Китаем. Геополитический и экономический расклад побуждает США усиливать свое присутствие в Европе, учитывая тот факт, что стратегия Китая, восстанавливающего "Шелковый путь", направлена на Западную Европу. Через Восточную и Центральную часть ЕС, включая также Украину.

Изначально США намерены были экспортировать свой сжиженный газ, в первую очередь, на растущие рынки Индии, Китая, а также в Японию. Но сегодня планы несколько изменились, и американские компании все силы бросили в Европу.

Директор Американской энергетической ассоциации **Барри Уортингтон**, поделившись перспективами экспорта американского сжиженного газа в ходе IV Украинского газового форума (11–12 октября 2018 года), откровенно сказал, что он приехал "агитировать за американский газ" и Украину. (Жаль только, что покупать этот газ придется, скорее всего, у польской PGNiG.)

Согласно условиям контрактов поставки газа могут быть предметом дальнейшей торговли польской PGNiG на международных рынках и будут проводиться по формуле free-on-board (получение товара покупателем в порту погрузки).

В Польшу американский сжиженный газ будет поставляться с производственных мощностей в американском штате Луизиана, их планируют достроить к 2023 году.

В прошлом году LNG-терминал в Свиноуйсьце принял первый американский танкер со сжиженным газом. Построенный в 2015 году польский терминал раньше принимал танкеры со сжиженным газом из Катара. Всего в прошлом году в Польшу пришло 13 танкеров, в первом полугодии 2018-го объем поставок СПГ в страну вырос на 50%.

После регазификации газ пойдет в польскую газотранспортную систему. И таким образом Польша сможет уверенно претендовать на роль еще одного европейского хаба. Того самого, Восточноевропейского, о котором много говорят в Украине. Для этого оператор польской ГТС задействует все возможные и

строящиеся интерконнекторы.

Газотранспортная объектность Украины. Увы, украинское направление весьма ограничено, а многолетние попытки найти заказчиков для него у операторов ГТС Польши и Украины не увенчались пока успехом. Правда, та же PGNiG использует хранилища "Укртрансгаз". Но оперирует потоками не "Укртрансгаз", а польский оператор Gaz-Sistem.

Сможет ли украинская ГТС стать партнером польской как участник хаба? Если посмотреть на планы реконструкции украинской ГТС, то шанс есть. Но учитывая, что планы и их реализация — две большие разницы, обольщаться не стоит. Тем более что даже из этих планов вовсе не очевидно, что Украина может предложить конкурентоспособный во всех отношениях маршрут.

В связи с этим и европейцы, и американцы откровенно говорят, что они готовы сотрудничать и поддержать Украину. Но делать все за нее никто не будет.

Впрочем, шанс на партнерство есть...

https://zn.ua/energy_market/regazifikaciya-amerikanskoy-mechty-297662_.html

«ГОЛОС УКРАЇНИ», 23.10.2018

Всупереч бюрократії, видобуток нафти зростає

Маргарита Соколовська

ПАТ «Укрнафта» відзвітувало, що у третьому кварталі цього року середньодобовий видобуток нафти і конденсату зріс до 4,0 тис. т/добу. Це на 21,2% більше за аналогічний показник третього кварталу 2017-го (3,3 тис. т/добу) та на 2,6% — за показник другого кварталу цього року.

Компанія фактично відновила добові об'єми видобутку нафти і конденсату, що різко знизилися торік унаслідок вимушеної зупинки шести родовищ через бюрократичні перепони, а саме — не продовження дії спецдозволів на видобуток.

Разом із тим рівень інвестицій, на думку менеджмента, є недостатнім для значного зростання показників видобутку через наявність неврегульованої проблеми історичного податкового боргу (переважна частина неплатежів сформувалася впродовж 2014-2015 років), що обмежує можливості компанії розпоряджатися власними фінансовими ресурсами й приваблювати інвестиції.

Компанія проводить консультації з урядом щодо реструктуризації простроченого податкового боргу з 2016 року, поки що перемовини не увінчалися успіхом...

За умови стабільного інвестування на рівні не менш як 3 млрд грн на рік компанія може збільшити видобуток нафти та газу.

Відновлення інвестицій дасть змогу пришвидшити темпи технічного оновлення, збільшити обсяг робіт на діючих свердловинах та відновити буріння нових свердловин. Для цього необхідно розв'язати проблеми історичного податкового боргу та обмежень на продаж нафти через державні нафтові аукціони», — прокоментував перспективи голова правління ПАТ «Укрнафта» **Марк Роллінс**.

Довідка. Частка ПАТ «Укрнафта» у загальнодержавному видобутку нафти з газовим конденсатом у першому півріччі 2018 року становила 64,8%, частка у загальному видобутку газу — 5,1%. На балансі підприємства перебуває 30 бурових установок, 1926 нафтових і 168 газових свердловин. ПАТ «Укрнафта» володіє 537 АЗС майже в усіх регіонах України. 50%+1 акція товариства належить НАК «Нафтогаз України».

<http://www.golos.com.ua/article/309002>

Наталія Писанська

Німецькі ЗМІ передрукували та обговорюють статтю видання The Wall Street Journal, з якої доходить висновку, що канцлер ФРН **Ангела Меркель** готує країну до переходу на зріджений природний газ і часткової відмови від російських вуглеводнів.

Спроба США увійти на ринки ФРН з більшими обсягами зрідженого газу триває уже впродовж багатьох років. Але проект ніяк не вдавалося реалізувати, хоч **Дональд Трамп**, ще не як глава держави, активно його лобював. А вже після обрання президентом Америки він дуже активно намагається послабити позиції РФ на найбільшому в Європі енергетичному ринку.

...схоже, що президенту США **Дональду Трампу** вдалося переконати главу уряду **Ангелу Меркель** скоротити поставки вуглеводнів із РФ та використовувати американський природний зріджений газ. ...німецький уряд дав згоду на будівництво неподалік від Гамбурга терміналу для зрідженого природного газу зі США, пообіцявши проекту частку державної фінансової підтримки.

Щоправда, офіційний представник уряду повідомив, що Кабінет пішов на такий крок не через тиск США, а задля зміцнення власної енергетичної безпеки. Натомість експерти пояснюють такий крок сподіваннями уникнути запровадження американських санкцій щодо німецьких компаній, задіяних у будівництві газогону «Північний потік-2».

Ідеться також про те, що акції нової лінії поставок вуглеводнів до ФРН можуть бути примусово виставлені на продаж, якщо «Газпром» не сплатить борг «Нафтогазу України». Російська сторона на цей випадок обіцяє повністю компенсувати витрати німецьких фірм, що пов'язані зі спорудженням газогону.

<http://www.golos.com.ua/article/309247>

«УРЯДОВИЙ КУР'ЄР», 27.10.2018**На вугільну галузь очікують зміни**

Невдоволення роботою керівників вугільної галузі висловив Прем'єр-міністр **Володимир Гройсман**, ініціювавши негайну підготовку покрокового плану дій – до кінця року та на 2019-й – для усунення диспропорцій та неефективного управління процесами, передусім фінансовими.

«Реальний стан справ не оптимістичний. Та ми бачимо перспективу зростання споживання українського вугілля. Отже, треба збільшувати видобуток, інвестувати в нього, в умови праці шахтарів, - сказав Прем'єр під час спеціальної галузевої наради. - Я поставив чітке завдання: сформувати план роботи». Його буде спрямовано зокрема на усунення диспропорції між собівартістю й ринковою ціною. Адже саме так формується заборгованість перед гірниками, повідомляє департамент інформації та комунікацій з громадськістю Секретаріату КМУ. Серед подальших кроків глава уряду вказав на необхідність створення національної вугільної компанії, яка об'єднала б вугільні шахти й відстежувала б ситуацію в галузі й на ринку енергоносіїв.

<https://ukurier.gov.ua/uk/news/na-vugilnu-galuz-ochikuyut-zmini/>

Додаткова інформація на цю тему – «Голос України», 24.10.2018 «Шахтарі вимагають повернути борги», Павло Воронцов. Уже п'ять днів під землею страйкують гірники шахти імені Капустіна ПАТ «Лисичанськвугілля», вимагаючи

віддати їм заборговані за кілька місяців зарплати. Загалом сума боргу становить понад 100 млн грн. Окрім цього, гірники скаржаться, що їх змушують проходити медогляд у визначеному закладі охорони здоров'я, за який платять самостійно.

За дорученням Уповноваженого ВР України **Людмили Денісової**, до страйкуючих у шахту спустився представник омбудсмена в Донецькій та Луганській областях **Павло Лисянський** разом із правозахисницею **Вірою Ястребовою**.

Конкретно страйкуючі вимагають погашення заборгованості у заробітній платі за червень і вересень поточного року, повернення боргу за окремі місяці попередніх трьох років, а також підвищення тарифних ставок. Крім того, вони висловлюють недовіру чинному генеральному директору ПАТ «Лисичанськвугілля» **Валентину Кисельову**.

<http://www.golos.com.ua/article/309159>

«Голос України», 30.10.2018 «**Шахтарі продовжують страйкувати. Чи чує їх уряд?**», Павло Воронцов. Гірники шахти імені Капустіна ВАТ «Лисичанськвугілля» продовжують свій підземний страйк. Крім вимоги виплатити заборгованість із зарплати, гірники досить наполегливо ставлять питання про відставку виконувача обов'язків гендиректора «Лисичанськвугілля» **Валентина Кисельова**. Щоправда, за останні дні кількість страйкарів зменшилась. Хтось не витримав підземних умов за станом здоров'я і змушений був піднятися на поверхню, хтось залишив шахту через сімейні обставини.

До всього цього на шахті стався обвал і завалило шостий західний польовий відкаточний штрек. За повідомленням голови Незалежної профспілки гірників України **Михайла Волинця**, попередньо зроблено висновок, що завалено 10 погонних метрів гірничої виробки. «Саме в цій виробці перебувають 16 учасників протесту і народний депутат **Сергій Каплін**. Вони не збираються залишати місце свого перебування. Гірники оцінили ситуацію і прийшли до висновку, що у них є два запасні виходи на поверхню», — повідомляє Волинець. За його інформацією, з понеділка акції протесту поширюватимуться: до них приєднаються працівники інших шахт, а також гірники залізничної промисловості з Кривого Рогу та інших регіонів.

<http://www.golos.com.ua/article/309335>

Украинские новости, Подробности, 29.10.2018

Решение НКРЭКУ увеличит тариф гидроэнергетике вымоет из угольной отрасли миллиард гривен, - Волинец

Поскольку НКРЭКУ повысила товарную продукцию "Укргідроенерго", то рынок тепловой генерации, а вместе с ним и угольный сектор, потеряют около 1 млрд грн. Такое мнение высказал глава Независимого профсоюза горняков **Михаил Волинец**.

"...Пострадают угольщики. Ведь снизили в тарифе на тепловую электроэнергию цену на уголь до 2090 грн. с 2535 грн. Это сильно ударит по угольщикам государственных шахт, потому что господдержки не выделено, в госбюджете на 2019год не закладывает государство поддержки, повышая цены на газ для потребителей, запускает виток подорожания всего – и тепла, что в итоге убивает отечественную угольную промышленность. И это тогда, когда уголь за рубежом покупается по цене 3200-3500 грн./тонна", - отметил Михаил Волинец.

"Нужно говорить о последствиях. Более быстрыми темпами разрушение угольной промышленности, удар по тепловой генерации, которая обладает

уникальными возможностями регулировать мощность в пиковые часы и часы минимального потребления. Мы уже наблюдаем голодовки на госшахтах, нахождение шахтеров под землей в знак протеста, а впереди зима – отопительный сезон. 261 млн. грн. Госшахты недополучат. Это почти месячный фонд зарплаты, это немало. Задолженность сегодня по зарплате на госшахтах - 875 млн. грн. А с первого ноября добавится еще 530млн. грн.", - считает Михаил Волюнец. По его мнению, от решения регулятора пострадают как сами угольщики, так и потребители.

"Тариф для гидро вырос на 43%, и я не знаю, кто это пролоббировал и кто за этим стоит. Кто подал идею, кто приложил руку к уничтожению угольной промышленности? Ведь принятые решения – это удар по угольной промышленности, пострадают все потребители. Если не будет отечественного угля, нужно будет покупать импортный, и мы тем самым профинансируем экономику и работу шахтеров в Австралии, ЮАР, России и Польше. А свои тем временем шахтерские города будут в стагнации и упадке", - уверен Михаил Волюнец.

«ВЕЧЕРНИЕ ВЕСТИ», 29.10-04.11.2018

Тарифная шокотерапия

Арина Мартова

С 1 ноября 2018 года газ вырастет в цене на 23,5%. Вслед за этим подорожанием поднимутся тарифы на отопление и горячее водоснабжение. По данным Организации экономического сотрудничества и развития (ОЭСР), в Украине самый высокий среди европейских стран уровень расходов на оплату коммунальных услуг по отношению к уровню доходов: расходы украинцев на оплату услуг ЖКХ приближаются к 40%, что в 1,6 раза выше среднеевропейского показателя. При этом Украина занимает последнее место среди европейских стран по уровню средней заработной платы и пенсии. Поэтому нынешнее повышение тарифов - это не просто удар по кошельку. Это доведение многих людей до отчаяния.

Повышая стоимость газа для населения на 23,5%, власть традиционно ссылается на требования МВФ.

Премьер **Владимир Гройсман** заявил, что подорожания «всего» на 23,5% удалось достичь невероятными усилиями.

То, что долги «папередников» уже давно выплачены, подтверждает и.о. министра финансов госпожа **Маркарова**, которая на презентации стратегии управления госдолгом заявила, что средний срок погашения украинских ценных бумаг составляет шесть лет. Это значит, что Украина вернула практически все кредиты, которые брала до 2012-го, и сейчас мы платим по займам, взятым после этого года, в том числе кабинетами **Яценюка** и **Гройсмана**. Недаром с 2014-го по настоящий момент внешний долг Украины увеличился на 11,4 млрд долл.

Объявляя о повышении тарифов на газ для населения, Гройсман заверил, что до конца отопительного сезона стоимость голубого топлива больше расти не будет.

А будет, к сожалению, новое подорожание - причем не только весной, но и осенью - по меньшей мере еще на 10%. Ведь правительство обязалось привести тарифы на газ к 100% импортного паритета до 1 января 2020 года.

Впрочем, и нынешнее повышение стоимости голубого топлива с 6879 до 8550 грн. за 1 тыс. куб. м больно ударит по украинцам.

Газ составляет около 70% тарифа на отопление и горячую воду. Какой будет новая цена за тепло в квартирах, во многом зависит от региона, местных властей,

состояния сетей и прочего...

Вот и теперь Президент Петр Порошенко отдал распоряжение КМУ расширить программу субсидирования, чтобы от роста тарифов якобы не пострадали украинцы. Но хватит ли денег на его обеспечение, если в проекте госбюджета-2019 на субсидии заложено 55 млрд грн, то есть на 22,4% меньше, чем в нынешнем году?

Казалось бы, можно и увеличить финансирование этой статьи. Однако за проектом госбюджета, как и за выполнением обязательств по повышению тарифов, пристально следит МВФ, который в случае увеличения «дыры» в бюджете может отказать Украине в новой программе и, следовательно, в новом транше.

Накопление долгов чревато тем, что зимой многие города окажутся без отопления. И все потому, что «Нафтогаз» получил право с 1 декабря 2018 г. инициировать и давать поручения облгазам отключать теплосети зимой по причине задолженности за потребленный газ.

<https://gazetavv.com/news/ukraine/1540823878-tarifnaya-shokoterapiya.html>

ЗАГАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕНЕРГЕТИКИ

УНИАН, РБК-Украина, Бизнес.Цензор.Нет, Энергореформа, 16.10.2018
**НКРЭКУ изменила средние тарифы на отпуск электроэнергии на 2018 год
 ГЭС и ГАЭС «Укрэнерго» с 16 октября**

Национальная комиссия, осуществляющая регулирование в сферах энергетики и коммунальных услуг (НКРЭКУ), утвердила изменение на 2018 год средних тарифов на отпуск электроэнергии для гидроэлектростанций (ГЭС) и гидроаккумулирующих станций (ГАЭС), оператором которых является госкомпания «Укрэнерго», решение принято на заседании регулятора 16 октября.

Согласно решению комиссии, для ГЭС ПрАТ «Укрэнерго» регулятор снизил средний тариф на отпуск электроэнергии на 12,6% - до 24,6 коп./кВт-ч (компания предлагала установить 38,92 коп./кВт-ч). При этом отпуск электроэнергии в расчетах регулятора указан 10,11 млрд кВт-ч, а в расчетах компании - 9,198 млрд кВт-ч.

Для ГАЭС ПрАТ «Укрэнерго» регулятор увеличил средний тариф на 43% - до 413,01 коп./кВт-ч (компания предлагала установить 467,59 коп./кВт-ч).

Также НКРЭКУ снизила инвестиционную программу «Укрэнерго» на 2018 год на 28,56 млн грн - до 3,418 млрд грн (компания предлагала увеличить до 4,898 млрд грн).

7 августа НКРЭКУ одобрила изменение средних тарифов на отпуск электроэнергии на 2018 год с 1 октября для ПрАТ «Укрэнерго». В частности, для ГЭС средний тариф увеличен на 0,4% - до 28,25 коп. за кВт-ч, для ГАЭС - на 0,03% - до 288,95 грн за кВт-ч.

Такое решение связано с ростом расходов компании на оплату труда на 10,3 млн грн, что позволит увеличить среднюю заработную плату на предприятии с октября на 8%.

«Укрэнерго» в 2017 году по сравнению с 2016 годом снизило чистую прибыль на 33,6% - 1,466 млрд грн.

Чистый доход компании за отчетный период сократился на 5% - до 5,7 млрд грн.

Сила струму: що принесе Україні конкурентний енергоринок**Олег Кільницький**

Відповідно до закону «Про ринок електричної енергії», до старту конкурентного ринку електроенергії залишається менше 10 місяців. У можливість реального запуску реформи саме з 11 липня 2019 року вірять далеко не всі.

А от невіршених питань – багато, включаючи проблеми системного характеру, розв'язання яких залежить не лише від самих енергетиків. Однак так чи інакше, курс на впровадження в Україні ліберальної моделі енергоринку повернути назад неможливо.

Відповідно до закону, новий енергоринок функціонуватиме на п'яти майданчиках: це будуть ринки двосторонніх договорів, «на добу вперед», внутрішньодобовий ринок, що балансує і ринок допоміжних послуг. Неважко помітити, що градація ринків визначається періодами поставок електроенергії залежно від попиту і пропозиції на базову, маневрену або резервну потужності.

У свою чергу, на роздрібному ринку до кінця 2018 року треба провести анбандлінг обленерго, які розділяться на оператора системи розподілу і електропостачальника. Паралельно виникне інститут незалежних електропостачальників, не пов'язаних з обленерго. Все це повинно привести до повноцінної конкуренції за споживача, бо всі постачальники в результаті купуватимуть електрику на конкурентному ринку і продаватимуть її споживачам за вільними цінами.

Закон про ринок електроенергії, що набув чинності 11 липня 2017 року, позитивний для інвесторів з точки зору чіткого старту реформи в галузі.

Відтепер потенційним інвесторам і всім зацікавленим сторонам стали більш зрозумілі правила гри на довгострокову перспективу, які діятимуть в українській електроенергетиці та відповідатимуть вимогам Третього енергопакету ЄС і європейській практиці. Саме створення конкурентного енергоринку є основною передумовою підвищення інвестиційної привабливості галузі через низку факторів.

Зниження політичної залежності галузі. Скасування практики ручного управління.

Розширення товарної лінійки в енергоринку. Створення конкурентного ринку дозволяє чітко визначити реальні цінові індикатори для потенційних інвесторів по усім підвидам генерації.

Інтеграція з європейською енергосистемою. Пропускна спроможність міждержавних ліній електропередач України з Європою дозволяє налагодити зустрічні експортно-імпорتنі поставки потужністю 2400 МВт з перспективою її збільшення. Об'єднання з ENTSO-E дозволить підвищити технологічну стійкість енергосистеми...

Як виростуть ціни? Як свідчить загальносвітовий та європейський досвід, на перших етапах після запуску конкурентних енергоринків спостерігається підвищення цін на електрику.

Виною тому – не ліберальна модель як така, а відсутність адекватної ціни електрики в попередніх моделях ручного регулювання. Таким чином, кіловат-година після реформи набуває своєї реальної ринкової ціни. Однак надалі, у міру вдосконалення внутрішніх ринкових механізмів і об'єднання національних енергосистем у загальноєвропейську, спостерігається зниження енерготарифів до 30%.

За приблизними експертними оцінками, збільшення ціни електроенергії для вітчизняних промислових споживачів внаслідок впровадження конкурентної моделі

може скласти близько 25–30%. Відбудеться це, переважно, за рахунок зростання ціни на електроенергію НАЕК «Енергоатом» і «Укргідроенерго».

Підвищення цін по-різному торкнеться різних груп споживачів...

Подобається це комусь чи ні, але йти в конкурентний ринок з нинішнім обсягом перехресного субсидування населення промисловістю неможливо.

Яких нововведень чекати? Що і як зміниться для всіх учасників енергетичної галузі після 11 липня 2019 року, крім самої ціни?

Генерація. Усі виробники, незалежно від виду джерел генерації, отримують у ринку рівні стартові конкурентні права. Системний оператор не має права в ручному режимі обмежувати роботу окремих блоків або електростанцій. Генеруючі компанії отримують чіткі цінові індикатори вартості електрики в різних точках графіка споживання, розширюють товарну лінійку, а також отримують стимули інвестувати кошти в нові виробничі об'єкти.

Діапазон доходів у тепловиків зрушиться в бік маневреної потужності, яка коштуватиме дорожче, ніж базова. «Енергоатом», у свою чергу, буде реалізовувати електроенергію рівним графіком, при цьому держава, у разі різкого зростання ціни атомного кіловата, вилучатиме істотну частину доходу компанії в бюджет.

Енергопостачальники. До кінця 2018 року обленерго повинні розділитися на оператора розподільних мереж і постачальника електроенергії...

Постачальник універсальних послуг не має права відмовити в поставках електроенергії населенню і малим побутовим споживачам.

З грудня 2018 року всі без винятку споживачі отримають право на вибір постачальника, кожний з яких купуватиме електрику за вільними ринковими цінами.

Великий бізнес. Підприємства отримають можливість укласти прямі контракти на покупку електрики у виробників за фіксованою ціною на довгостроковий період.

Для всіх промспоживачів при цьому поетапно буде знято тягар перехресного субсидування населення.

Великий бізнес також зможе отримувати додатковий дохід за рахунок зниження споживання в години пік і надання додаткових послуг з регулювання напруги та реактивної потужності.

Малий та середній бізнес. Споживачі цієї категорії отримують можливість знижувати витрати на електроенергію за рахунок вибору більш гнучкого графіка споживання з пропозицій конкуруючих постачальників. Підприємство має право вільної зміни постачальника в разі незадоволення якістю його послуг. Також в Україні планується впровадити на державному рівні **інститут Енергетичного омбудсмена**, покликаного захищати інтереси саме дрібного і середнього споживача.

Побутові споживачі. Населення теж отримає можливість вибору постачальника і позбудеться монопольної залежності від обленерго...

Також очікується максимальне відкриття інформації для споживача з боку постачальників і впровадження в Україні на рівні Єврокомісії The European Energy Consumer Checklist, який надає споживачам докладне роз'яснення їхніх прав.

Интерфакс-Украина, Энергореформа, Терминал, 17.10.2018

Міненерговугілля України готує законопроект про енергетичну безпеку

Міністерство енергетики та вугільної промисловості України працює над законопроектом про енергетичну безпеку та сталий розвиток енергетичного сектора,

повідомила заступниця міністра **Наталія Бойко** під час 10-го Міжнародного форуму зі сталої енергетики SEF-2018 у Києві.

"Дуже часто оперують такими дефініціями і термінами, як енергобезпека і стійкість енергосистеми, які наразі не визначені законодавчо. Відповідно - існує багато місця для дискусій, які насправді не завжди повинні відбуватися", - пояснила вона суть проблеми.

"Ці поняття мають бути чітко законодавчо закріплені, і вже з конкретними термінами ми повинні працювати", - озвучила Н. Бойко позицію міністерства.

Заступник міністра уточнила, що наразі Міненерговугілля займається формуванням робочої групи з представників центральних органів виконавчої влади, спільно з якими працюватиме над законодавчою ініціативою.

За її словами, оскільки енергетична безпека - це питання, пов'язані з фізичною безпекою, розвитком інфраструктури, функціонуванням системи кібербезпеки енергетичних об'єктів, спектр органів влади, які будуть залучені до широкого обговорення.

Урядовий портал, 17.10.2018

У Міненерговугілля обговорили

проблемні питання відкриття роздрібного ринку електричної енергії

У Міненерговугілля обговорено ряд проблемних питань з реалізації реформи, зокрема її першого етапу – відкриття роздрібного ринку електричної енергії, яке відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії» має відбутися в грудні цього року. Про це йшлося на нараді під головуванням Міністра енергетики та вугільної промисловості **Ігоря Насалика** за участю в.о. голови профільного комітету Верховної Ради України **Олександра Домбровського**, генерального директора Директорату енергетичних ринків **Ольги Буславець**, члена комісії НКРЕКП **Олени Антонової**, директора ДП «Енергоринок» **Юрія Гнатюка**, заступника директора ДП НЕК «Укренерго» **Андрія Немировського**, керівників енергопостачальних компаній, міжнародних експертів.

У період переходу до нової моделі ринку електричної енергії вкрай важливим є забезпечення ефективного захисту прав споживачів, якісного та прозорого правового регулювання, забезпечення вільного вибору електропостачальника споживачем, забезпечення безпеки постачання, врегулювання спрощення порядку укладення договорів на роздрібному ринку електричної енергії, питання визначення постачальника «останньої надії», а також надання інформації учасникам ринку електричної енергії щодо технічних вимог для відповідності приєднання до програмного комплексу, який закуповується ДП «НЕК «Укренерго» та ДП «Енергоринок».

Значної уваги потребує необхідність забезпечення поступового переходу до ринкових механізмів формування цін на електричну енергію, гарантуючи найбільш вразливим споживачам постачання електричної енергії на умовах універсальної послуги, за цінами, які будуть розраховуватись за методикою, затвердженою Регулятором.

Крім того, удосконалення правових засад роботи роздрібного ринку електричної енергії на законодавчому рівні, в тому числі, дозволить бюджетним установам, зокрема закладам охорони здоров'я, освіти і науки та іншим, купувати електричну енергію у постачальника універсальних послуг. Таким чином, соціально важливі об'єкти отримують гарантоване постачання електричної енергії за регульованою ціною.

З метою вирішення проблемних питань, що можуть виникнути в процесі запровадження роздрібного ринку електричної енергії, Комітетом Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки за участі Міненерговугілля та НКРЕКП підготовлені відповідні зміни до закону, які найближчим часом будуть зареєстровані у Верховній Раді України.

Зазначені законодавчі ініціативи дозволять створити комфортні умови для споживачів при впровадженні роздрібного реформованого ринку електричної енергії.

<https://www.kmu.gov.ua/ua/news/u-minenergovugillya-obgovorili-problemni-pitannya-vidkrittya-rozdribnogo-rinku-elektrichnoyi-energiyi>

«ГОЛОС УКРАЇНИ», 18.10.2018

ЄБРР готовий інвестувати у біоенергетику в нашій країні

Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) працює над запуском в Україні в 2019 році програми із біоенергетики, у рамках якої заплановано профінансувати майже 10-15 проектів на загальну суму 70-80 млн євро. Про це повідомив асоційований директор департаменту енергоефективності та зміни клімату ЄБРР **Сергій Масліченко**. «І тут ми говоримо не лише про біоенергетичні станції, а про весь ланцюг — від поля до кінцевого споживача. Україна як аграрна країна має великі залишки виробництва, проте зараз вони залишаються на полях, і тому ми працюємо саме над таким проектом», — заявив Масліченко.

Він уточнив, що програму із біоенергетики в Україні фінансуватимуть спільно з Глобальним екологічним фондом, а також Фондом чистих технологій. Представник банку зауважив, що нині проект перебуває на попередній стадії розгляду.

<http://www.golos.com.ua/article/308836>

ГолосUa, 19.10.2018

После запуска рынка электроэнергии цены на электричество вырастут в три раза – эксперт

Екатерина Красовская

«НКРЭКУ урегулировал механизм формирования цен на электрическую энергию для бытовых и малых небытовых потребителей при предоставлении универсальных услуг, так как в следующем году в Украине должен появиться рынок электрической энергии. Поэтому регулятор меняет нормативную базу. Пока отдельных решений о повышении тарифов для населения нет»,- сообщил эксперт по вопросам энергетики **Геннадий Рябцев**.

«Возможность подорожания электричества для населения существует. Если рынок электроэнергии заработает, то есть объективные предпосылки для существенного роста цены для бытовых потребителей. Это связано с тем, что изменится подход к определению цены. По предварительным оценкам, если Кабмин не предложит компенсирующих механизмов, то из-за свободного тарифообразования цена на электроэнергию может вырасти в три раза»,- резюмировал Г. Рябцев.

НКРЭКУ урегулировал механизм формирования цен на электрическую энергию для бытовых и малых небытовых потребителей при предоставлении универсальных услуг.

Цена на универсальные услуги включает в себя цену покупки электроэнергии на рынке, цену (тариф) на услуги поставщика универсальных услуг, цены на услуги оператора системы передачи и оператора системы распределения на соответствующую

щем классе напряжения согласно заключенным договорам о предоставлении услуг.

Расчет цены на универсальные услуги и всех ее составляющих осуществляется по установленным в Порядке формулам без учета НДС.

Телеканал новин 24, 20.10.2018

Експерт спрогнозував, якою буде енергетика України в майбутньому

До 2030 року в кожній області України будуть створені локальні децентралізовані енергетичні системи, стабільність яких забезпечуватимуть високопотужні накопичувачі енергії (energy storages) та віртуальні регулятори на основі технології блокчейн.

Такий прогноз зміни енергетичного ландшафту України зробив голова оргкомітету 10 Міжнародного Форуму та Виставки Сталої Енергетики Центральної та Східної Європи SEF 2018 КУІV **Віталій Давій**.

На 50-90% виробництво електроенергії забезпечуватимуть відновлювані джерела, головним чином сонячні та вітрові електростанції. Інша частина електроенергії буде генеруватись великими гідроелектростанціями, тепловими та атомними станціями, потужності яких значно зменшаться за 12 років.

Сьогодні найбільші міжнародні енергетичні компанії проводять фундаментальні дослідження та розробляють проекти, мета яких – об'єднати споживачів в одну децентралізовану систему. За допомогою технології блокчейн та смарт-контрактів, існуючу модель ринку, яка складається з виробників, операторів розподільчих мереж, банків, трейдерів та споживачів, буде спрощено. Платіжна дисципліна підвищиться, електроенергія подешевшає, так як буде виключено посередників, – описав модель майбутнього Віталій Давій.

В той же час потужності відновлюваних джерел електроенергії зростуть в Україні до 2030 р. в 9-10 разів і перевищать 12 ГВт. Стимулом для прискорення будівництва великої кількості об'єктів «зеленої» генерації та energy storage стане стрімке падіння цін на обладнання та акумуляторні батареї, відповідно на 50-60% та 65-70%, у наступні 10 років.

УНИАН, 22.10.2018

Французский оператор систем передач RTE заинтересован в строительстве накопителей энергии мощностью 200 МВт в Украине - "Укрэнерго"

Французский оператор систем передач Réseau de Transport d'Électricité (RTE) заинтересован в строительстве промышленных накопителей энергии - energy storage, установленной мощностью 200 МВт в Украине, говорится в сообщении на сайте оператора Объединенной энергосистемы страны - компании «Укрэнерго».

22 октября была проведена встреча между двумя компаниями, где рассматривалась возможность реализации пилотного проекта по строительству накопителей энергии мощностью 200 МВт, задачей которого является испытание методов балансировки солнечных и ветровых электростанций.

В частности рассматривается три варианта строительства energy storage. Первый - с расположением 200 МВт energy storage в одном месте, второй - в нескольких местах с разделением на 4-5 частей, третий - с децентрализованным расположением нескольких десятков блоков с малой мощностью.

Финансирование проекта планируется за счет кредитов международных финансовых организаций.

В сообщении указано, что представители RTE сообщили "Укрэнерго" о заинтересованности французской стороны в проекте по строительству energy storage в Украине и свое видение этого сотрудничества.

«Для нас очень важно участие RTE в строительстве своей системы energy storage. Этот пилотный проект будет первым в Украине, и поэтому для нас бесценный опыт, который имеет RTE в создании подобных систем. Сотрудничество обещает быть очень эффективным и успешным и позволит нам лучше оценить перспективы применения в Украине energy storage. Кроме того, мы уже заручились поддержкой международных финансовых организаций, которые также примут участие в реализации этого проекта», - сообщил заместитель директора НЭК «Укрэнерго» по коммуникациям и международному сотрудничеству **Михаил Бно-Айриян**.

Также были проанализированы возможности для привлечения французских поставщиков и инвесторов.

Справка. Réseau de Transport d'Électricité (RTE) - французский оператор систем передач, который осуществляет эксплуатацию 105 тыс. км линий электропередач разного напряжения и 2710 подстанций.

Додаткова інформація на цю тему – Интерфакс-Украина, Энергореформа, 26.10.2018 "Укрэнерго" при участии французской RTE хочет построить energy storage на 200 МВт". Последний вариант может предусматривать размещение energy storage вдоль центральных автотранспортных магистралей (Киев-Львов-госграница, Киев-Харьков, Киев-Днепр, Киев-Одесса-госграница) параллельно с созданием сети зарядных станций для электромобилей.

Если Украина не построит высокоманевренные мощности, то при росте доли ВИЭ ей придется ограничивать выработку АЭС (работают в базовом режиме) и повышать долю угольных ТЭС (способных к маневрированию) – это поднимет общую стоимость генерируемой в стране электроэнергии в 1,6 раза.

Бизнес.Цензор.Нет, 30.10.2018 "Укрэнерго" договорилось о сотрудничестве с французским оператором RTE". НЭК "Укрэнерго" заключило Меморандум о сотрудничестве с оператором системы передачи Франции RTE (Réseau de Transport d'Électricité) и его дочерней компанией RTE International. Подписание документа состоялось во время заседания Украинской-Французской межправительственной комиссии по экономическому сотрудничеству.

Меморандум подписали руководитель "Укрэнерго" **Всеволод Ковальчук**, председатель правления компании RTE **Франсуа Брот** и генеральный директор компании RTE International **Николя Бреам**.

Как подчеркивается в сообщении, меморандум о сотрудничестве "Укрэнерго" и RTE предусматривает внедрение инновационных подходов в украинской энергетике.

В частности, им предусмотрены проекты по разработке Energy Storage, внедрение современных технологий при техническом обслуживании высоковольтных линий электропередачи, проведении ремонтных работ под напряжением (Live Works). Для этого запланирована организация учебных программ для работников "Укрэнерго", а также создания международного учебного центра для нужд энергетике Украины и соседних стран.

Стороны также договорились о сотрудничестве в части модернизации подстанций "Укрэнерго" с использованием цифровых технологий.

Первым шагом в этом направлении запланирована реализация в следующем году пилотного проекта по строительству цифровой подстанции типа

реализованного RTE проекта во Франции – смарт-подстанция Вюсаих ("блок").

Кроме этого, украинско-французское сотрудничество будет направлена на реализацию технической политики строительства, эксплуатации и функционирования энергосистемы по европейским стандартам и правилам.

Мінрегіонбуд України, Урядовий портал, 30.10.2018 «Французькі компанії зацікавлені у проектах з енергоефективності та відновлювальної енергетики».

Энергореформа, 23.10.2018

**Уже с декабря крупных потребителей электроэнергии
ждут радикальные изменения**

Фрагменты из интервью Владислава Яковенко, руководителя отдела электроэнергии ДТЭК Трейдинга - крупного трейдера электроэнергии, уделяющего большое внимание разъяснению работы нового рынка для больших потребителей

С 1 декабря 2018 г. все потребители, кроме бытовых и малых небытовых, должны будут выбрать себе поставщика электроэнергии. Они должны об этом знать и быть готовы заключать новый контракт на новых условиях. Речь идет именно об этих крупных потребителях. Для них изменения – будут радикальными.

Полноценный переход на рынок прямых договоров, когда потребитель будет контрактиться напрямую у производителя, станет возможен с 1 июля 2019 г.

В переходной период до 1 июля 2019 г. поставщики продолжают покупать электроэнергию у государственного предприятия ГП «Энергорынок» и перепродавать ее покупателям.

Реформа рынка кардинально изменит покупку электроэнергии.

Потребители должны будут полностью переформатировать логику планирования и подход к закупке электроэнергии. В первую очередь необходимо научиться планировать потребление почасово. Это очень важный момент. Соответствующие прогнозные объемы будут подаваться в виде профиля и будут закупаться с рынка через поставщика, на бирже. Для этого должен быть подготовленный персонал.

Отклонение фактического потребления от планового будет закупаться на балансирующем рынке, где цены значительно выше рынка РСВ. Но в случае возникновения небаланса, компания должна знать и уметь оперативно проводить такие операции. Иначе – ждут санкции и отключения.

Наконец, важно ответственно подходить к выбору поставщика, так как надежность поставки играет ключевую роль в финальной стоимости электроэнергии...

Та обратная связь, которую мы получаем на семинарах для покупателей и при прямом общении с клиентами, наталкивает на негативный вывод: уровень знания о реформе крайне низкий. Большую часть своего времени мы сейчас проводим, разъясняя основные аспекты нового рынка. В странах ЕС проводилась активная информационная кампания в преддверии открытия рынков. У нас остается полтора месяца, а понимания не добавилось. **Но мы открыты, готовы объяснить потребителям, с чем они столкнутся, как им действовать, как подготовить персонал.**

Одним из основных моментов перехода в новый рынок является Unbundling существующих облэнерго – разделение на владельца сетей и на поставщика товара (электроэнергии). Таким образом, убирается привязанность к сетям, и любой поставщик может поставлять электроэнергию по всей Украине, иметь свободный доступ ко всем сетям.

Реформа направлена на создание конкурентных рынков. Основным индикативом цен будут котировки на рынке на сутки вперед (РСВ). По каким ценам будет продаваться электроэнергия на этих ежедневных торгах, каждый сможет увидеть. История закрытия будет публичной и обновляться каждый день по результату торговой сессии. Впоследствии это приведет к появлению форвардных/фьючерсных продуктов на будущие периоды (год, квартал, месяц, неделя и т.д.). Двусторонние договоры будут заключаться по ценам исключительно на основе договоренностей между двумя сторонами.

У «Энергоатома» есть ряд технических особенностей. К примеру – поставка только ровным графиком...

Купив 10 МВт на каждый час у «Энергоатома», остальную электроэнергию, необходимую предприятию, нужно будет покупать на одном из рынков у тех, кто обеспечит ваш не ровный график. Очевидно, что наиболее привлекательные цены будут при долгосрочных взаимоотношениях с производителем.

Также нужно отметить, что, хотя «Энергоатом» и имеет низкую себестоимость, это не значит, что они будут продавать дешево. Ведь они также получают рыночные условия и их цель будет максимальный заработок. Они будут более конкурентными, скажем на том же рынке РСВ, и почти всегда смогут продавать там, но ценообразующим блоком, но скорее всего, будет маневренная тепловая генерация. Таким образом они с высокой долей вероятностью смогут продавать по замыкающим ценам ТЭС.

На свободном рынке всегда увеличивается количество участников: поставщиков, трейдеров. Это заставит быть более гибким и любого поставщика...

<http://reform.energy/analitics/uzhe-s-dekabrya-krupnykh-potrebiteley-elektroenergii-zhdut-radikalnye-izmeneniya-9182>

РБК-Украина, 23.10.2018

Герус прогнозирует повышение цены э/э по формуле "Роттердам+" с 1 января

Цену на электроэнергию по формуле "Роттердам+" могут повысить с 1 января. Такое мнение выразил председатель Ассоциации потребителей энергетики и коммунальных услуг **Андрей Герус** на своей странице в Facebook.

"Цену на газ отвязали от европейского хаба. Теперь она привязана к цене на украинском рынке - цена НАК Нафтогаз для промышленных потребителей (по предоплате). Как видим, основное желание - тогда можно менять формулы. Теперь формула Роттердам+ для угля Ахметова будет абсолютно уникальной и единственной. Отменят ли и ее? Думаю, нет, слишком сильно присели на этот многомиллиардный денежный поток. Более того, учитывая цинизм тарифообразования и "независимость" регулятора, могут еще повысить цену э/э по формуле Роттердам+ с 1 января", - написал Герус.

И допустил, что цену будут повышать снова для промышленности и увеличивать разрыв в тарифах между населением и бизнесом (перекрестное субсидирование).

«ГОЛОС УКРАЇНИ», 24.10.2018

У цьому опалювальному сезоні ціна на газ підвищуватися не буде

Сергій Коваленко

«Нині починають говорити, що або цього року, або цього опалювального сезону ще буде підвищена ціна на газ в країні на 35 відсотків. Я хочу абсолютно

чітко сказати, що ні в цьому році, ні в цьому опалювальному сезоні більше ціна на газ підвищуватися не буде», — заявив під час засідання Кабінету Міністрів прем'єр **Володимир Гройсман** та наголосив, що це рішення «є абсолютно твердим».

Також глава уряду запевнив, що розширена та спрощена програма надання субсидій дасть можливість захистити всіх, хто потребуватиме такого захисту. «Всі, у кого нині невисокі доходи, вже й так перебувають на субсидії, тож будь-яке підвищення їх узагалі не зачепить», — підкреслив він.

Урядовий портал, 25.10.2018

Сергій Савчук: Швеція ділиться досвідом екологічного виробництва тепла та електроенергії із сміття

У м. Уппсала (Швеція) Голова Держенергоефективності **Сергій Савчук** у складі української делегації відвідав виробничі потужності однієї з провідних в Європі енергетичних компаній «Vattenfall», що генерує тепло та електроенергію для міста, в основному, із промислових та побутових відходів.

Компанія «Vattenfall» має понад 100-річний досвід роботи в енергетиці та власними проектами демонструє переваги централізованого опалення міст енергією з біомаси і сміття.

Так, теплова потужність об'єкта – 400 МВт, а електрична – 50 МВт. Станція забезпечує фактично всі потреби міста Уппсала у тепловій енергії та гарячій воді.

При цьому представники компанії «Vattenfall» вважають, що у централізованому теплопостачанні краще використовувати сміття для генерації енергії із високоякісними екологічними технологіями очистки газів, ніж мати 9000 індивідуальних котлів і задимлене місто, як було раніше.

Завдяки таким потужностям місто позбавляється проблем із сміттєзвалищами, а екологія покращується.

Наразі компанія «Vattenfall» займається модернізацією потужностей. У планах на найближчі роки – продовжувати забезпечувати місто енергією з біомаси, сміття, теплових насосів і ввести в експлуатацію ще станцію на деревній щепі. Кінцева мета - перетворити Уппсалу на місто з нульовими викидами вуглецю до 2030 року.

«Саме такі потужності вкрай потрібні українським містам, залежним від газу та водночас багатим на біоенергетичні ресурси», - повідомив Голова Держенергоефективності Сергій Савчук.

Сьогодні Швеція навіть імпортує сміття для генерації необхідної енергії, а в Україні близько 10 млн тонн сміття збирається щорічно на звалищах та полігонах, погіршуючи навколишнє середовище.

<https://www.kmu.gov.ua/ua/news/sergij-savchuk-shveciya-dilitsya-dosvidom-ekologichnogo-virobnictva-tepla-ta-elektroenergiyi-iz-smittya>

Додаткова інформація на цю тему – «Голос України», 26.10.2018 «П'ятнадцять мільйонів євро – на біогазові установку», Петро Мельник. Угоду щодо надання кредиту в розмірі 15 млн євро для побудови нової біогазової установки підписав із сільськогосподарським холдингом I&U Group Європейський банк реконструкції і розвитку.

До пакета фінансування входить кредит ЄБРР у розмірі 13 мільйонів євро та пільговий кредит Фонду чистих технологій у розмірі 2 мільйони євро. Також у рамках проекту надання грантової підтримки від ЄБРР – 534,8 тисячі доларів за програмою ЄБРР «Центр фінансування та передачі технологій у сфері пом'якшення

кліматичних змін та адаптації до них» та 22,2 тисячі євро з Інвестиційного фонду сусідства Європейського Союзу.

Кошти довгострокового кредиту забезпечать фінансування розробки, будівництва та експлуатації біогазової установки потужністю 6 МВт.

Метою проекту є підтримка розвитку відновлювальної енергетики та використання технологій, які сприяють зменшенню концентрації вуглецю в навколишнє середовище.

За інформацією I&U Group, установка буде розташована в Новомиргородському районі на цукровому заводі. Компанія планує ввести об'єкт в експлуатацію до грудня 2019 року. Перероблятиме комплекс буряковий жом, кукурудзяний силос, курячий послід, гній від свиней і великої рогатої худоби.

Унаслідок реалізації проекту передбачається зменшення викидів CO₂ на 24 тисячі тонн на рік.

<http://www.golos.com.ua/news/85024>

Интерфакс-Украина, Энергореформа, Терминал, UA Energy, 25.10.2018

Раде предлагают перенести дедлайн разделения услуг по распределению электроэнергии от услуг по ее поставке

Верховной Раде Украины предлагают перенести конечную дату отделения деятельности по распределению электроэнергии от деятельности по ее поставке, а также начало поставки э/э на условиях универсальной услуги с 11 декабря 2018 года на 1 января 2019 года.

Согласно пояснительной записке к появившемуся на сайте парламента тексту законопроекта №9223 о внесении изменений в закон "О рынке электроэнергии" (относительно предоставления универсальной услуги), такая необходимость обусловлена рисками непоставки э/э на условия универсальной услуги некоторым категориям потребителей. Речь идет, в первую очередь, о финансируемых за счет государственного или местных бюджетов учреждениях здравоохранения, образования, науки и пр., которые осуществляют свои закупки в соответствии с заранее утвержденным годовым планом согласно закону "О публичных закупках". Такие потребители, у которых действующие сегодня договоры о поставке электроэнергии были подписаны на срок до 31 декабря 2018 года, могут не успеть до 11 декабря заключить новые договоры на поставку э/э в соответствии с предусмотренными законом процедурами.

Кроме того, таким потребителям в случае, если они не успевают заключить до установленной даты новые соглашения, поставку э/э осуществляет поставщик "последней надежды". Однако до настоящего времени конкурс на его определение не проведен. В этой связи **инициаторы законопроекта предлагают на переходный период (два года) предоставить Кабинету министров полномочия по назначению поставщика "последней надежды"**.

Кроме того, согласно закону о рынке э/э, ее поставка на условиях универсальной услуги осуществляется для бытовых и малых небытовых потребителей, однако бюджетные, общественные, профсоюзные организации, объединение владельцев многоквартирных домов (ОСМД), которые не осуществляют никакой предпринимательской деятельности, не подпадают ни под одну из указанных категорий. В связи с этим инициаторы изменений предлагают расширить круг потребителей, которые могут воспользоваться процедурой поставки на условиях универсальной услуги.

Документ також пропонує встановити упрощений механізм заключення договорів на поставку універсальної послуги на перехідний період "путем совершения потребителем любых действий, которые свидетельствуют о его желании заключить договор". В частности, речь идет о предоставлении подписанного заявления о присоединении, уплате счета поставщика універсальної послуги и/или факте потребления электрической энергии.

Законопроект також передбачає закріплення форми для договорів надання послуг по розподіленню, а також закріплення на законодавчому рівні положення, в відповідності з якими договори о наданні послуг по розподіленню електричної енергії, о поставках універсальних послуг поставки електричної енергії поставщиком "останньої надії" є публічними.

Як повідомлялось, Міністерство енергетики та вугільної промисловості спільно з профільним комітетом Ради анонсувало внесення в парламент законопроекту об змінах в закон "О рынке электроэнергии", направленного на предотвращение проблем, которые могут возникнуть при запуске розничного рынка электроэнергии.

УКРИНФОРМ, Енергореформа, 26.10.2018

Укренерго відремонтувало лінію передачі електрики на експорт

«Після завершення ремонту введено в роботу повітряну лінію електропередачі (ПЛ) 400 кВ Мукачеве - Рошіорь. Це одна з основних ліній Укренерго для передавання електроенергії з «Острова Бурштинської ТЕС» на експорт та єдина ПЛ, якою здійснюються поставки до Румунії. Щорічний обсяг передачі електроенергії лінією становить близько 120 млн кВт-год.», - йдеться у повідомленні.

Ділянка ПЛ 400 кВ довжиною 76 км проходить до держкордону в основному через сільськогосподарські угіддя Закарпатської області. Також лінія має багато перетинів із залізничними коліями та повітряними лініями електропередачі розподільчих мереж напругою 0,4 - 110 кВ.

Під час ремонту ПЛ замінено 36,87 км грозозахисного тросу (23,5 т), також було замінено лінійну арматуру та фарфорову ізоляцію.

«Заміна грозозахисного тросу забезпечить надійність роботи повітряної лінії при проходженні грозових сезонів, а також в період низьких температур та ожеледно-вітрових навантажень. Проведені роботи - важлива складова підвищення надійності міждержавних зв'язків в умовах синхронної роботи «острова» Бурштинської ТЕС з мережами ENTSO-E», - додали у компанії.

Інформація на цю тему – Бизнес.Цензор.Нет, 29.10.2018 "Укрэнерго" завершило ремонт единственной линии электропередачи в Румынию".

Урядовий портал, 26.10.2018

Міненерговугілля удосконалює систему внутрішнього контролю

У Міністерстві енергетики та вугільної промисловості відповідно до Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017-2020 роки за підтримки проекту двостороннього співробітництва між Міністерством фінансів України та Міністерством фінансів Королівства Нідерланди розпочато пілотний проект з внутрішнього контролю.

Проект спрямований на посилення відповідальності керівників за управління і розвиток установи в цілому (управлінська відповідальність та підзвітність) та якісне

виконання ними завдань з планування та організації діяльності, формування адекватної структури внутрішнього контролю, нагляду за здійсненням внутрішнього контролю та управління ризиками.

У межах пілотного проекту 25 жовтня в Міністерстві енергетики та вугільної промисловості проведено зустріч з представниками Міністерства фінансів України та Міністерства фінансів Королівства Нідерланди.

Зустріч відбулась під головуванням заступника Міністра **Юлії Підкоморної** за участю фахівців Департаменту внутрішнього аудиту, інших структурних підрозділів Міненерговугілля та фахівців Міністерства фінансів України.

Учасники заходу обговорили етапи реалізації пілотного проекту.

Юлія Підкоморна відзначила, що участь Міненерговугілля у пілотному проекті є продовженням низки заходів з реформування системи державного внутрішнього фінансового контролю.

Представники проекту представили презентацію моделі побудови системи фінансового управління та контролю та окреслили вимоги щодо її функціонування.

Своєю чергою Міненерговугілля запропонувало для дослідження одну із своїх функцій - створення функціональної підсистеми цивільного захисту та забезпечення діяльності аварійно-рятувальними службами.

Міненерговугілля запевнило у готовності до наступних етапів реалізації проекту та сподівається на успіх у співробітництві.

http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/publish/article?art_id=245314191

Енергореформа, Бизнес.Цензор.Нет, 26.10.2018

"Энергорынок" за 9 мес. увеличил чистую прибыль в 3,7 раза

Государственное предприятие "Энергорынок" (Киев), выполняющее функции оператора Оптового рынка электроэнергии Украины, в январе-сентябре 2018 года увеличило чистую прибыль в 3,7 раза (на 1 млрд 813,509 млн грн) по сравнению с аналогичным периодом 2017 года – до 2 млрд 484,120 млн грн.

Согласно сообщению предприятия в системе раскрытия информации НКЦБФР, его чистый доход в первом полугодии увеличился на 17,65% (на 18 млрд 711,602 млн грн) - до 124 млрд 715,785 грн, валовая прибыль – в 2,2 раза, до 2 млрд 625,170 млн грн.

По итогам 2017 года "Энергорынок" снизил чистую прибыль на 33,3% (427,227 млн грн) по сравнению с 2016 годом – до 856,261 млн грн, увеличив чистый доход на 11,6% (15 млрд 186,437 млн грн) – до 146 млрд 208,729 млн грн.

ГП "Энергорынок" выполняет функции оператора Оптового рынка электроэнергии Украины.

<http://reform.energy/analitics/energorynok-za-9-mes-uvelichil-chistuyu-pribyl-v37-raza-9237>

«ЗЕРКАЛО НЕДЕЛИ. Украина», 27.10.2018

«Укрэнерго» наскочило на раздачу?

Игорь Маскалевич

На энергетическом рынке попытка нового передела — под раздачу попала НЭК "Укрэнерго". У компании попробовали перехватить оперативный контроль.

Компания отвечает за передачу электроэнергии высоковольтными сетями (220–750 кВ), так что обычному потребителю не слишком известна.

Между тем "Укрэнерго" — это более сотни подстанций высокого напряжения, свыше двух десятков тысяч километров электролиний высокого напряжения, по которым поставляется около 70% вырабатываемой в стране электроэнергии. Она же обеспечивает экспорт электроэнергии, а в перспективе и импорт, — на подходе интеграция с энергосистемой ЕС.

В ближайшее время НЭК "Укрэнерго" станет еще более привлекательной. В новой модели энергорынка (введения которой еще ожидают к лету 2019 года) на ее базе создается ключевой Оператор системы передачи электроэнергии. Роль этой компании и финансовые потоки, проходящие через нее, значительно возрастут.

Впрочем, и сейчас есть что контролировать. Хотя в общей стоимости электроэнергии страны НЭК "Укрэнерго" получает менее 3%, но и это прилично — около 8 млрд грн. С неплохой рентабельностью.

Попытки поставить компанию под контроль предпринимались и раньше, но довольно осторожные. Останавливала достаточно грамотная стратегия поведения менеджмента компании.

***Справка.** НЭК "Укрэнерго" эксплуатирует магистральные линии электропередачи (в том числе межгосударственные) и занимается диспетчеризацией работы Объединенной энергетической системы (ОЭС) Украины.*

На начало 2018г. это 21 тыс.км высоковольтных ЛЭП (220-750 кВ) и 137 подстанций. Ожидаемый объем передачи электроэнергии в 2018 году — 113 млрд кВт·ч.

"Укрэнерго" объединяет восемь электроэнергетических систем с функциями оперативно-диспетчерского управления (Западная, Северная и Центральная, Южная, Юго-Западная, Днепровская, Донбасская и Крымская). С момента оккупации РФ Крыма электроэнергетическая система Крымская не управляется "Укрэнерго".

Связь с оккупированной частью Донбасской энергосистемы с начала 2017 года разорвана.

Север Луганской области по факту работает в полуизолированном режиме, имея связь мощностью менее 100 МВт.

НЭК "Укрэнерго" является 100-процентным государственным предприятием.

В 2017 году НЭК снизила капитальные инвестиции на 24,9%, до 3,8 млрд грн.

Ключевой задачей на ближайшие годы (2022-2023) является интеграция с энергосистемой ЕС в ENTSO-E и выход на параллельную работу с ней.

В 2019-2021 годах ожидалось инвестиции в размере не менее 25 млрд грн. Около половины из них в рамках проекта объединения с ЕС.

В настоящее время Украина работает параллельно с энергосистемой РФ и СНГ.

Экспорт электроэнергии осуществляется преимущественно с выделенного из Объединенной энергосистемы Украины Буриштынского острова.

https://zn.ua/energy_market/ukrenergo-naskochilo-na-razdachu-298337_.html

Интерфакс-Украина, Голос Украины, Энергореформа, УКРИНФОРМ, 29.10.2018

Количество установивших солнечные панели домохозяйств за 9 мес. 2018 г. увеличилось в 2,5 раза

Количество домохозяйств в Украине, которые установили солнечные панели в январе-сентябре 2018 года, увеличилось в 2,5 раза по сравнению с аналогичным периодом 2017 года – до 3 тыс.

Согласно сообщению Государственного агентства по энергоэффективности и

энергосбережению, в июле-сентябре этого года количество домохозяйств, которые установили панели, составило 1,371 тыс.

В целом в настоящее время 6,031 тыс. семей установили солнечные панели общей мощностью в 121 МВт, что составляет 10% всех мощностей солнечной энергетики в стране. В такие частные солнечные электростанции суммарно инвестировано EUR120 млн.

Наибольшее количество домохозяйств в Киевской (727), Днепропетровской (694), Тернопольской области (522), наименьшее – Черниговской (74), Запорожской (56) и Луганской (8).

Бизнес.Цензор.Нет, UAenergy.org, 29.10.2018

"Укрэнерго" увеличило чистую прибыль с начала года на 22%

"Укрэнерго" в январе-сентябре 2018 года увеличило чистую прибыль на 22% по сравнению с аналогичным периодом предыдущего года – до 2,298 млрд грн. Об этом говорится в финансовой отчетности, обнародованной на сайте компании.

Чистый доход за три квартала вырос на 21% (991 млн грн) и составил 5,524 млрд грн, валовая прибыль – на 29%, до 3,272 млрд грн.

Интерфакс-Украина, Энергореформа, Зеркало недели, УНИАН, 29.10.2018

Минэнергоугля утвердило годовой оклад членов набсовета "Укрэнерго" в 1,37 млн грн

Члены наблюдательного совета НЭК "Укрэнерго" ежегодно будут получать 1,37 млн грн (до уплаты налогов) или около \$4 тыс. в месяц. Такая норма закреплена в приказе Министерства энергетики и угольной промышленности №533 от 25 октября 2018 года, текст которого обнародован на сайте министерства.

Кроме того, избранный главой совета получит 20% годового оклада, еще 10% члены совета могут получить за участие в работе комитетов НС.

Членам НС также компенсируются расходы на проезд, проживание в отеле в периоды заседаний совета, получение виз и другие обоснованные траты.

Подписать трехлетние договоры с членами НС поручено врио директора ГП "НЭК "Укрэнерго" **Всеволоду Ковальчуку**.

Как сообщалось, в состав НС "Укрэнерго" вошли экс-глава представительства ЕБРР в Украине **Шевки Аджунер**, экс-президент и исполнительный директор Energinet (Дания) **Педер Андреасен**, исполнительный директор французской Академии технологий, имеющий опыт работы в EDF, Elf Aquitaine, Total и комиссии по атомной энергии Франции **Оливье Апперт**, соучредитель и директор DFC Economics (Италия), имеющий опыт работы в операторе магистральных сетей TERN Rete Elettrica Nazionale Enel **Луиджи де Франциски**.

Государство в набсовете НЭК будут представлять заместитель госсекретаря Кабмина **Сергей Кушнир**, государственный секретарь Министерства энергетики и угольной промышленности **Максим Немчинов** и советник вице-преьера **Александр Поплавский**.

Согласно уставу компании, наблюдательный совет согласовывает стратегию ее развития, годовой финансовый план, контролирует финансово-хозяйственную деятельность, утверждает положения о регулировании деятельности предприятия, принимает решение о выпуске и размещении ценных бумаг (кроме акций), выбирает независимых и внутренних аудиторов и оценщика имущества, формирует основы

корпоративной и социальной ответственности предприятия, а также его антикоррупционную политику.

"Укрэнерго" осуществляет эксплуатацию магистральных и межгосударственных линий электропередачи, а также централизованную диспетчеризацию работы ОЭС. НЭК является государственным предприятием, которое находится в управлении Министерства энергетики и угольной промышленности.

Facebook, 30.10.2018

За ініціативи проекту EU4Energy та Energy Community розпочали семінар щодо оцінки інфраструктури та проектів спільного інтересу Східного партнерства

Наталя Бойко

За ініціативи проекту EU4Energy та Energy Community розпочали семінар щодо оцінки інфраструктури та проектів спільного інтересу Східного партнерства.

Реформи енергетичного комплексу України направлені на зміну інфраструктури енергетичних галузей відповідно до вимог Третього енергетичного пакету, а також є джерелом для формування інтеграційного поля та інфраструктурної інтеграції України, що у свою чергу є важливим для забезпечення стійкості нашої енергосистеми, енергетичної безпеки та енергетичної незалежності. Успіх таких кроків залежить, зокрема й від якості підготовки та втілення інфраструктурних проектів. Важливо, що у семінарі приймають участь не лише представники Міністерство енергетики та вугільної промисловості України, але й наших ключових державних компаній НЕК "Укренерго" - NPC Ukrenergo, Укртрансгаз, МГУ.

Информационное агентство «ЛІГАБізнесІнформ», 30.10.2018

В Киевтеплоэнерго не знают, сколько будет стоить отопление

КП Киевтеплоэнерго еще не проводило расчеты изменения тарифов на горячую воду и отопление в связи с изменением цены на газ для населения. Об этом сообщила исполнительный директор предприятия **Юлия Орел**.

"На данный момент Киевтеплоэнерго не подавало документы в НКРЭКУ о пересмотре тарифов на горячую воду и отопление в связи с решением правительства об увеличении цены на газ для населения на 23,5% до 8 тыс. 550 грн за тысячу куб. м газа с 1 ноября... Расчеты изменения тарифов на горячую воду и отопление в связи с изменением цены на природный газ не проводились, поскольку отсутствуют нормативные документы, а именно: положения постановления КМУ №187 относительно цены на газ", - отметила она.

Ю. Орел добавила, что Киевтеплоэнерго в установленном порядке будет подавать необходимые документы на пересмотр тарифов, как только все нормативные документы будут опубликованы.

28 октября Кабмин повторно опубликовал постановление о повышении цены на газ. Согласно ему, цена на газ для домохозяйств должна вырасти до 9852 грн за 1 тысячу кубометров с 1 мая 2019 года, а также может вырасти до 12 314 грн с 1 января 2020 года.

В свою очередь, глава Государственной регуляторной службы (ГРС) **Ксения Ляпина** заявила, что ГРС не сможет оспорить постановление Кабинета министров о повышении цены газа с 1 ноября, хотя и не согласовала проект этого документа.

<https://biz.liga.net/ekonomika/tek/novosti/v-kievteploenergo-ne-znayut-skolko-budet-stoit-otoplenie>

Урядовий портал, 30.10.2018

Важливо забезпечити принцип прозорості у роботі Фонду енергоефективності

Вкрай важливо забезпечити принцип прозорості в діяльності Фонду енергоефективності. Всі нормативно-правові документи, рішення щодо процедур та пакетів послуг, які будуть надаватись ОСББ і багатоповерховому сектору Фондом енергоефективності, прийматиме **сформована у листопаді наглядова рада Фонду. За маршрутним планом, який ми прописали з міжнародними партнерами, запуск Фонду очікується в I кварталі 2019 року.**

На цьому наголосив Віце-прем'єр-міністр – Міністр регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ України **Геннадій Зубко** під час круглого столу щодо впровадження у 2019 році політики енергомодернізації та енергоефективності, організованого Комітетом ВРУ з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки.

«Ми вже спрямували 1,5 млрд грн до статутного капіталу Фонду, і 3 млрд грн надали міжнародні партнери. Вже у I кварталі 2019 року, за попередньою домовленістю з Представництвом ЄС, ми маємо відпрацювати і показати пілотний проект, яким чином фінансуватимуться готові продукти для ОСББ. В подальшому буде відпрацьовано юридичну процедуру з державними банками, які виступатимуть фронт-офісами в роботі ОСББ і Фонду енергоефективності», - наголосив Г. Зубко.

Урядовець підкреслив, що IFC і Світовий банк вже напрацювали методичний посібник, який є своєрідною покроковою маршрутною картою для ОСББ щодо роботи з Фондом енергоефективності.

<https://www.kmu.gov.ua/ua/news/vazhливо-zabezpechiti-princip-prozorosti-u-roboti-fondu-energoefektivnosti-gennadij-zubko>

«ГОЛОС УКРАЇНИ», 30.10.2018

Чиста енергія має стати основою енергетичної незалежності

Розвиток відновлюваної енергетики має забезпечити Україні енергетичну незалежність. Про це сказав заступник голови Комітету ВР з питань правової політики та правосуддя **Сергій Алексєєв** за результатами візиту до Аргентини, де народні депутати вивчали місцевий досвід розвитку ринку електроенергії та газу та провели низку зустрічей на різних рівнях, зокрема і з керівництвом енергетичного комітету Сенату. За словами С. Алексєєва, Україна та Аргентина мають спільні проблеми в енергетичній сфері, тому і шляхи вирішення можуть бути схожі.

С. Алексєєв зазначив, що в Аргентині для задоволення власних потреб в енергоносіях працюють над розвитком видобутку з власних родовищ. На це спрямована робота державного та приватного секторів, створюється необхідна законодавча база. Працюють і над розширенням отримання «чистої» енергії.

<http://www.golos.com.ua/article/309330>

БізнесЦензор, 31.10.2018

НКРЭКУ компенсировала "ДТЭК" Ахметова 713 миллионов за электричество для оккупированного Донбасса

Национальная комиссия регулирования в сфере энергетики и коммунальных услуг компенсировала ООО "ДТЭК Донецкоблэнерго" поставки электроэнергии в оккупированные районы Украины на Донбассе на сумму 713,68 млн грн.

Для этого НКРЭКУ приняла постановления №914 и №915 от 28 августа.

Постановления приняты для исполнение решения Донецкого окружного админсуда по иску ПАО "ДТЭК Донецкоблэнерго" к НКРЭКУ.

В иске "ДТЭК" указала, что с ноября по декабрь 2014 года и с января по март 2015 года она не получила дотации для компенсации потерь от поставки электроэнергии на неподконтрольные территории. В иске компания требовала учесть компенсацию в сумме 548,41 млн грн.

В апреле 2015 года Донецкий окружной суд удовлетворил иск "ДТЭК Донецкэнерго". Дело дошло до Высшего админсуда Украины, который летом 2017 года направил его на новое рассмотрение в тот же суд первой инстанции.

При повторном рассмотрении НКРЭКУ указала, что согласно решению Совета нацбезопасности и обороны от 4 ноября 2014 года, дотации по населению предоставляются по объемам потребления электрической энергии только на подконтрольной украинской власти территории. На основе этого решения Нацкомиссия провела совещание, по результатам которого был принят протокол о неучете компенсации потерь поставщикам электроэнергии на подконтрольную территорию.

На судебное заседание представитель НКРЭКУ не явился.

При повторном рассмотрении суд заявил, что сумма иска "ДТЭК Донецкоблэнерго" увеличилась на 165 млн грн. до 713,68 млн грн. Суд указал, что протокол совещания НКРЭКУ не является нормативным документом и не отменяет нормативно-правовые акты о дотации. Апелляция комиссии также была оставлена без удовлетворения.

После этого НКРЭКУ приняла постановление №914, по которому было учтены 713,68 млн грн недополученной компенсации "ДТЭК Донецкие электросети". Эти деньги были утверждены в сумме дотационных сертификатов при расчете оптовой рыночной цены в сентябре-ноябре 2018 года. Компенсированные средства будут направлены на погашение реструктуризированной задолженности компании перед государственным предприятием "Энергорынок".

Постановлением №915 НКРЭКУ внесла изменения в сумму дотационных сертификатов при расчете оптовой рыночной цены в III квартале 2018 года.

Уже после опубликования постановлений НКРЭКУ, Кассационный административный суд Верховного Суда 18 октября подтвердил законность иска "ДТЭК Донецкоблэнерго".

Суд указал, что предыдущие суды верно пришли к выводу о том, что решение СНБО Украины носило рекомендательный характер. Но НКРЭКУ эти рекомендации не учло и ни одного акта нормативно-правового характера по их исполнению не приняла.

«УРЯДОВИЙ КУР'ЄР», 31.10.2018

Газові сховища наповнено, резерви створено

Активно відстежувати ситуацію з початком опалювального сезону на місцях доручив Прем'єр-міністр **Володимир Гройсман** віце-прем'єр-міністрові — міністрові регіонального розвитку, будівництва і ЖКГ **Геннадієві Зубку**. Міністрові соціальної політики **Андрієві Реві** доручено забезпечити ритмічність процесу надання громадянам субсидій на оплату комунальних послуг. Доручення дано за підсумками оперативної наради, повідомляє департамент інформації та комунікацій з громадськістю Секретаріату Кабміну.

«Багато українців думають, що це уряд починає опалювальний сезон.

Насправді опалювальний сезон розпочинають органи місцевого самоврядування, — сказав В. Гройсман. — Ми як уряд зробили все, щоб забезпечити початок опалювального сезону вчасно і без затримок. Газові сховища заповнено, резерви створено. Газ ми подали всім теплокомуненерго. Від держави тут жодних перешкод немає.

Потрібна буде допомога — ми допоможемо».

Глава уряду звернув увагу Геннадія Зубка на механізм такої допомоги.

<https://ukurier.gov.ua/uk/news/gazovi-shovisha-napovнено-rezervi-stvoreno/>

ЯДЕРНА ЕНЕРГЕТИКА ТА ПРОМИСЛОВІСТЬ

Урядовий портал, 12.10.2018

Група з обміну інформацією про технічну допомогу Україні в галузі радіаційної та фізичної ядерної безпеки затвердила Рамковий документ про співпрацю

З 8 по 9 жовтня 2018 у м. Стокгольм (Королівство Швеція) відбулося третє засідання Групи з обміну інформацією про технічну допомогу Україні в галузі радіаційної та фізичної ядерної безпеки в рамках ініціативи Групи Семи «Глобальне партнерство проти розповсюдження матеріалів та зброї масового знищення», організоване Шведським органом з радіаційної безпеки (Swedish radiation safety authority).

Попередня зустріч, організована Міненерговугілля, відбулася в м. Київ, за підтримки норвезької та шведської сторін. Проведення таких зустрічей є важливим заходом для налагодження плідної співпраці між країнами-донорами та українською стороною для забезпечення режиму фізичної ядерної безпеки.

У ході засідання Міністерством презентовано результати міжнародної співпраці з країнами-донорами. Зокрема успішне завершення проекту «Модернізація обладнання диспетчерської служби Міненерговугілля України для забезпечення роботи Міжвідомчого оперативного штабу на випадок вчинення диверсії», урочисте відкриття якого відбулося 7 червня 2018 року за участі представників Агентства спільного зменшення загрози Міністерства оборони США. Як продовження співпраці за цим напрямом, Міністерство звернулося до міжнародної спільноти щодо надання експертної та консультативної допомоги у налагодження роботи штабу та презентувало проектну пропозицію «Командно-штабні навчання за Державним планом взаємодії на випадок вчинення диверсії ядерних установок».

У рамках проекту «Розробка Програми розвитку людських ресурсів України з фізичної ядерної безпеки» **підготовка фахівців за спеціалізацією «Фізичний захист, облік та контроль ядерних матеріалів» за спеціальністю «Атомна енергетика» в НТУУ «Київський політехнічний інститут ім. І. Сікорського» розпочнеться у 2019 році. Підтримка у створенні спеціалізації надається США, Швецією, Канадою та МАГАТЕ** (додатково про це: На засіданні затверджено Рамковий документ про співпрацю (Cooperative Framework), який визначає програмні цілі та організаційні модальності діяльності Групи з обміну інформацією про технічну допомогу Україні. Наступне засідання домовлено провести в Україні. Координатором ініціативи від України обрано представника Міненерговугілля України.

Країнами-партнерами особливо відзначено високий професіоналізм української сторони та рівень міжвідомчої взаємодії в рамках співпраці за цією Ініціативою.

У засіданні взяли участь більше п'ятдесяти учасників з Великої Британії, Італії,

Канади, Німеччини, Норвегії, Сполучених Штатів Америки, Фінляндії, Франції, України, Швеції, представники МАГАТЕ, НАТО, УНТЦ, Спільного офісу з підтримки в м. Києві Єврокомісії.

Від нашої країни в засіданні взяли участь представники Міністерства енергетики та вугільної промисловості України, Міністерства закордонних справ України, Державної інспекції ядерного регулювання України, Державного агентства України з управління зоною відчуження, Адміністрації Державної прикордонної служби України, ДП «НАЕК «Енергоатом», ДК «Українське державне об'єднання «Радон».

http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/publish/article?art_id=245310951

Телеканал новин 24, 16.10.2018

В розвиток віддалених районів Київщини вкладуть 4 мільярди гривень

Майже 4 мільярди гривень найближчими роками отримає Поліський та Іванківський райони Київщини, а також місто атомників Славутич на розвиток соціальної інфраструктури.

Це 10% від вартості будівництва Центрального сховища відпрацьованого ядерного палива, яке реалізує НАЕК "Енергоатом" у зоні відчуження. Відповідну угоду підписали із обласною владою.

"Для нас підписання сьогоденного договору відкриває колосальні перспективи повернення життя в цю частину Київщини. Починаючи саме з цього моменту, коли Київська область отримує майже 4 мільярди гривень на дуже швидке відновлення інфраструктури районів, на створення особливо інноваційних проектів, які будуть генерувати ресурси. Ми можемо бачити тверду перспективу розвитку Київщини", – зазначив голова Київської облдержадміністрації **Олександр Горган**.

На сьогодні в регіоні розміщення сховища вже акумульовано понад 100 мільйонів гривень для розвитку. Соціальні проекти стануть невід'ємною частиною великого проекту будівництва сховища.

Урядовий портал, 17.10.2018

Відбулось чергове засідання Наглядової ради України для Інструменту Європейського Союзу зі співробітництва у сфері ядерної безпеки України

16 жовтня 2018 року у м. Брюссель (Королівство Бельгія) відбулося чергове засідання Наглядової ради України для Інструменту Європейського Союзу зі співробітництва у сфері ядерної безпеки України (USB для ІСЯБ) під співголюванням заступника Міністра енергетики та вугільної промисловості **Юлії Підкоморної** та заступника голови Генерального директорату з міжнародного співробітництва і розвитку Європейської Комісії **Олів'є Лойка**.

Участь у засіданні також взяли заступник директора Департаменту ядерної енергетики та атомної промисловості **Світлана Кульчицька**, заступник Міністра екології та природних ресурсів **Микола Кузьо**, голова ДАЗВ **Віталій Петрук** представники Мініекномрозвитку, Держатомрегулювання, ДП «НАЕК «Енергоатом», Постпредства України при ЄС.

Під час засідання розглянуті питання щодо загального статусу реалізації проектів в рамках програми ІСЯБ в Україні та основні виклики, що виникають під час реалізації проектів...

Юлія Підкоморна висловила слова вдячності за багаторічну підтримку України Європейським Союзом та відзначила визначний вклад наших партнерів у

забезпеченні високого рівня ядерної та радіаційної безпеки нашої держави.

http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/publish/article?art_id=245311659

Интерфакс-Украина, Энергореформа, 18.10.2018

ЮУАЭС полностью реализовала "постфукусимские" мероприятия на 1-м блоке

"На сегодня Украина по выполнению "постфукусимских" мероприятий является одним из лидеров в Европе. После утверждения Кабинетом министров Комплексной программы повышения безопасности отечественных АЭС и до полной ее реализации на одном из блоков прошло всего семь лет", - сказал заместитель главного инженера станции по модернизации и реконструкции **Андрей Биндюков**.

Как сообщалось, Комплексная (сводная) программа повышения безопасности энергоблоков (КсППБ) украинских АЭС, которая софинансируется ЕБРР и Euroatom, утверждена Кабмином 7 декабря 2011 года.

Программа устанавливает объем мероприятий по повышению безопасности, которые должны быть реализованы на каждом энергоблоке АЭС.

УНИАН, 19.10.2018

Энергомост Украина-ЕС заслуживает поддержки польского правительства – аналитики Атлантического совета

Изучая перспективы реализации проекта «Энергетический мост Украина – ЕС», аналитики Атлантического Совета пришли к выводу о высоком потенциале данного проекта для обеспечения энергетической безопасности Польши. Они также отмечают, что Брюссель, Вашингтон и Киев должны как можно скорее обсудить возможность реализации проекта.

Об этом в частности идет речь в статьях «Состояние атомной энергетики Украины: международный потенциал» и «Роль Польши в проекте Энергетический мост и региональной энергетической безопасности», опубликованных на сайте Атлантического совета 9 и 17 октября. Авторы материалов - научный сотрудник Центра по чрезвычайным ситуациям и национальной безопасности Аризонского государственного университета (США) **Мелисса Херш** и генеральный директор Консалтинговой группы по ядерной экономике (NECG, США) **Эдвард Ки**.

«Состояние атомной энергетики Украины: международный потенциал»

Учитывая важность энергетической и национальной безопасности Украины для национальных интересов США, Америке и ее европейским партнерам следует более внимательно изучить выгоды и риски предложения Киева по проекту энергомоста.

Энергомост позволит обеспечить поставки электроэнергии с Хмельницкой АЭС в Польшу по уже существующим линиям электропередач, что помогло бы снизить зависимость Европы от РФ в энергетической сфере. В дополнение к объединению газовых сетей, "Энергетический мост Украина-ЕС" представляет собой еще одну возможность усилить связи ЕС и Украины в сфере электрической энергии.

Важнейшей частью концепции, на которой базируется проект энергомоста, является **модернизация и расширение возможностей атомной энергетики Украины**.

Национальная ядерная корпорация Китая и China Guangdong Nuclear Power Co рассматривает возможность выхода на украинский рынок, вероятно преследуя при этом и внешнеполитические интересы. В данном случае Китай может действовать по аналогии с Россией, используя сотрудничество в атомной энергетике для

построения долгосрочного внешнеполитического влияния.

Еще в 2016 году китайская China National Nuclear Power подтвердила свою заинтересованность в достройке третьего и четвертого энергоблоков ХАЭС.

Совсем недавно Китай заявил о своей готовности выкупить долю РФ в проекте по строительству в Украине завода по производству ядерного топлива...

... Украине следует тщательно изучить любые предлагаемые Китаем инвестиции в долгосрочные критически важные инфраструктурные проекты и рассмотреть потенциальные риски, связанные с возникновением энергетической зависимости от Китая, которая может прийти на смену зависимости от России.

«Роль Польши в проекте Энергетический мост и региональной энергетической безопасности»

Опасения Польши в отношении российских военных и гибридных угроз привели к тому, что 9-я крупнейшая экономика Европы увеличила свои расходы на оборону. На этом фоне усилилась связь между Варшавой и Вашингтоном в оборонных вопросах. Однако **Польша остается уязвимой для РФ в экономике и энергетике.**

Польше необходимо учитывать выгоды, которые ей предоставляет концепция энергетического моста с Украиной.

«Энергетический мост Украина-ЕС» предлагает достаточно убедительный стратегически беспроигрышный сценарий, позволяющий рассматривать региональные и трансатлантические краткосрочные и долгосрочные выгоды для энергетической безопасности Польши, Украины, Центральной и Восточной Европы, а также стран Балтии. Однако реализация проекта напрямую зависит от согласия Польши на участие в модернизации линии электропередач и в продаже электроэнергии с использованием существующей линии электропередач между Украиной и Польшей, что в конечном итоге будет способствовать достройке двух энергоблоков ХАЭС.

Участие в проекте открывает перед Польшей возможность стать важным фактором обеспечения стабильности и развития Украины, что одновременно будет способствовать укреплению ее собственной стабильности.

Реализация проекта «Энергетический мост Украина-ЕС» - это и решение проблемы дефицита электроэнергии в Польше.

Хотя поставки сжиженного газа американского и норвежского происхождения могут рассматриваться как более важный стратегический проект для Польши, **атомная генерация является чистым, конкурентоспособным и надежным источником электроэнергии, который поможет обеспечить энергетическую безопасность Польши и ускорит сокращение выбросов углекислого газа в электроэнергетике.**

Первый этап реализации проекта энергомоста дает Польше возможность быстро добавить надежную и чистую атомную электроэнергию к своему энергобалансу.

При этом Польша сможет не только удовлетворить собственные потребности в чистой электроэнергии, но и продавать излишки электроэнергии в страны Балтии.

В настоящее время в Польше заинтересованность в проекте «Энергетический мост Украина-ЕС» проявляет частный бизнес...

Для реализации проекта уже создан консорциум - Polenergia International S.ar.l. вошли Westinghouse Electric Sweden AB и EDF Trading Limited.

Однако проект требует поддержки со стороны польского правительства, чего до сих пор не произошло.

[Американские аналитики оценили роль «Энергетического моста Украина – ЕС» для безопасности Украины](#)

Полный текст статей читайте на сайте Атлантического совета:

[Ukraine's Nuclear State of Play: The International Dimension](#)
[Poland's Role in Energy Bridge and Regional Energy Security](#)

Інформація на цю тему – УНІАН, 19.10.2018 «В Атлантическом совете призывают Вашингтон и Брюссель содействовать реализации проекта «Энергомост Украина-ЕС».

ДНТЦ ЯРБ, 19.10.2018

Україна – європейський лідер із впровадження диверсифікації постачання свіжого ядерного палива

Для України питання диверсифікації постачання свіжого ядерного палива є одним із найважливіших пріоритетів, оскільки воно тісно пов'язане з економічною та енергонезалежністю. Крім того, наявність кількох різних постачальників палива також визначається положеннями Європейською Стратегією Енергетичної Безпеки.

На даний час українська атомна енергетика досягла чималих успіхів у вирішенні питання диверсифікації постачання свіжого ядерного палива на енергоблоки вітчизняних АЕС.

Українським досвідом щодо диверсифікації свіжого ядерного палива ділився фахівець Державного науково-технічного центру з ядерної та радіаційної безпеки (ДНТЦ ЯРБ) **Юрій Овдієнко** під час конференції «Завдання, які стоять перед організаціями технічної і наукової підтримки в області підвищення ядерної безпеки і захищеності: забезпечення ефективного та сталого експертного потенціалу», яка проходить під егідою МАГАТЕ у м. Брюссель (Бельгія) з 15 по 18 жовтня 2018 року.

У запозиченні досвіду України дуже зацікавлені експлуатуючі та регулюючі організації країн, які на даний час закупають та експлуатують паливо від одного постачальника. Це, насамперед, стосується країн Східної Європи, що експлуатують реакторні установки типу ВВЕР, для яких на ринку ядерного палива російський ТВЕЛ тримає досить міцну монопольну позицію.

Додаткова інформація на цю тему – ДНТЦ ЯРБ, 18.10.2018 «ДНТЦ ЯРБ відзначено як одну із найактивніших організацій технічної підтримки Європи». Захід організовано Міжнародним агентством з атомної енергії (МАГАТЕ) з метою висвітлення важливості посилення науково-технічного потенціалу для підтримки органів регулювання у прийнятті рішень щодо ядерної та радіаційної безпеки. Цьогоріч основний акцент конференції було зроблено на питаннях ядерної безпеки та захищеності, аварійної готовності і реагування. У заході беруть участь як організації технічної підтримки зі значним досвідом, так і нещодавно створені.

«Дана конференція виступає ефективним майданчиком для обміну досвідом між експертами для налагодження якісних горизонтальних комунікацій», – додає директор ДНТЦ ЯРБ **Ігор Шевченко**.

Представник Європейської Комісії **Янош Вехт** зауважив, що підприємство є одним із найкращих прикладів того, як вкладені Європейським Союзом фінансові та технічні ресурси можуть бути ефективно використані для становлення та розвитку потужної фахової організації науково-технічної підтримки регулюючої діяльності в сфері ядерної та радіаційної безпеки.

«ДНТЦ ЯРБ – це чудовий приклад наочної результативності грошей, витрачених на проекти технічної допомоги», – зазначив пан Янош Вехт.

Украинские новости, 19.10.2018

Ядерная энергетика в ближайшие 20 лет будет драйвером экономического развития Украины – Центр Разумкова

Украинский центр экономических и политических исследований имени Александра Разумкова спрогнозировал, что экономика Украины в ближайшие 20 лет не способна нормально развиваться без атомной генерации.

Такое мнение высказал директор энергетических программ Центра Разумкова **Владимир Омельченко** во время презентации исследования "Роль и место украинской энергетики в мировых энергетических процессах" в Институте европейской политики.

"Ядерная энергетика более благоприятная к достижению целей декарбонизации сравнению с угольным сектором", - сказал Омельченко.

Эксперт также отмечает важность того, что Украина одной из первых присоединилась к Парижскому климатическому соглашению. Поэтому приоритетной целью должно стать декарбонизация, которая будет достигнута благодаря повышению эффективности использования энергии, динамическому применению возобновляемой энергетике (ВИЭ) и снижению использования угля.

Мероприятие проходило 17 октября 2018 года в Институте европейского политики открытого общества (OSEPI), который находится в г. Брюссель (Бельгия).

Спикерами были **Торстен Воллерт**, руководитель группы по вопросам энергетике и окружающей среды Группы поддержки Украины в Европейской комиссии и **Кристиан Егенгофер**, руководитель программы "Энергия и климат" Центра исследования энергетике.

Додаткова інформація на цю тему – Украинские новости, 20.10.2018 «Снижение энергоёмкости ВВП и замещение антрацита уменьшат зависимость от России – Центр Разумкова». Такое мнение высказал директор энергетических программ Центра Разумкова **Владимир Омельченко** во время презентации исследования "Роль и место украинской энергетике в мировых энергетических процессах" в Институте европейской политики.

"Украина уже почти 3 года не покупает российский газ. Этому помогают поставки из стран Европейского Союза. Также существенно снижается зависимость от поставок ядерного топлива", - отметил Омельченко.

По мнению эксперта, в этом контексте главную роль играют экономические связи между компанией "Энергоатом" и международной компании Westinghouse. Большое значение в снижении энергетической зависимости от РФ отводится увеличению добычи собственного угля антрацитовой группы и снижению энергоёмкости ВВП.

Украинские новости, 19.10.2018 **«Центр Разумкова оценил состояние реформ в энергетике как достаточный для реальных изменений».** "Украинский парламент достаточно хорошо создает законодательную базу для осуществления реформ. Принятые ключевые законы: "О рынке электрической энергии", "О рынке газа", "О НКРЭКУ", - сказал **Омельченко**, отметив медлительность практической реализации положений законов.

По мнению эксперта, особенно большую обеспокоенность вызывает задержка с проведением анбандлингу, то есть создание независимого от материнской компании оператора газотранспортной системы (ГТС). Также он подчеркнул, что Кабинет Министров Украины занимает пассивную позицию в реформировании

газового сектора, что приводит к замедлению его реформирования и к усилению монополизма Национальной акционерной компании (НАК) "Нефтегаз Украины".

По словам Омельченко, приоритетами реформирования энергетики в ближайшие 3 года будут: создание конкурентных рынков электроэнергии, газа и угля; обеспечение благоприятных условий для инвестиций, переход на систему аукционов по определению тарифов для возобновляемой энергетики (ВИЭ), создание эффективной системы субсидий для малоимущих граждан.

Енергоатом, ЮУАЕС, 19.10.2018

Фахівці Южно-Українського енергокомплексу навчалися роботі в умовах нового енергоринку

Фахівці Южно-Українського енергокомплексу 18 жовтня навчалися роботі в умовах нового енергоринку. Навчальний семінар щодо аспектів діяльності ДП «НАЕК «Енергоатом» на новому ринку електроенергії для них організували керівники та провідні спеціалісти ВП «Енергоатом-Треїдинг» (ВП ЕАТ).

«Ми проводимо низку зустрічей, починаючи з Дирекції компанії, - розповів генеральний директор ВП ЕАТ **Сергій Бедін**. – Нині ми об'їжджаємо атомні станції та інші підрозділи Енергоатома, щоб провести навчальні семінари та відповісти на питання фахівців на місцях».

За допомогою детальної та ґрунтовної презентації керівники ЕАТ представили передумови реформування енергоринку, недоліки нині діючої його моделі та принципи функціонування нової, яку, згідно з Законом України «Про ринок електричної енергії», буде запроваджено з 1 липня 2019 року.

На виконання вимог Закону в ДП «НАЕК «Енергоатом» 15 березня 2018 року створено відокремлений підрозділ «Енергоатом-Треїдинг», основною метою діяльності якого є реалізація всього можливого для продажу обсягу електричної енергії, виробленої ВП АЕС, та отримання максимального прибутку.

Під час семінару йшлося про перспективи роботи атомної енергокомпанії в умовах надлишку чи, навпаки, дефіциту енергогенеруючих потужностей, про зростаючу роль маневрених потужностей, зокрема, Ташлицької ГАЕС, в умовах нового енергоринку, про плановану інтеграцію української та європейської енергосистем тощо.

У підсумку генеральний директор ВП ЕАТ Сергій Бедін наголосив: «З впровадженням нової моделі Енергоатом отримає вільне ціноутворення на ринку електричної енергії. Ми відійдемо від тарифоутворення, яке на сьогодні є непрозорим та незрозумілим. Ми чітко розумітимемо, як впливати на вартість продажу нашої електроенергії та отримати максимальний зиск від нашої діяльності».

РАЕС, 19.10.2018

Успішна соціальна політика – вектор розвитку Рівненської АЕС **Фрагменти із інтерв'ю Павла Павлишина, генерального директора РАЕС**

Наше підприємство – найбільше у Рівненській області, але ми повинні розуміти, що навіть малі є активними у соціальній діяльності. РАЕС – містоутворююче підприємство, на балансі якого знаходиться понад 80% об'єктів соціальної інфраструктури.

Відокремлений підрозділ ГО «УкрЯТ» в Рівненській області цього року продемонстрував себе дуже позитивно. Я вдячний їм, адже з їхньою допомогою ми

з змогли реалізувати усі заплановані на цей рік проекти. Вони займають активну позицію, мають чимало ідей та залучають до своєї діяльності молодь, що нам необхідно. Окреме спасибі голові ВП ГО «УкрЯТ» **Дмитрію Галкіну**, його заступнику **Олександру Адамовичу** та усім активістам організації. Реалізація їхніх ідей допоможе розвиватися нашому колективу та виробництву. Вважаю, що вони з'явилися вчасно, активно сприяють нашій соціальній роботі та, що у них ще все попереду, хоча вже й сьогодні є хороші результати, як на перший рік.

Спільний проект РАЕС і ГО УкрЯТ є «Ядерна школа РАЕС». Чим більше дітей прийде і побачить виробництво, тим краще. Жити поряд з АЕС, бачити її зі сторони це одне, а побувати на самому енерговелетні – це інше. Багато дає також спілкування з персоналом.

Перш за все, хочеться, щоб проект мав продовження. Адже це цікаво не тільки дітям, але й нам. Спілкуючись з дітьми, наші працівники отримують новий досвід, так як школярі досить часто ставлять питання, на які іноді важко відповісти. Якщо проект вичерпає себе, то будемо працювати над новими ідеями, реалізовувати ініціативи в іншій формі.

Коли ми починаємо працювати з дітьми, ми паралельно працюємо з батьками. Адже діти діляться своїми враженнями з рідними, доносять усю здобуту інформацію до сім'ї, розповідають про виробництво, відносять її до колективу...

Відверто кажучи, співпраця із університетами поки що не дуже добре налагоджена. Стипендії НАЕК «Енергоатом» отримує лише невелика кількість студентів – майбутніх працівників Рівненської АЕС.

Енергоатом, ЗАЕС, Интерфакс-Украина, Укринформ, Деловая столица, 20.10.2018
**Енергоблок №4 Запорізької АЕС підключено до енергомережі
 після продовження терміну його експлуатації**

20 жовтня 2018 р. о 01:44 після закінчення масштабного середнього ремонту енергоблок №4 Запорізької АЕС підключено до енергомережі на підставі ліцензії з продовження терміну експлуатації, виданої Держатомрегулювання України від 16 жовтня 2018 р.

11 жовтня 2018 р. Колегія Держатомрегулювання одноголосно підтримала пропозицію схвалити висновок державної експертизи з ядерної та радіаційної безпеки Звіту з періодичної переоцінки безпеки енергоблоку №4 ЗАЕС і встановити дату наступної періодичної переоцінки безпеки цього енергоблоку - 4 квітня 2028 р.

«Запорізькою АЕС виконано повний комплекс робіт з оцінки технічного стану обладнання, підвищення і переоцінки безпеки, заміни обладнання, що відпрацювало свій ресурс. Проведені на енергоблоці роботи повністю відповідають міжнародним стандартам МАГАТЕ, законодавству України в сфері ядерного регулювання, а також загальносвітовому досвіду експлуатації ядерних установок у понадпроектний термін», - зазначив генеральний директор Запорізької АЕС **Олександр Остаповець**.

Додаткова інформація на цю тему – Енергоатом, ЗАЕС, Урядовий портал, Укринформ, Энергореформа, 16.10.2018 **«Енергоатом отримав ліцензію на експлуатацію енергоблоку №4 Запорізької АЕС у понадпроектний термін»**. Голова Державної інспекції ядерного регулювання України (ДІЯРУ) **Григорій Плачков** урочисто вручив генеральному директору Запорізької АЕС **Олександру Остаповцю** подовжену ліцензію на експлуатацію ядерної установки енергоблоку №4 Запорізької АЕС. Вручення відбулось 16 жовтня в офісі Держатомрегулювання.

Григорій Плачков подякував колективу Запорізької АЕС за масштабну та якісну роботу з продовження терміну експлуатації і підвищення рівня безпеки четвертого енергоблока станції.

Президент Енергоатома **Юрій Недашковський** висловив задоволення виконанням заходів з продовження ресурсу, що були виконані на енергоблоці №4 ЗАЕС.

11 жовтня Колегія ДІЯРУ одногосно підтримала пропозицію схвалити висновок державної експертизи з ядерної та радіаційної безпеки звіту з періодичної переоцінки безпеки енергоблока №4 ЗАЕС та встановити дату наступної періодичної переоцінки безпеки цього енергоблока – 4 квітня 2028 року. Відповідне рішення було прийнято 11 жовтня на засіданні Колегії ДІЯРУ.

Рішення про продовження терміну експлуатації енергоблока №4 ЗАЕС Державна інспекція ядерного регулювання України приймає після вивчення та затвердження Звіту з періодичної переоцінки безпеки (ЗППБ) енергоблока, в якому експлуатуюча організація обґрунтовує можливість безпечної довгострокової експлуатації блока. Держатомрегулювання вже завершило державну експертизу ядерної та радіаційної безпеки матеріалів ЗППБ енергоблока №4 ЗАЕС. Згідно із висновками ДІЯРУ, матеріалами ЗППБ енергоблока №4 ЗАЕС підтверджено спроможність експлуатуючої організації забезпечити під час подальшої експлуатації енергоблока захист персоналу, населення та навколишнього природного середовища відповідно до вимог норм і правил з ЯРБ.

Енергоатом, 22.10.2018

У Комітеті ВР з питань ПЕК обговорили законодавчі зміни щодо генерального проектувальника ядерних установок

19 жовтня 2018 року у Комітеті Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки за участю народних депутатів України, представників Міністерства енергетики та вугільної промисловості України, Державної інспекції ядерного регулювання України, Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, ДП «НАЕК «Енергоатом», представників провідних проектних організацій України, наукової спільноти відбулася робоча нарада на тему: «Проектні інституції в ядерній галузі України», в контексті вдосконалення правового регулювання відносин проектної діяльності в ядерній галузі шляхом внесення змін до Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» щодо генерального проектувальника ядерної установки та об'єкта, призначеного для поводження з радіоактивними відходами».

Як зазначив в.о. Голови Комітету **Олександр Домбровський** порушене питання є актуальним і потребує негайного вирішення на законодавчому рівні, оскільки за Енергетичною стратегією на період до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність» ядерна генерація має нарощувати потужність, зокрема шляхом будівництва нових ядерних установок.

Президент ДП «НАЕК «Енергоатом» **Юрій Недашковський** звернув увагу на необхідність термінового розгляду Комітетом та прийняття Верховною Радою України законопроекту від 04.09.2018 №9039 «Про внесення змін до Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» щодо генерального проектувальника ядерних установок і об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами».

Мирный атом: как Украина собирается развивать АЭС**Тарас Козуб**

Аргументы «За». Единственная в стране БелАЭС строится у северо-западной границы Беларуси, в Гродненской области, примерно в трех часах пути от Минска. Ее проектная мощность – 2400 МВт, это аналог 800 ветряных электростанций, а хватит этой электроэнергии, чтобы заместить почти треть от потребности всей страны. Строительство ведет компания «Атомстройэкспорт»: это дивизион российской госкорпорации «Росатом». Она же возводит станции в Китае, Вьетнаме, Индии, Болгарии, Турции, Венгрии.

Цена вопроса – чуть более \$10 млрд, кредит под эти цели также выделил «Росатом».

«Сейчас 95% электроэнергии у нас вырабатывается за счет газа, так что это позволит снизить зависимость на 5 млрд куб. м в год, – пояснил вице-президент «Атомстройэкспорта», и. о. руководителя проекта БелАЭС **Виталий Полянин**.

Второй момент – экология. «В 2015 году мы присоединились к Парижскому соглашению, и БелАЭС позволит снизить выбросы вредных веществ в атмосферу на 7-10 млн тонн ежегодно, – утверждает замминистра охраны окружающей среды Беларуси **Ия Малкина**. – К тому же до 2040 года по планам рост ядерной и возобновляемой энергетики в балансе должен составлять 2,3% в год – тут мы вполне даже опережаем сроки».

...И «против». БелАЭС стала камнем преткновения для ближайших соседей – литовцев, противников строительства, – инцидент с корпусом реактора, случившийся в 2016 году: рабочие компании-подрядчика уронили 300-тонный корпус во время репетиции его установки с метровой высоты. «Инцидент был, и, хоть он был незначительным, мы заменили корпус по просьбе заказчика. Сейчас на обоих блоках станции установлены совершенно новые корпуса», – рассказал Виталий Полянин.

Технологии и «саркофаг». ...реакторов ВВЭР-1200, новейшей разработки российских ученых. В инфоцентре БелАЭС пояснили: речь о новом поколении реакторов «3+» с несколькими уровнями безопасности...

Корреспонденту показали высокотехнологичный «учебно-тренировочный центр» (его наличие – требование МАГАТЭ после аварии на ЧАЭС): помещение, в котором полностью дублируется блочный пульт управления АЭС.

Стратегия-2030, 2035... Украинская атомная генерация, оставшаяся с советских времен, – это пять АЭС, включая крупнейшую в Европе Запорожскую (минус ЧАЭС – ее окончательно закрыли по требованию Запада в 2000 году).

В середине нулевых была принята «Энергостратегия до 2030 года», предусматривавшая строительство 22 атомных блоков нового поколения (со степенью безопасности, равноценной реакторам ВВЭР-1200). Однако цена вопроса, более \$100 млрд, была слишком высока. Тогда родился следующий вариант «стратегии» – уже до 2035 года. Один из главных ее компонентов – такая же замена ТЭС (в Украине работают в основном на угле) на энергию АЭС, что и в Беларуси. Только в нашем случае речь сразу о 13 ТЭС, две из которых (Старобешевская и Зуевская) остались на неподконтрольной территории. И, по оценкам экспертов, половина из них нуждается в полной модернизации – без этого через пять-семь лет их ресурс будет полностью выработан.

Два пути для Украины. Для Украины – страны, безусловно, атомной – есть

несколько путей развития.

Первый – в развитии своих АЭС (и достройка ХАЭС, по мнению экспертов, – лишь первый шаг). В документах «Энергоатома» говорится о сроках завершения службы 15 украинских реакторов: первый блок Южноукраинской АЭС, чей срок службы уже был продлен, необходимо будет выводить из эксплуатации 2 декабря 2023 года. Вслед за ним – второй блок ЮУАЭС (31 декабря 2025 года) и первый блок ЗАЭС (23 декабря 2025 года). «В том, будет ли выполнена нынешняя стратегия, у меня лично есть вопрос, ведь строительство на ХАЭС невозможно без денег от экспорта энергии в ЕС, и уже сейчас Украина должна осуществлять проектные работы. Но ничего не происходит, а альтернатив нет, ведь в ближайшее время мы потеряем 1 гВт генерации от ТЭС», – пояснил **Дмитрий Марунич**. Кстати, «реанимационные» мероприятия для ТЭС, скорее всего, не будут на 100% успешными, потому что Украина (как и Беларусь) имеет обязательства по сокращению вредных выбросов.

Второй путь заключается в отказе от атомной энергетики (хотя тезис, безусловно, спорный) ради «зеленой» генерации. Это путь, по которому идет Германия. Управляющий директор немецкого энергоагентства Дена **Кристина Хаверкамп**, считает, что полный отказ от атома вполне возможен. «Мы планируем к 2021 году полностью отказаться от энергии АЭС, увеличив пропорционально солнечную и ветровую генерацию. При этом Германия – это экспортер электроэнергии, и импортировать мы не стали, а электроэнергия у нас используется буквально везде...», – рассказала Хаверкамп. – Кстати, если и будем импортировать энергию, приоритет отдадим тем странам, которые также используют возобновляемые источники ее получения».

Урядовий портал, 22.10.2018

У Брюсселі Голова ДАЗВ проінформував Єврокомісію про внесок міжнародних проектів у галузі ядерної безпеки в систему поводження з РАВ в Україні

Голова Державного агентства України з управління зоною відчуження **Віталій Петрук** спільно із заступником Міністра екології та природних ресурсів України з питань європейської інтеграції **Миколою Кузьо** обговорили з представниками Європейської Комісії реалізацію в Україні проектів міжнародної технічної допомоги у рамках Програми «Інструмент співробітництва в галузі ядерної безпеки».

«Завдяки успішній співпраці з Європейською Комісією Україна продовжує вдосконалювати інфраструктуру поводження з радіоактивними відходами для підвищення радіаційної безпеки та виходу на якісно новий рівень. У кінці 2017 року на 5 спецкомбінатах ДК «УкрДО «Радон» було передано спеціалізовану техніку, обладнання та засоби індивідуального захисту для аварійних бригад для вилучення радіоактивних відходів зі сховищ, що утворилися в перші роки ліквідації наслідків катастрофи на ЧАЕС. На підприємствах встановлено інтегровану автоматизовану систему радіаційного моніторингу навколишнього середовища», – розповідає В. Петрук.

Він також зазначив, що зараз українські фахівці активно розробляють довгострокову загальнодержавну цільову екологічну програму поводження з радіоактивними відходами та відпрацьованим ядерним паливом. Ця програма дозволить ефективніше управляти процесами у системі поводження з РАВ.

Також, на засіданні були представлені нові проекти з радіаційної безпеки, зокрема розробка стратегії розвитку ДК «УкрДО «Радон», створення єдиної

автоматизованої системи радіаційного моніторингу, підтримка спеціалізованих підприємств по поводженню з РАВ в удосконаленні культури безпеки.

Енергоатом, ХАЕС, 24.10.2018

Голова ВАО АЕС Жак Регальдо відвідав Хмельницьку АЕС

На ХАЕС побував Голова Всесвітньої асоціації операторів, які експлуатують атомні електростанції (ВАО АЕС, WANO), **Жак Регальдо**. Робочий візит відбувся 24 жовтня 2018р. за участі президента НАЕК«Енергоатом» **Юрія Недашковського**.

Генеральний директор ХАЕС **Микола Панащенко** та керівники атомної станції детально ознайомили Жака Регальдо із технологією виробництва, «постфукусімськими» заходами з безпеки, які впроваджені на підприємстві, найближчими планами та перспективами.

Презентуючи результати роботи ХАЕС, керівник підприємства акцентував увагу на основних завданнях, які стоять перед хмельницькими атомниками, а це - продовження терміну експлуатації першого енергоблока та спорудження нових потужностей.

До складу Всесвітньої Ради керуючих ВАО АЕС входять 14 членів, серед яких керівники найбільших світових операторів АЕС. До складу Ради керуючих ВАО АЕС обрано першого віце-президента – технічного директора Енергоатома **Олександра Шавлакова**, який за ротацією замінив на цьому посту **Юрія Недашковського**.

Енергоатом, 24.10.2018

В Енергоатомі проходить повторна корпоративна партнерська перевірка ВАО АЕС

В НАЕК «Енергоатом» проходить повторна корпоративна партнерська перевірка Всесвітньої асоціації операторів АЕС (ВАО АЕС, WANO). Міжнародну команду експертів ВАО АЕС, яка прибула до України, очолює **Мирослав Липар** (Словаччина). Також до неї увійшли **Янош Тот** (Угорщина), **Брайан Чарльз О’Доннел** (США), **Любомир Креницький** (Словакія) та координатор від міжнародного регіонального центру ВАО АЕС **Сергій Шишкін**. Всі експерти мають багаторічний досвід роботи на атомних електростанціях своїх країн, а також великий досвід участі у партнерських перевірках ВАО АЕС. Протягом 21-26 жовтня експерти ВАО АЕС шляхом проведення інтерв’ю із представниками керівництва Компанії та атомних електростанцій проаналізують результати роботи Енергоатома в областях, визначених для покращення з урахуванням кращого міжнародного досвіду за підсумками першої корпоративної перевірки. Перша корпоративна партнерська перевірка Енергоатома проводилась ВАО АЕС у листопаді 2015 року.

У ході вступної зустрічі керівництва Енергоатома з командою експертів ВАО АЕС, яка відбулась в центральному офісі Компанії 23 жовтня, генеральний інспектор – директор з безпеки Енергоатома **Данко Білей** зазначив, що з часу проведення першої корпоративної перевірки в Компанії виконана значна робота.

«Бажаю експертам ВАО АЕС та представникам Енергоатома, які братимуть участь в інтерв’юванні, успішної роботи, взаємної довіри та взаєморозуміння», - додав Данко Білей.

У свою чергу М. Липар подякував керівництву Енергоатома за готовність до відкритого діалогу: «Ми вже провели декілька інтерв’ю на РАЕС та ХАЕС, за підсумками яких отримали вичерпні відповіді на питання, які нас цікавили».

За результатами інтерв'ю експертами ВАО АЕС буде підготовлено попередній підсумковий звіт, який буде представлено керівництву Енергоатома 26 жовтня. Кінцевий звіт буде надано впродовж двох місяців.

Додаткова інформація на цю тему – Енергоатом, РАЕС, 22.10.2018 «На Рівненській АЕС розпочалися повторні партнерські перевірки ВАО АЕС». Відповідальний представник Рівненської АЕС – заступник генерального директора з якості та управління **Віктор Кравець**.

У 2016 році на Рівненській АЕС вперше проводилась обмінна партнерська перевірка Паризьким центром ВАО АЕС. Тоді ж команда міжнародних експертів оцінила виробничу діяльність підприємства у всіх ключових областях, визначивши у результаті сім областей для покращення. Повторна партнерська перевірка проходить на РАЕС з метою оцінювання прогресу, досягнутого в цих областях. Для цього на підприємстві було створено план реалізації коригуючих заходів, а також проведена самооцінка щодо досягнутих результатів.

Команду експертів ВАО АЕС-ПЦ представляють **Паскаль Діккемар** (Франція), **Еріксон Гримгард** (Швеція), **Стефан Равлінсон** (Великобританія), **Галім Мусін** (РФ), **Дмитрій Альмікеєв**, **Андрій Проходцев**, **Олексій Феофентов** та **Анатолій Васильчук** (Україна). Експерти шляхом збору фактів та свідчень оцінюватимуть ефективність виробничої діяльності за чотирма рівнями...

Павло Павлишин побажав усім плідної роботи, запевнивши у відкритості та гостинності спеціалістів РАЕС.

ЮУАЕС, 24.10.2018

Южно-Українська АЕС: друга молодість енергоблока №3

Фрагменти із інтерв'ю Андрія Біндюкова,

заступника головного інженера з модернізації та реконструкції ЮУАЕС

Ірина Павлова

У лютому 2020 року спливає термін експлуатації третього енергоблока Южно-Української АЕС. У травні наступного року блок зупинять на великий планово-попереджувальний ремонт, який триватиме 186 діб. Ці роботи передуватимуть рішенню про продовження строку експлуатації.

- Атомна енергетика – галузь достатньо молода. На пострадянському просторі вона почала розвиватись у 70-х роках минулого століття. Зважаючи на те, що досвіду експлуатації тоді було обмаль, усі об'єкти проектувались та розраховувались із запасом. Безпосередньо сам реактор будувався з таким потенціалом міцності, який дозволяє продовжити його роботу ще на 30 років. Тепер ці резерви ми і оцінюємо під час продовження терміну експлуатації. Тому три десятки років для енергоблока далеко не старість. Скоріше зрілість, а то й навіть молодість...

- Продовження строку експлуатації – це продовження роботи енергоблока на обґрунтований (після завершення проектного) строк. Щоб отримати ліцензію, слід пройти цілу низку процедур, надати необхідну документацію і, звичайно ж, виконати чимало роботи. За два роки до надання дозволу на продовження строку експлуатації затверджується спеціальна програма – індивідуальна для кожного блока....

В Програмі підготовки енергоблока чітко зазначено, що вже виконано, що потрібно виконати до прийняття остаточного рішення Колегії Держатомрегулювання та що буде зроблено у перспективі (після продовження терміну експлуатації). Такий підхід застосовується тому, що на кожному

енергоблоці АЕС України, в т.ч. й енергоблоці №3 Южно-Української АЕС удосконалення обладнання відбувається постійно.

Програма підготовки южно-українського енергоблока №3 до експлуатації в надпроектний термін передбачає виконання 108 заходів. Наймасштабнішою, складною і цікавою буде реконструкція кабельного господарства у герметичному об'ємі реактора. На працюючому блоці до гермооб'ємів вхід заборонено, тож обладнання має працювати досконало...

- Комплексна (зведена) програма підвищення безпеки енергоблоків українських АЕС (КзПБ) була затверджена у 2011 році постановою КМУ. Її мета – ефективна та надійна робота енергетичної галузі, відповідність рівня безпеки атомних енергоблоків міжнародним вимогам. Документ включає 1082 заходи. Його повна реалізація намічена на кінець 2020 року.

З накопиченими знаннями та досвідом фахівці Южно-Української АЕС повністю вкладаються у відведені графіком терміни. Зараз виконано більше половини від намічених заходів. Те ж можна сказати і про постфукусімський напрямок...

- Вартість будівництва нового енергоблока на сьогодні в середньому складає 7 мільярдів доларів. Продовження його експлуатації коштує 5-10% від цих витрат. Строк роботи у надпроектний термін у середньому складає 20 років. Тож економічний ефект очевидний. Окрім того, продовження експлуатації – це забезпечення енергетичної безпеки України. Серед зисків для країни та населення – податки до бюджетів, фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території 30-км зони спостереження. Не можна також забувати про мешканців міста енергетиків. Для них це робота та заробітна плата в родині.

- До якої політичної партії чи громадської організації не належала людина, вона хоче жити у комфорті.

Практично всі розуміють, що зупинивши енергоблоки атомних електростанцій, ми поступово зануримося в темряву. Цей факт призведе до ще більш активного відтоку людей з країни. Тому до громадян слід доводити правдиву інформацію...

Atominfo.RU, 24.10.2018

МАГАТЭ опублікувало рекомендації по виводу из експлуатации

МАГАТЭ опублікувало документ, посвящений вопросам вывода из эксплуатации блоков АЭС, исследовательских реакторов и объектов ЯТЦ. Название документа - IAEA Safety Standards Series No. SSG-47, Decommissioning of Nuclear Power Plants, Research Reactors and Other Nuclear Fuel Cycle Facilities.

В документе 99 страниц, язык документа - английский.

Условия приобретения твёрдой копии документа доступны по [этой ссылке](#). Текущая цена - 40 евро, электронная версия доступна [бесплатно](#).

Atominfo.RU, 25.10.2018

МАГАТЭ подготовило международный учебный курс по защите ядерных объектов от кибератак

МАГАТЭ подготовило новый международный учебный курс (international training course, ITC), посвященный вопросам защиты ядерных объектов от кибератак, говорится в сообщении атомного агентства.

Занятия по вводной части курса, в которой рассматривается защита компьютеризованных систем в режимах физической безопасности ядерных

объектов, прошли в октябре 2018 года. Они продлились две недели и в них приняли участие 37 специалистов из 13 государств.

Вводный курс был разработан совместно МАГАТЭ и национальным управлением по ядерной безопасности (NNSA) США и прошёл в национальной лаборатории Айдахо.

ДНТЦ ЯРБ, 25.10.2018

Співпраця України та Норвегії у сфері ядерної та радіаційної безпеки триває

23 жовтня 2018 року у м. Осло (Королівство Норвегія) розпочалась дводенна координаційна зустріч керівництва Норвезького агентства з радіаційного захисту (NRPA), Держатомрегулювання України та Державного науково-технічного центру з ядерної та радіаційної безпеки (ДНТЦ ЯРБ).

Співпраця України та Норвегії у сфері ядерної та радіаційної безпеки триває з 2014 року, коли була підписана «Угода між Державною інспекцією ядерного регулювання України та Норвезьким агентством радіаційного захисту про співробітництво в сфері ядерної та радіаційної безпеки» і відтоді виконавцем ряду спільних українсько-норвезьких проектів є ДНТЦ ЯРБ.

«Усі ці проекти було виконано ДНТЦ ЯРБ згідно з умовами контрактів та у встановлені терміни. Якість розроблених документів та своєчасність їх впровадження було продемонстровано сьогодні практичними прикладами застосування положень цих документів у повсякденній регулюючій діяльності, - зазначає **Малгожата Сневе**, керівник програм і співробітництва між регулюючими органами Департаменту з ядерної безпеки та захисту навколишнього середовища NRPA. - Цей факт демонструє ефективність та скоординованість нашої співпраці».

Важливою подією першого дня зустрічі стало підписання Протоколу про внесення змін до «Угоди про співробітництво» від 2014 року, що дасть можливість і надалі продовжувати плідну співпрацю між двома країнами в галузі ядерної та радіаційної безпеки.

Деро.Хмельницький, 25.10.2018

Вогнеборці відпрацьовують алгоритм дій при гасінні ХАЕС

Днями відбулися тактико - спеціальні навчання по гасінню умовної пожежі в приміщенні будівлі складів Складського господарства ВП "Хмельницька АЕС".

Метою даного навчання є перевірка оперативного реагування підрозділів ДСНС, оперативних служб ХАЕС та міста Нетішин щодо ліквідації надзвичайних ситуацій.

Інформація на цю тему – Запорожский городской совет, 25.10.2018 «В Запорожье пройдут тренировки служб гражданской защиты на случай возможной чрезвычайной ситуации на Запорожской АЭС».

Енергоатом, Терминал, 25.10.2018

Використання українського центру підготовки персоналу для АЕС спільно з Євросоюзом обговорили на засіданні Наглядової ради ІСЯБ

Можливість використання українського Національного центру підготовки ремонтного і керівного персоналу для атомних електростанцій у партнерстві з Європейським Союзом була зокрема обговорена у ході засідання Наглядової ради для України (the Ukrainian Supervisory Board, USB) щодо програми «Інструмент співробітництва з Ядерної Безпеки» (ІСЯБ, INSC). **Засідання ради відбулось 16**

жовтня у Брюсселі під головуванням пана **Олів'є Лойка** - керівника підрозділу В5 (Інструмент Безпеки, Ядерна безпека) Генерального директорату з міжнародного співробітництва і розвитку Європейської Комісії. У засіданні наради взяла участь заступник міністра енергетики та вугільної промисловості України **Юлія Підкоморна**, а також представники Міністерства екології та природних ресурсів України; Міністерства економічного розвитку і торгівлі України; Державної інспекції ядерного регулювання України; НАЕК «Енергоатом» та ін.

У своєму виступі на нараді директор Департаменту міжнародних програм та проектів технічної допомоги Енергоатома **Леонід Беньковський** зазначив, що можливе використання українського Національного центру підготовки персоналу для АЕС у партнерстві з Європейським Союзом було б доцільним для підвищення безпеки на підприємствах закордонних операторів енергоблоків ВВЕР, а також підготовки молодих фахівців та студентів ВНЗ інших країн.

Головним проектом, здійсненим у співробітництві з ЄК, є Національний центр підготовки ремонтного і керівного персоналу. Вартість створення цього центру становила понад 1 млрд гривень власних коштів Енергоатома, а внесок ЄС склав 14 млн євро», - уточнив представник Енергоатома. Він висловив Європейській Комісії подяку від Енергоатома за багаторічні й плідні відносини у сфері підвищення ядерної та радіаційної безпеки українських АЕС.

Довідка. Співробітництво з Європейським Союзом у сфері енергетики НАЕК «Енергоатом» здійснює переважно через дві програми: ТАСІС та INSC (ІСЯБ).

Європейська Комісія у 1991 році розпочала співпрацю з Україною в рамках програми ТАСІС. Основна мета програми – надання конкретної допомоги для підвищення ядерної та радіаційної безпеки шляхом постачання новітнього обладнання, технологій тощо.

РАЕС, 25.10.2018

Спеціалісти РАЕС вдосконалюють досвід управління старінням обладнання АЕС

Інженер служби надійності, ресурсу та продовження експлуатації (СНРтаПЕ) Рівненської АЕС **Оксана Казимирська** взяла участь у другому засіданні робочої групи з питань, пов'язаних зі старінням механічного обладнання атомних електростанцій, яке відбулось в рамках четвертої фази міжнародного проекту МАГАТЕ – IGALL в Амстердамі (Нідерланди).

Організаторами заходу, участь в якому взяли фахівці АЕС різних країн, задіяні у процесі управління старінням обладнання та продовженні терміну експлуатації енергоблоків, стали Міжнародне агентство з атомної енергії (МАГАТЕ) та Об'єднаний дослідницький центр Європейської комісії (ЕС-JRC).

Мета проекту IGALL («Перші міжнародні уроки, пов'язані зі старінням») полягає у наданні допомоги регулюючим органам і операторам АЕС у забезпеченні необхідного рівня безпеки під час експлуатації з урахуванням існуючих механізмів деградації та наданні загальної підтримки у визначенні критеріїв та практики на національному рівні, які застосовуються під час управління старінням і продовження терміну експлуатації АЕС.

За словами Оксани Казимирської, в рамках програми IGALL виконується розробка «Міжнародного документа із узагальнення уроків зі старіння», який буде забезпечувати: технічну базу і практичні рекомендації з управління старінням механічних, електричних приладів і компонентів контрольно-вимірювальних

приладів та автоматики, а також будівель і споруд АЕС, важливих для безпеки...

За результатами подібних зустрічей створюються удосконалені та нові програми управління старінням обладнання, які рекомендуються для впровадження на АЕС світу. Вже сьогодні ними можуть користуватися атомники будь-якої країни – вони знаходяться у вільному доступі на офіційному веб-сайті МАГАТЕ.

Атомник України, 25.10.2018

Буде національний план геологічного захоронення РАВ

Під час Стартової наради за проектом національного плану геологічного захоронення високоактивних радіоактивних відходів (ВАВ) в Україні в рамках Інструменту співробітництва у сфері ядерної безпеки (ІСЯБ) експерти обговорили сучасний досвід Європейських країн у цій сфері та окреслили цілі та задачі на майбутнє.

«Створення геологічного сховища для високоактивних радіоактивних відходів передбачено українським законодавством. Зараз це єдиний економічно виправданий і коректний по відношенню до прийдешніх поколінь варіант, адже геологічне сховище забезпечить надійну та тривалу ізоляцію ВАВ від потрапляння радіоактивних речовин у біосферу. Для нас проблема захоронення ВАВ зараз дуже актуальна, тому старт розробки національного плану дій - це величезний крок вперед», - підкреслив перший заступник Голови Державного агентства України з управління зоною відчуження **Олег Насвіт**.

Проект має визначити процес вибору майданчика для майбутнього сховища, забезпечити розробку плану та кошторису, навчання фахівців, а також підтримку у формуванні позитивного ставлення громадськості до цього об'єкта. Розрахований він на два роки і реалізовуватиметься консорціумом у складі підприємств Франції, Німеччини, Швеції, а також за участі одного з підприємств НАН України.

Бенефіціаром проекту є ДАЗВ, кінцевим користувачем виступить Державне спеціалізоване підприємство «Центральне підприємство з поводження з радіоактивними відходами.» (ДСП ЦППРВ).

Інформація на цю тему – Укринформ, 17.10.2018 «Україна совместно с Еврокомиссией разработает план захоронения радиоактивных отходов».

Деловая столица, 26.10.2018

В Украине не боятся, что санкции России перекроют поставки топлива

Санкции России скорее всего не затронут такие области, как поставки ядерного топлива и нефтепродуктов. Такое мнение высказала экономический обозреватель "Власти Денег" **Елена Демина в ходе круглого стола на тему "Пятый год войны: новые вызовы для Украины"**.

"В теории любые санкции призваны прежде всего максимально ослабить экономику государства-противника и таким образом вынудить его идти на уступки. Следуя этой теории, Россия в первую очередь должна была бы ограничить поставки в Украину самых востребованных у нас российских товаров", - отметила эксперт.

При этом она напомнила, что на третьем месте в структуре российского импорта стоят ядерные реакторы. На их долю по результатам пяти месяцев нынешнего года приходится 4,4% всех поставок из РФ. Однако такое решение больно ударит прежде всего по российскому ядерному монополисту. Ведь Украина до сих пор остается крупнейшим зарубежным покупателем топлива "Росатома" и сокращение поставок ударит по доходам этой компании.

"В 2017 году треть всего импортированного дизтоплива и автогаза были поставлены из России. Однако в случае введения запрета на импорт этих товаров из РФ они попросту будут завозиться в Украину через другие страны, например через Беларусь, на которую сейчас приходится более 40% всех поставок топлива на украинский рынок. Это, правда, усложнит логистику, в результате чего дизтопливо и автогаз могут подорожать. Но спровоцировать дефицит этих товаров на украинском рынке российские санкции не смогут. Тем более что Украина также может нарастить импорт нефтепродуктов, скажем, из Литвы и Туркменистана", - полагает эксперт.

<http://www.dsnews.ua/politics/v-ukraine-ne-boyatsya-cto-sanktsii-rossii-perekroyut-postavki-26102018130000>

Енергоатом, ЮУАЕС, 26.10.2018

На Южно-Українській АЕС стартувала партнерська перевірка ВАО АЕС

У партнерській перевірці беруть участь 27 провідних міжнародних експертів у галузі атомної енергетики. Команду очолює представник Московського регіонального центру ВАО АЕС на угорській атомній станції Пакш **Лайош Хаднадь**.

Відмінність нинішньої партнерської перевірки на ЮУАЕС у тому, що вперше вона виконується в так званому проектно-інформованому форматі, який передбачає підготовку значно більшого за обсягом попереднього пакета інформації, що завчасно направляє до регіонального центру ВАО АЕС. Пакет містив додаткові базові дані щодо проекту АЕС і огляд результатів імовірнісного аналізу безпеки станції.

На підставі наданої інформації експерти мали визначити особливості чи слабкі сторони проекту.

Експерти ВАО АЕС працюватимуть на южно-українському майданчику до 10 листопада.

Довідка. ВАО АЕС створено 1989 року. Вона об'єднує всіх операторів атомних станцій світу та не є комерційною організацією чи наглядовим органом. Члени ВАО АЕС входять до чотирьох регіональних центрів - Атлантського, Паризького, Московського та Токійського.

Головна ідея організації – об'єднання зусиль операторів для підвищення безпеки та надійності діючих АЕС у всьому світі. ВАО АЕС унікальна тим, що є дійсно міжнародною організацією, для якої не існує політичних бар'єрів і інтересів.

Приналежність до регіонального центру ВАО АЕС залежить від географічного розташування або типу реакторних установок. Московський регіональний центр об'єднує АЕС і експлуатуючі організації Вірменії, Болгарії, Угорщини, Індії, Китаю, Литви, Росії, Словаччини, України, Фінляндії та Чехії.

ЗАЕС, Енергоатом, 29.10.2018

Фахівці ЗАЕС ознайомилися з умовами нової моделі енергоринку України

На Запорізькій АЕС провідні фахівці ВП «Енергоатом-Треїдинг» (ВП ЕАТ) провели ознайомчий семінар для фахівців станції за темою «Реформування оптового ринку електричної енергії», в ході якого розповіли про проблеми діючої моделі енергоринку та позначили переваги нової.

Як відзначили ведучі семінару, в новій моделі енергоринку з'являться нові учасники і сегменти ринку, нові взаємозв'язки між учасниками, нові права і зобов'язання та найголовніше - нові можливості для учасників ринку. Фахівці Запорізької АЕС мали можливість ознайомитися з правилами нової моделі

енергоринку, нормативними актами, принципами функціонування, порядком і умовами роботи. Говорили і про тарифоутворення.

«Причина, з якої був прийнятий закон України «Про ринок електричної енергії» - це зобов'язання України щодо імплементації європейського законодавства в сфері енергетики відповідно до договору про заснування енергетичного співтовариства», - зазначив перший заступник генерального директора з продажу на оптових ринках ВП «Енергоатом-Треїдинг» **Роман Сутченко**.

Нова модель енергоринку повинна запрацювати з 1 липня 2019 року. У ДП «НАЕК «Енергоатом» у 2018 році було створено відокремлений підрозділ «Енергоатом-Треїдинг», основним завданням якого буде реалізація електричної енергії, спрямована на отримання максимального прибутку.

Українські Новини, Інтерфакс-Україна, Енергореформа, УНІАН, 30.10.2018

У січні-серпні Україна купила ядерного палива в російського «ТВЕЛ» на \$208,3 млн, у Westinghouse - на \$98,7 млн

У січні-серпні 2018 року Україна імпортувала з Росії (компанія "ТВЕЛ") ядерного палива на суму 208,318 млн доларів, а також купила в компанії Westinghouse (з виробничих потужностей у Швеції) на 98,713 млн доларів, свідчать дані Державної служби статистики.

Всього за 8 місяців Україна імпортувала ядерного палива на суму \$307,031 млн.

При цьому в серпні Україна імпортувала ядерне паливо компанії "ТВЕЛ" на суму 35,082 млн, у Westinghouse - на 23,846 млн доларів.

Енергоатом, 30.10.2018

Сховище майбутнього: Централізоване сховище відпрацьованого ядерного палива

Україна, експлуатуючи 15 енергоблоків АЕС, досі не вирішила проблему зі зберіганням відпрацьованого ядерного палива (ВЯП). Всі інші країни вирішили цю проблему – побудували сховища. Зараз Україна вивозить ВЯП з Рівненської, ЮУАЕС та ХАЕС до Росії на технологічну (тимчасову) витримку з наступною переробкою. Поява власного Сховища посилить енергетичну безпеку України та буде мати безпосередній вплив на її економіку. Введення в експлуатацію Централізованого сховища дозволить Україні економити щорічно понад \$200 млн шляхом відмови від послуг радіохімічних комбінатів РФ та фактично завершить еру монопольної залежності від «Росатому» у сфері поводження з ВЯП.

ЦСВЯП – автономна ядерна установка, призначена для тривалого зберігання (100 років) ВЯП з діючих енергоблоків РАЕС, ХАЕС та ЮУАЕС. Для зберігання ВЯП використовуватиметься технологія поверхневого «сухого» зберігання із застосуванням двобар'єрної системи ізоляції ВЯП від навколишнього середовища, що забезпечується обладнанням спеціально спроектованих інженерних систем контейнерного типу.

Проектування, виготовлення та постачання спеціального технологічного устаткування для поводження з ВЯП – корпорація Holtec International (США). Генеральний підрядник з будівництва - компанія БК «УКРБУДМОНТАЖ». Постачання спеціального обладнання та систем зберігання ВЯП для ЦСВЯП здійснюється за контрактом з розробником технології та виробником обладнання – компанією Holtec International (передбачено 94 системи зберігання ВЯП). В цілому,

проектна місткість ЦСВЯП складатиме 458 контейнерів HI-STORM, які зможуть вмістити у собі 16 529 відпрацьованих паливних збірок.

Українські Новини, Інтерфакс-Україна, Энергореформа, 30.10.2018

9 місяців «Енергоатом» закінчив із прибутком 2 млрд гривень і доходом 31,5 млрд гривень

Січень-вересень НАЕК "Енергоатом" закінчила з чистим прибутком 2 067,418 млн грн і чистим доходом 31 484,431 млн грн за міжнародними стандартами фінансової звітності. Про це йдеться в фінзвітності компанії.

3-й квартал "Енергоатом" закінчив зі збитками 1 118,456 млн гривень, отримавши 10 737,372 млн гривень чистого доходу.

"Енергоатом" є оператором 4 діючих атомних електростанцій, на яких експлуатується 15 атомних енергоблоків, з яких 13 типу ВВЕР-1000 і 2 - ВВЕР-440, загальною встановленою потужністю 13 835 МВт, 2 гідроагрегати Ташлицької ГАЕС встановленою потужністю 302 МВт і 2 гідроагрегати Олександрівської ГЕС встановленою потужністю 11,5 МВт.

Енергоатом, 31.10.2018

Енергоатом передав до НКРЕКП Інвестпрограму на 2019 рік та обґрунтування на 20 тис. аркушах, згідно з вимогами економічного регулятора

30 жовтня НАЕК «Енергоатом» передав до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП), погоджену Міненерговугілля України Інвестиційну програму ДП «НАЕК «Енергоатом» (АЕС) на 2019 рік з обґрунтовуючими матеріалами.

На виконання вимог постанови НКРЕКП від 30.06.2015 № 1972 «Про затвердження Порядку формування інвестиційних програм ліцензіатів з передачі електричної енергії магістральними та міждержавними електричними мережами та з виробництва теплової та/або електричної енергії на атомних електростанціях, гідроелектростанціях та гідроакумуючих електростанціях» Компанія також направила до НКРЕКП обґрунтовуючі матеріали на паперових (згідно з вимогою НКРЕКП) та електронних носіях. Інформацію надано на 10 CD-дисках і в паперовому вигляді – на 20 тис. 647 аркушах.

НАСЛІДКИ АВАРІЇ НА ЧОРНОБИЛЬСЬКІЙ АЕС ЛІДКИ АВАРІЇ НА ЧОРНОБИЛЬСЬКІЙ АЕС

УНІАН, Бизнес.Цензор.Нет, Деловая столица, УНН, 16.10.2018

Рада виділила 3 мільярди для остаточної консервації ЧАЕС

Верховна Рада прийняла закон про виділення з державного бюджету близько 3 млрд грн на період до 2020 року для остаточного закриття Чорнобильської та перетворення об'єкта «Укриття» (зруйнованого четвертого енергоблоку станції) в екологічно безпечну систему.

За ухвалення законопроекту №6624 «Про внесення змін до Загальнодержавної програми зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС» у другому читанні і в цілому проголосувало 229 народних депутатів при необхідному мінімумі 226 голосів.

Як зазначив представник парламентського комітету з питань екологічної

політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи **Іван Рибак**, строк попередньої державної програми закінчився, проте значна частина заходів щодо закриття ЧАЕС не була виконана.

«Метою прийняття законопроекту є затвердження єдиного документа щодо визначення діяльності щодо зняття з експлуатації Чорнобильської атомної електростанцією та перетворення об'єкта «Укриття» в екологічно безпечну систему та бюджетного фінансування цієї діяльності до 2020 року», - сказав він.

Як додав міністр екології та природних ресурсів **Остап Семерак**, необхідно не тільки виконати заходи, передбачені державною програмою зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС, а і завершити будівництво і введення в експлуатацію нового безпечного конфайнмента, почати роботу по консервації блоків №1, №2 і №3 ЧАЕС, ввести в експлуатацію сховище відпрацьованого ядерного палива сухого типу та почати роботу з перевезення туди відходів зі старого сховища.

Крім того, потрібно ввести в експлуатацію завод з переробки рідких радіоактивних відходів, промисловий комплекс поводження з твердими радіоактивними відходами і водоїму-охолоджувач...

Гал-Info, 29.10.2018

Великобританія допомагатиме Україні у сфері поводження з радіоактивними відходами

Спеціалісти відвідали спеціалізовані урядові організації National Nuclear Laboratory, Sellafield Ltd та Nuclear Decommissioning Authority.

«Завдяки досвіду успішної співпраці наших держав за проектом Централізованого сховища відпрацьованих джерел іонізуючого випромінювання на комплексі «Вектор», британська сторона готова до подальшого розвитку міжнародної співпраці й надання Україні сучасних технологій в галузі поводження з радіоактивними відходами. National Nuclear Laboratory разом із Sellafield Ltd на чолі з Nuclear Decommissioning Authority продемонстрували нам свої найсучасніші технології у сфері поводження з РАВ, що свідчить про початок нового етапу співпраці України та Великобританії у цій сфері», - наголосив генеральний директор ДК «УкрДО «Радон» **Андрій Бургомістренко**.

Він також зазначив, що найбільш актуальними для України у контексті поводження з РАВ є питання пошуку безпечних та економічно ефективних підходів до поводження з високоактивними радіоактивними відходами (у т.ч. - осклованими відходами переробки відпрацьованого ядерного палива), зняття з експлуатації ядерних об'єктів і повної реабілітації забруднених територій.

Наступним кроком стане відпрацювання умов подальшої співпраці на рівні Уряду Великої Британії, а також розробка спільного плану дій на наступні 3 роки.

РІЗНЕ

УНН, 15.10.2018

Hitachi и General Electric будут совместно создавать мини-АЭС

Японская электротехническая корпорация Hitachi совместно с американской General Electric займется разработкой мини-АЭС мощностью до 300 тыс кВт, которые должны быть во много раз дешевле и безопаснее нынешних.

Потенциальным покупателям их собираются предложить в 2030-х годах, сообщает газета Yomiuri shimbun.

По ее данным, дочерние компании двух корпораций в течение года подпишут протокол о сотрудничестве в разработке мини-АЭС. Поначалу речь будет идти об обмене информацией, поскольку Hitachi и General Electric уже давно занимаются этой проблемой самостоятельно.

Предполагается, что мини-АЭС будут стоить примерно в десять раз меньше атомных станций традиционного типа.

Предложение таких установок, как полагают, поможет преодолеть нынешнюю тенденцию к отказу от АЭС. В частности, по данным японской газеты Nikkei, в 2018 году глобальные инвестиции в атомную энергетику сократились на 45% по сравнению с уровнем 2017 года.

AtomInfo.Ru, 19.10.2018

Владельцы АЭС Surry подали заявку в NRC на продление до 80 лет

Компания "Dominion Energy" сообщила о том, что подала заявку в комиссию по ядерному регулированию (NRC) США на повторное продление эксплуатационных лицензий двух блоков АЭС "Surry".

Повторное продление лицензии означает продление срока её действия до 80 лет.

Таким образом, уже шесть атомных блоков в США претендуют на возможность продолжать работать до 80-летнего возраста. Ранее в этом году заявки на повторное продление были поданы для блоков №№3/4 АЭС "Turkey Point" и №№2/3 АЭС "Peach Bottom".

Сроки действия текущих лицензий для блоков №№1/2 АЭС "Surry" подойдут к концу в 2032 и 2033 году, соответственно. Если регуляторы согласятся на повторное продление, то блоки смогут проработать до 2052 и 2053 года.

На АЭС "Surry" установлены трёхпетлевые водяные реакторы под давлением проекта компании "Westinghouse". Мощность каждого блока составляет сейчас 838 МВт(э).

AtomInfo, 21.10.2018

Трамп и американские АЭС

Президент США **Дональд Трамп** может волевым порядком принять меры в поддержку американских атомных станций.

В частности, Трамп может ввести двухлетний мораторий на закрытие атомных блоков, а также обязать диспетчерские компании гарантированно выкупать генерацию АЭС.

Подобные предположения всё чаще появляются в американских СМИ.

Первая попытка. В сентябре 2017 года министр энергетики **Рик Перри** предложил федеральной комиссии по регулированию в области энергетики (FERC) ввести меры по поддержке атома и угля.

FERC после длительного раздумья отказала Перри, хотя считалось, что в этой комиссии сильны позиции республиканцев, то есть партии Трампа. На самом деле возможно, что именно это обстоятельство стало причиной отказа, ведь республиканцы часто выступают против вмешательства государства в ситуацию на рынках.

Между тем, положение дел в атомной энергетике США на глазах сползает к отметке "угрожающее". Начиная с 2013 года, в стране были окончательно

остановлены семь блоков, ещё целый ряд блоков готовится к закрытию.

Вероятно Трамп воспользуется для поддержки АЭС соображениями национальной безопасности. По крайней мере, к этому призывают лоббистские и консалтинговые фирмы, работающие в интересах владельцев атомных станций.

В сентябре на конференции в Пенсильвании аргументацию лоббистов чётко изложил **Пол Стоктон**, представляющий вашингтонскую консалтинговую фирму, связанную с "Exelon".

Газовый сектор энергетики США, в отличие от атомной энергетики, не вкладывает значительных средств в укрепление физической и кибербезопасности своих объектов и инфраструктуры.

Администрация транспортной безопасности (TSA), в чьём ведении находится безопасность американских газопроводов, выдала недавно новые рекомендации, направленные на укрепление их безопасности, но это именно рекомендации, исполняемые добровольно, а не жёсткие требования.

Следовательно, считает Стоктон, газопроводы остаются слабым звеном американской энергетики с точки зрения возможных угроз со стороны террористов или хакеров. Атомные станции на этом фоне выглядят намного предпочтительнее, так как им не требуется непрерывная доставка топлива.

Но появляется новый вопрос - если Трамп действительно вмешается и введёт меры по поддержке АЭС "из соображений национальной безопасности", то когда именно это произойдёт?..

AtomInfo.Ru, 21.10.2018

Китай - реакторы CLEAR

Китайский институт технологии безопасности ядерной энергетики (INEST, входит в состав академии наук КНР) ведёт разработку серии реакторов CLEAR с теплоносителями, основанными на свинце.

Специалисты института представили свои разработки на двух конференциях, проходивших в России в октябре 2018 года - на МНТК НИКИЭТ-2018 в Москве и на ТЖМТ-2018 в Обнинске.

Проекты CLEAR представляют собой целое семейство реакторных проектов различного назначения. В них используются в качестве теплоносителя свинец и свинец-висмут, на будущее рассматривается также свинец-литий.

Китайские специалисты работают по различным направлениям. Они рассматривают проекты как критических реакторов, так и ADS-систем.

В качестве финального результата работ по каждому направлению они видят реакторы-тысячники, однако стартовать в железе они планируют с реакторов мощностью не более 10 МВт(т).

Mind.UA, UA Energy, 24.10.2018

Отрасли будущего: развитие "зеленой" энергетики

Инна Коваль

Уже несколько лет разные страны мира ведут неофициальное соревнование: кто сможет дольше всех обеспечивать своих потребителей энергией из возобновляемых источников (ВИЭ). Первой в 2016 году отличилась Шотландия – в один очень ветренный августовский день все ветряки страны произвели 106% электроэнергии, то есть на 6% больше, чем потребовалось для потребления. В мае

2018 года "зеленые" станции Германии несколько часов обеспечивали всю энергосистему страны "чистой" электроэнергией.

Однако больше всего отличился Китай, где в 2017 году с 17 по 23 июня целая провинция Цинхай – население и промышленность – пользовалась исключительно энергией воды, солнца и ветра. Наибольший объем – 72% – обеспечили гидроэлектростанции, остальное – солнечные и ветровые станции. Именно работа ВИЭ позволила не спалить более 500 000 тонн угля.

Глобальное потепление на глазах меняет климат нашей планеты, стихийные бедствия уже возникают в тех регионах, где о них никогда не слышали.

Среди первоочередных мер эксперты ООН предлагают привести к 2050 году выбросы CO₂, создающих парниковый эффект в атмосфере, к нулю. И одним из шагов на этом пути является отказ от энергетики на ископаемых видах топлива.

Какими темпами страны готовы внедрять "зеленую" энергетику. Наиболее последовательным сторонником "зеленой" генерации является Германия,.. к 2050 году готова на 80% перейти на возобновляемые источники энергии. Другие страны Европы и США говорят о гораздо более скромных показателях: к 2040 году они готовы довести постоянную долю альтернативных источников в своем общем энергобалансе до 40%.

Дания и Великобритания несколько раз выходили на показатели выработки более 30% электроэнергии своими ветровыми станциями. А США в июне 2017 года выработали 10% электроэнергии в общем балансе на станциях "зеленой" генерации.

Украина об обязанностях по "зеленой" генерации на 2040–2050 годы пока не говорит. Вместе с тем наше обещание выйти на уровень 11% ВИЭ до 2020 года, похоже, будет выполнено...

Наибольшие ветровые станции мира и Европы. Самый мощный ветровой парк мира – "Ганьсу" (Китай) мощностью около 8 ГВт. К 2020 году китайское правительство планирует довести общие ветровые мощности страны до 20 ГВт.

На втором месте – парк "Муппандал", Индия, его мощность всего 1,5 ГВт.

Третье место также в индийской станции – "Джайсалмер" мощностью 1,06 ГВт.

Четвертое и пятое места по мощностям ветровых станций занимают США: Alta – 1,02 ГВт (Калифорния) и Shefferds Flat – 845 МВт (Орегон).

Пока в мире подавляющее большинство ветровых станций находится на суше. Однако страны Северной Европы сделали ставку на морские ветропарки.

Датские инженеры первыми решили вынести мощные ветряки прямо в море: там ничего не сдерживает направление ветра, а сами ветровые башни более 100 м в высоту и массой в тысячи тонн никому не мешают и не угрожают в случае поломки. Сегодня такие станции есть в Великобритании, Дании, Норвегии, Ирландии, Германии.

Наибольший ветровой парк Европы мощностью в 346 МВт – Burbo Bank – появился в Великобритании, в Ливерпульском заливе. Первую очередь запустили еще в 2007 году, вторую начали строить в 2016-м, а уже 17 мая 2017 года она была введена в действие.

Крупнейшие солнечные станции мира и Европы. Индийская Sambhar Lake (пока строится) будет иметь мощность только 4 ГВт, что вдвое меньше, чем у крупнейшей ветровой.

На втором месте – Longyangxia Dam Solar Park, Китай. Была введена в эксплуатацию в 2015 году, ее мощность 850 МВт.

На третьем месте – Kamuthi Solar Power Project, Индия, мощность 648 МВт. Проект завершен в 2016 году.

Еще две строчки в пятерке занимают станции Solar Star и Topaz в Калифорнии, США. Их мощности 580 МВт и 550 МВт соответственно.

Европа подобными достижениями похвастаться не может. Впрочем, в 2017 году в Португалии китайская национальная компания CNBM начала строительство крупнейшей в Европе солнечной станции – Solara 4 Vaqueiros мощностью 221 МВт.

Почти такая же станция вскоре будет построена и в Украине. Весной 2018 года компания ДТЭК приступила к строительству Никопольской СЭС мощностью 200 МВт. А ввести в эксплуатацию планируют в начале 2019 года. Общая площадь станции составит 400 га.

Как мир работает над доступностью "зеленой" энергетики. Все страны мира и ведущие производители солнечного и ветрового оборудования ищут возможности увеличить долю "зеленой" энергетики, сделать ее дешевле и заинтересовать в ее развитии как можно больше рядовых потребителей...

Украина в мировом "зеленом" тренде. Украина строит свою "зеленую" энергетику по двум сценариям.

С одной стороны, мощные промышленные инвесторы строят крупные станции.

С другой стороны, местные украинские чиновники, как и в немецком Морбахе, объявляют о постепенном переходе своих городов на 100% возобновляемые источники. Правда, ставят себе более удаленный конечный срок – 2050 год. Летом 2018 года подобные обязательства взяли на себя мэры трех украинских городов: Житомира, Каменец-Подольского и Чорткова. Соответствующий меморандум они подписали с Международной климатической организацией 350.org. В сентябре к подписантам присоединился и Львов.

Как первоочередные меры руководство городов видит строительство новых "зеленых" ТЭЦ на биотопливе. Следующими шагами станут уже общемировые "зеленые" тренды.

Будущее требует новых специалистов. С развитием "зеленой" энергетики появились новые запросы на рынке труда. Ни одно из высших учебных заведений Украины еще не готовит узких отраслевых специалистов, идет только формирование запроса. В учебные программы включаются темы по возобновляемой энергетике.

С увеличением количества "зеленых" станций возникла потребность в специалистах по прогнозированию выработки электроэнергии объектами ВИЭ (ветер и солнце) в одном лице – метеоролог и энергетик со знанием математики.

При обслуживании ветроэнергетических установок (ВЭУ) необходимо иметь специалистов и в электрической части ВЭУ, и в коммуникационной, и в гидравлической, и в механической. То есть нужны универсальные электромеханики со знаниями, которые до сих пор не были востребованы в традиционной энергетике.

Эффективную современную ветроэлектростанцию трудно представить без людей со знанием аэродинамики. Итак, спектр профессий на объектах "зеленой" энергетики расширяется, на грани традиционных профессий появляются новые: инженеры-электромеханики ветроэлектростанций или специалисты по анализу эффективности работы объектов ВЭУ.

Определенный толчок получила и наука, связанная с возобновляемыми источниками энергии. В первую очередь, это отрасли, ориентированные на повышение эффективности генерирующего оборудования – ветроустановки,

солнечные панели, полупроводниковая техника. Поэтому развиваются фотоэлектроника, силовая электроника, аэродинамика, активизировались попытки использовать искусственный интеллект для создания "умной станции".

Сегодня "зеленая" энергетика заставляет по-новому посмотреть на известные науки и технологии, что может привести к возникновению новых, совершенно неизвестных пока отраслей знаний.

EUAXIS, 25.10.2018

Президент Чехии поддержал планы по строительству новой АЭС

Президент Чехии **Милош Земан** решил поддержать дальнейшее развитие ядерной энергетике. При производстве электроэнергии большее внимание будет также уделяться и стандартным видам производства энергии, например, угольным станциям.

В Чехии продолжается дискуссия о возможном строительстве новой атомной электростанции. Планам мешала лишь неопределенность в том, как проект будет финансироваться в долгосрочной перспективе.

В строительстве новой атомной станции в Чехии, согласно предварительной информации, заинтересовано шесть компаний: российская госкорпорация «Росатом», французский концерн EDF, южнокорейский KHNP, китайская фирма General Nuclear Power, совместное предприятие Areva и Mitsubishi Atmea, американская компания Westinghouse.

2000, 26.10.2018

Беларусь готовится к пуску атомного сердца

Александр Крыжановский

С 8 по 12 октября в Минске проходил XXIII международный энергофорум, в рамках которого состоялся пресс-тур на Белорусскую АЭС.

Международный энергетический форум проводится с 1995 г. и является одним из самых крупных по данной тематике на просторах СНГ. В форуме в Минске приняли участие представители Беларуси, РФ, Литвы, Латвии, Эстонии, Германии, Франции, Польши, Австрии, Дании, Италии, Чехии, Швейцарии, Финляндии, Китая.

В этом году форум в определенном смысле знаковый - Беларусь готовится к пуску своей первой атомной электростанции.

До сих пор Литва с наценкой в 15% покупала белорусскую электроэнергию через Эстонию. Но буквально накануне энергофорума стало известно, что литовский сейм принял новые правила импорта электроэнергии, ограничивающие ее поставки в страну через белорусские и калининградские энергетические сети.

Как бы там ни было, Беларусь готовится к запуску своей первой АЭС...

На вопрос одного из литовских журналистов, не боится ли Беларусь блокады экспорта электроэнергии, чем грозит Литва, вице-президент - врио руководителя строительства БелАЭС (представляющий инжиниринговый дивизион «Росатома») **Виталий Полянин** ответил: «Подобные заявления - это политика. А реалии свидетельствуют о том, что наибольший экспорт в настоящее время мы осуществляем именно в Литву, в т. ч. в рамках договоров об аварийной взаимопомощи. Что касается блокады электроэнергии с БелАЭС, то мы ведь не продаем электроэнергию с каких-то конкретных объектов - все, что идет на экспорт, вырабатывается единой белорусской энергосистемой, которая, по оценкам специалистов, является самой надежной и эффективной на постсоветском

пространстве. А с вводом АЭС в эксплуатацию наша электроэнергия станет более конкурентоспособной. Рынок все расставит по своим местам. Но с учетом того, что всегда прав покупатель, давайте воздержимся от поспешных оценок».

Atomic-energy.ru, 26.10.2018

Индийская АЭС ставит новый мировой рекорд непрерывной работы

25 октября 2018 года на первом энергоблоке АЭС «Кайга» (Индия) отметили 895 дней (2 года 5 месяцев 12 дней) непрерывной работы. Это стало новым мировым рекордом непрерывной работы тяжеловодного реактора и вторым по длительности непрерывной работы среди всех АЭС мира.

На АЭС «Кайга» эксплуатируются 4 энергоблока с реакторами PHWR-220 индийской конструкции мощностью по 220 МВт. Поставщиком топлива для АЭС «Кайга», равно как и для большинства других АЭС Индии, является индийская компания Nuclear Fuel Complex (NFC), оператор - ядерная энергетическая корпорация Индии (NPCIL).

Первый блок АЭС «Кайга» работает без перерыва с 13 мая 2016 года. Предыдущий рекорд длительности непрерывной эксплуатации реактора подобного типа – 984 дня – был зафиксирован в октябре 1994 года на седьмом блоке канадской АЭС «Пикеринг».

Всего же среди всех электростанций мира абсолютный рекорд принадлежит второму блоку британской АЭС «Хейшем» с усовершенствованным газоохладяющим реактором (AGR) мощностью 625 Мвт. Он работал непрерывно в течение 940 дней, пока в сентябре 2016 года не был остановлен для планового ремонта.

Технические особенности реакторов PHWR и AGR позволяют осуществлять частичную перезагрузку топлива без остановки реактора.

AtomInfo.Ru, 29.10.2018

DoE выделило GE 33,7 млн долларов на работы по толерантному топливу

Министерство энергетики (DoE) США выделило 33,7 миллиона долларов компании "General Electric" на нужды проекта по разработке противоаварийного (толерантного) топлива, сообщает "World Nuclear News". Речь идет о таких проектах, как "IronClad" (оболочник твэлов из сплава железо-хром-алюминий) и "ARMOR", где для твэлов применено покрытие циркониевых оболочек.

Работы ведутся в партнёрстве с тремя национальными лабораториями (Лос-Аламос, Окридж и Айдахо), а также с компаниями "Southern Nuclear" и "Exelon".

Напомним, что опытная партия кассет с образцами для испытания толерантного топлива, разработанными компанией GNF, была загружена в активную зону реактора блока №1 АЭС "Hatch" (США) в этом году.

Компания GNF - совместное предприятие, работающее в области топливного цикла. Мажоритарным акционером GNF является "General Electric".

Підготовлено Науково-технічною спілкою енергетиків та електротехніків України

Віце-президент,
Голова Виконкому НТСЕУ

О. Дупак

Адреса: 01001, Київ, аб.скр.142
01601, Хрещатик, 34, каб. 620
Телефакс (044) 278-43-07
ntseu@mev.gov.ua
<http://www.ntseu.net.ua>